6. nacionalna konferenca

DIDAKTIKA UČENJA NA PROSTEM

POVZETKI PRISPEVKOV

konferenčno gradivo

CŠOD Gorenje in CŠOD Prvine

25. 8. 2022

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Del konference poteka v okviru projekta Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2018 do 2022.
Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega socialnega sklada.

KAZALO

1 Predstavitev inovativnih učnih pristopov CŠOD 4

1.1 Model roke 4
1.2 Skrivnostnost 4
1.3 Estetski pristop 5
1.4 IKT in učenje na prostem 6

2 Povzetki prispevkov na konferenci 7

2.1 SKRIVALNICE NA ŠOLSKEM IGRIŠČU 7
2.2 MATEMATIKA IN GOZD 8
2.3 KVIZ NA PROSTEM PRI IZBIRNEM PREDMETU NEMŠČINA 9
2.4 KNJIŽNICA NA PROSTEM KOT DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK ZA UČENJE 10
2.5 SPOZNAVANJE ZELIŠČ V VISOKI GREDI S POMOČJO QR KOD IN SPLETNIH KVIZOV 11
2.6 OKOLICA ŠOLE - NAŠA UČILNICA 12
2.7 POMEN ČUTIL IN SODELOVALNEGA UČENJA PRI RAZISKOVANJU GOZDA 13
2.8 GOZDNA (P/R)ISANKA 14
2.9 SKRIVNOSTNO DOŽIVETJE POD DREVESNIMI KROŠNJAMI 15
2.10 HURA, DANES GREMO SPET V NARAVO! 17
2.11 PODNEBNE SPREMEMBE IN JAZ 19
2.12 DANES RAZISKUJEMO KOT PRAVI UČENJAKI 20
2.13 VKLJUČEVANJE POUKA NA PROSTEM NA RAZREDNI STOPNJI 21
2.14 SPROŠČANJE V NARAVI KOT DEL UČNEGA PROCESA 22
2.15 MEDPREDMETNI NARAVOSLOVNI DAN V ARBORETUMU 23
2.16 LABORATORIJSKI PRIPOMOČKI IZVEN UČILNICE 24
2.17 Z IGRO DO ZNANJA O ČEBELAH 25
2.18 MISIJA KNJIŽNICA 26
2.19 TA STAR Z BOT-AM 27
2.20 RAZVIJANJE OPAZOVALNIH SPRETNOSTI V RAZISKOVALNICI 29
2.21 VADBA MOČI S ŠČEPCEM SKRIVNOSTNOSTI 30
2.22 ILUZIJE V NARAVI 31
2.23 GOZD, KOT GA VIDIJO MOJE OČI, PARTICIPACIJA OTROK PRI NAČRTOVANJU IN IZVEDBI 33
2.24 BODIMO STRASTNO RADOVEDNI IN KREATIVNI, POIŠČIMO ZAKLAD ZUNAJ IN ZNOTRAJ SEBE 34
2.25 SKOK V MATEMATIČNO PONAVLJANJE 36
2.26 POUK ANGLEŠČINE V NARAVI OB UPORABI ANIMACIJE STOP MOTION 37
2.27 VODA 38
2.28 VISOKODEBELNI SADOVNJAKI IN POMEN OPRAŠEVALCEV 39
2.29 MEDSEBOJNO SOODVISNI 40
2.30 SKRIVNOSTNI PRIJATELJ 41
2.31 SKRIVNOSTNI GOZD 42
2.32 USTVARJAJMO NA PROSTEM - LUM MALO DRUGAČE 43
2.33 IZSLEDIMO LISICO 44
2.34 MATEMATIČNI (SREČE)LOV 45
2.35 GOZD KOT UČNO-VZGOJNO OKOLJE 47
2.36 ZAČUTIMO ČAROBNO JESEN 48
2.37 NEKOČ, DANES, JUTRI 49
2.38 KOŠNJA TRAVE MALO DRUGAČE 50
2.39 UČENJE POUČEVANJA Z UPORABO RAZLIČNIH METOD POUČEVANJA NA PROSTEM V MANJŠI SKUPINI (INTERESNA DEJAVNOST MALI VRTNARJI) ZA LAŽJI PREHOD NA POUK V OŠ 51
2.40 ORIENTACIJSKE IGRE Z MATEMATIČNIMI PROBLEMI - DAN DEJAVNOSTI 52
2.41 MUCA COPATARICA 53

2.42 SMO UJETNIKI ALI SMO SVOBODNI? 54
2.43 IZGUBLJENI KLJUČ IN ŠPORTNI PRIPOMOČKI 55
2.44 PASJI KAKCI V OKOLICI VRTCA 56
2.45 TUDI NA PREDMETNI STOPNJI LAHKO MATEMATIKO RAZLAGAMO V NARAVI 57
2.46 PREPLETANJE NARAVE Z IGRO 58
2.47 ORIENTACIJSKI POHOD NA OSNOVNI ŠOLI MIRNA 59
2.48 MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE V NARAVI 60
2.49 ČAROBNI DAN V JESENSKEM GOZDU S SEDMIMI ŠKRATKI MENGOTI V MENGŠU 61
2.50 AS TI TUD V KRKO PADU?! 63
2.51 KROŽEK PRESENEČENJA 66
2.52 RAZISKOVANJE PRETEKLOSTI NA GRADU KAMEN 67
2.53 IZVEDBA TEHNIŠKEGA DNE, URE SLOVENŠČINE IN GLASBENE UMETNOSTI NA PROSTEM .. 68
2.54 ESTETSKI PRISTOP PRI UČENJU NA PROSTEM (PRI UČENJU TUJEGA JEZIKA -ŠPANŠČINE), VKLJUČUJOČ IKT 71
2.55 IZMIŠLJENE ŽIVALI IZ NARAVNIH MATERIALOV 72
2.56 SAVING SPRING 73
2.57 NARAVOSLOVNI DAN - MULJAVSKI BAJER 74
2.58 ANGLEŠČINA V NARAVI? SEVEDA, ZAKAJ PA NE! 76
2.59 KAKO POVEZATI NARAVO IN LIKOVNO USTVARJANJE TER SE PREKO IGRE VELIKO NAUČITI? 77
2.60 MOTIVI IZ NARAVE 78
2.61 SONCE BARVA NAŠ SVET 79
2.62 ŽIVA BITJA 80
2.63 ISKANJE ČUSTEV V NARAVI 82
2.64 MLADI VARUH GRADU 83
2.65 KO PRIDE VODA 85
2.66 BABICA PALICA 87
2.67 UČENJE NA PROSTEM JE MOJA IZBIRA 88
2.68 TUDI PAJEK IMA NAČRT 90
2.69 TRIM STEZA 91
2.70 POUČEVANJE NA PROSTEM 92
2.71 NEKOČ V DAVNIH ČASIH (ZNAČILNOSTI PRAVLJICE NEKOLIKO DRUGAČE) 93
2.72 ODPADKI 94
2.73 ZVOKI OKROG NAS 95
2.74 POIŠČIMO METLIŠKI ZAKLAD 97
2.75 DIE KRAFT DER KRÄUTER (MOČ ZDRAVILNIH RASTLIN) 98
2.76 NARAVOSLOVNI DAN TRAVNIK 99
2.77 UJEMI RAVNOTEŽJE S STOP MOTION-OM 101
2.78 VRTAČA - VEČNAMENSKI PROSTOR 102
2.79 BOGASTVO NA TRAVNIKU 103
2.80 PRAZNIK ČRK S ŠKRATOM OREHKOM 104
2.81 MATEMATIKO PONOVIMO NA PROSTEM 105
2.82 ŠUMELA JE REKA 106
2.83 IGRIVO MATEMATIČNO UTRJEVANJE 107
2.84 Z ROKO V ROKI NISI SAM 108
2.85 GOZDNI RAZISKOVALCI 109
2.86 GIBANJE 110
2.87 GEOGRAFSKO RAZISKUJMO OKOLICO ŠOLE 111
2.88 VES MOJ SVET JE IZ BESED 112
2.89 UČENJE ANGLEŠČINE NA PROSTEM 113
2.90 URŠKA IN POVODNI MOŽ 114

1 Predstavitev inovativnih učnih pristopov CŠOD

Na 6. nacionalni konferenci Didaktika učenja na prostem smo kot prednostne teme izpostavili pet didaktičnih pristopov učenja na prostem, ki jih razvija Center šolskih in obšolskih dejavnosti:

- Model roke
- Skrivnostnost
- Estetski pristop
- IKT in učenje na prostem
- Raziskovalni pristop

V nadaljevanju jih kratko predstavljamo.

1.1 Model roke

Didaktični pristop Model roke je nastal v mednarodnem projektu Real World Learning, ki je potekal v letih 2011 – 2016. V njem je sodelovalo šest partnerskih držav (poleg Slovenije še Italija, Češka, Madžarska, Velika Britanija in Nemčija). Izobraževalce, vključene v projekt, je povezalo razvijanje novih metod in učnih pristopov za učenje na prostem za trajnostni razvoj ter oblikovanje aktivnega evropskega sistema izobraževanja v resničnem svetu.

Model roke izpostavlja pet ključnih poudarkov, področij, ki so pomembna, da učenje na prostem vpliva na trajnostno razmišljanje: razumevanje, prenosljivost, izkušnja, opolnomočenje in vrednote. V modelu roke jih simbolizira pet prstov. Dlan, ki jih povezuje, predstavlja okvir, saj močan okvir pomeni globljo izkušnjo učenja trajnosti, celotna roka pa predstavlja simbol delovanja, izvajanja, aktivnosti, usmerjenosti, zanimanja, soglasja in znak sprejemanja.

Pomembno je trajnostno razmišljanje, vzpostavitev povezav med nadosebnimi vrednotami in razumevanjem naravoslovnih pojmov, prenos izkušnje učenja na različna področja življenja in vzpodbujanje trajnosti na podlagi izkušenj.

Model roke, »Hand model«, je pedagoški pristop, kompas, vir navdiha, ni pa edina resnica. Za učitelje katerekoli stroke lahko predstavlja celosten pristop k načrtovanju, razmišljanju, refleksiji in evalvaciji, k učenju na prostem za trajnostni razvoj. S prenosom učenja na prosto dosežemo trajnostno delovanje. Za učence predstavlja celosten pristop k učenju na prostem za trajnostni razvoj.

1.2 Skrivnostnost

Učitelji si prizadevamo, da učencu neznano ali malo poznano spreminjamo v znano. Skušamo ustvariti jasne podobe in razširjati učenčeva spoznanja. Vneto pojasnjujemo. Razlagamo skrivnostni svet okoli njih skozi vsebine in dejavnosti, ki jih predpisujejo učni načrti predmetnika. Uporabljamo najrazličnejše pedagoške pristope, svoje bogato znanje iz metodike, psihologije, stroke … vse z namenom, da šola nudi otrokom trdno osnovo za polno življenje skozi načrtovane učne enote.

Prav vsak izmed njih, pa tudi nas, odraslih, nosi v sebi radovednost in dar raziskovanja. Na tej osnovi v glavnem temelji pedagoški pristop skrivnostnost.

V SSKJ je razlaga pridevnika **skrivnosten** naslednja*: skrivnosten* skrivnósten -tna -o prid., skrivnóstnejši (ọ́) 1. ki se ne da razumeti, dojeti, pojasniti.

Učitelj uporabi ta pristop za načrtovanje in izvedbo učne enote. Evalvacija učnega procesa poteka spotoma. V učni enoti, zgrajeni po pristopu skrivnostnost, so v ospredju dejavnosti, v ozadju pa učni cilji oz. dosežki iz kurikuluma. Ali drugače povedano: učno enoto učitelj oblikuje za uresničitev učnih ciljev iz učnega načrta, ki predstavljajo zunanji skelet, pedagoški pristop skrivnostnost pa predstavlja njen čvrst, notranji skelet.

Učitelj je scenarist: klasično učno enoto spremeni v zgodbo, prežeto s skrivnostmi od začetka do konca. Učna enota je celovita zgodba, polna praktičnih in miselnih nalog. Učenec je v zgodbo in naloge povsem vključen. Neposredni stik z resničnim svetom je zagotovljen, saj je učno okolje učilnica v naravi. Učitelj je v zgodbo vpet kot režiser dogajanja. Učenca usmerja in poskrbi za nagrajevanje ob dosežkih, kar dodatno deluje na učenca močno spodbujevalno.

Dejavnosti so tiste, ki učijo, ne učitelj: učenec pridobiva, spopolnjuje, nadgrajuje znanje in spretnosti z delom v skrbno načrtovanih, čarobnih dejavnostih. Dejavnosti učenca navdušujejo, privabljajo, obljubljajo odkritja in pustolovščine. Čarobne dejavnosti so ključni element učnega procesa. Vsebujejo različne elemente skrivnostnosti, s katerimi dosežemo aktivacijo domišljije, ponotranjenje, vpetost in stopnjevanje radovednosti. Dejavnosti so skrbno izbrane in oblikovane tako, da so osredotočene, zaporedne ter med seboj povezane. Osredotočene so na vzbujanje prijetnih občutkov. Začnejo se na učencu ustrezni miselni ravni. Zaključijo se z njihovim novim razumevanjem.

1.3 Estetski pristop

Besedo estetika pogosto povezujemo le z občutkom za lepoto skozi umetnost. Estetski pristop pri učenju na prostem pa ima širši pomen – vključuje občutke, čutne zaznave, razumevanje narave, kar izhaja iz čustvenih in čutnih izkušenj na prostem. To področje je v šolskem programu dokaj zanemarjeno in učiteljem ter mladim, ki so vajeni tradicionalnega učenja v razredu, niso blizu.

A zakaj je to pomembno?

Preprost odgovor je, ker smo čustvena in čutna bitja in je estetika bistvenega pomena za naš razvoj in za naše zavedanje drugih in narave. Estetski pristop spodbuja, da naravo doživimo celostno, motivira, navdušuje in spodbuja k ustvarjalnosti.

Kadar smo zunaj, smo v kompleksnem prepletanju čustev, zaznav in misli. Občutki izhajajo iz svežega zraka, vetra na obrazu, vonja zemlje, ptičjega petja, zvoka tekoče vode, našega bitja srca, gibanja našega telesa, tišine in lepote pokrajine. Teh občutkov ni potrebno vnaprej napovedovati ali jih razlagati – se zgodijo, brez cilja, brez napora, jih čutimo, izkusimo, lahko delimo.

Živimo v svetu, kjer smo bombardirani z informacijami in smo pod stalnim pritiskom za njihovo sprejemanje in obdelavo. Čas v naravi pa nas osvobodi hrupa in pritiskov vsakdanjega življenja. Omogoča nam, da upočasnimo. Skozi čutna doživljanja spoznamo, da smo del narave, naš razum se odpre, kar vodi v tudi v celostni razvoj učenca – uravnoteženost, samozavedanje, odpornost, odgovornost, zadovoljstvo. Razvijamo inteligenco celega telesa.

Estetski pristop je težko izolirati od drugih pristopov, pomembno je prepletanje z drugimi pristopi – tudi z znanstvenim raziskovanjem narave, športnimi aktivnostmi v naravi, s tehnologijo, … Pomembno je, da učitelji z izbiro zanimivih krajev, organiziranjem dejavnosti, zaznavanjem skupine, pustijo čas in omogočijo različno dojemanje in razumevanje narave in okolja.

Estetski pristop postaja vedno bolj pomemben in se še razvija v okviru mednarodnega projekta, v katerem sodeluje tudi CŠOD skupaj s partnerji iz Finske, Anglije in Nemčije.

1.4 IKT in učenje na prostem

Informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) so v naših življenjih vse bolj prisotne in postajajo vse bolj zmogljive. CŠOD se v zadnjih letih ukvarja tudi z raziskovanjem možnosti pametne uporabe IKT za učinkovito učenje na prostem. Glavno orodje, ki ga pri tem uporabljamo, je aplikacija CŠOD Misija.

CŠOD Misija je mobilna aplikacija, ki smo jo na CŠOD razvili z namenom uvajanja mobilnih tehnologij v pedagoške pristope učenja na prostem. Deluje kot mobilni vodič za samostojno učenje. V ta namen uporablja zmogljivosti sodobnih mobilnih tehnologij ter motivacijske pristope z elementi iger. Uporabniki se s pomočjo aplikacije lahko podajo na učne poti – misije – po skritih kotičkih, ki jih je v različnih okoljih vredno raziskati. Vsaka misija vključuje tudi številne izzive, ki celotno izkušnjo naredijo še bolj zanimivo in privlačno.

Aplikacijo smo v CŠOD razvili že v letu 2015, v nadaljnjih letih pa smo jo nadgradili in njeno uporabo razširili na območje celotne Slovenije. Nove misije ves čas pripravljajo številni slovenski učitelji, aplikacijo pa uporablja vse večje število učencev.

Aplikacijo si lahko naložite na svoj mobilni telefon preko Google Play ali App Store!

2 Povzetki prispevkov na konferenci

V nadaljevanju so predstavljeni prispevki udeležencev na konferenci. Urejeni so glede na lokacijo predstavitve, tip prispevka in vsebinsko področje.

2.1 SKRIVALNICE NA ŠOLSKEM IGRIŠČU

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

VESNA BUTKOVEC

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA

Po prihodu v razred mi s kupa knjig in učnih listov na tla pade pismo, naslovljeno na 4. a razred. Preberem pismo, preko katerega učenci izvedo, da se bodo igrali skrivalnice, in sicer da bodo iskali skrivališče. Piše, da ga bodo našli tako, da bodo reševali različne naloge. Na koncu je podpis skrivnostne osebe (s. L.) V prvem pismu je zapisano, da se pod stolom enega učenca skriva drugo pismo. V vsakem naslednjem pismu je napisano, kje se skriva naslednje pismo. Učenci morajo s skupnimi močmi rešiti uganke in različne naloge, povezane z učno snovjo (reševanje učnega lista, izvedba poskusov, iskanje različnih talnih živali in poimenovanje le teh s pomočjo določevalnega ključa). Po vsaki opravljeni nalogi/rešeni uganki dobijo nov namig. Ko rešijo vse, pridejo do skrivališča skrivnostne osebe.

2.2 MATEMATIKA IN GOZD

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

ANDREJA ČAS

Z devetošolci smo se odpravili na šolsko igrišče, kjer smo si izbrali tri drevesa. Ugotavljali smo, katero drevo ima večjo denarno vrednost, s katerim bi zaslužili več denarja, če bi prodali les. »Kako pa naj to izračunam, če nimam podatkov?«, »Kako naj izmerim tako visoko drevo?«, »Kako naj izračunam polmer, če drevo stoji?«, so bila vprašanja učencev. S pomočjo učiteljevega vodenja skozi že usvojeno matematično znanje in s pomočjo meritev, so učenci raziskali, kako pridobiti ustrezne podatke in rešiti želeni problem. Z naravo, drevesi in gozdom so povezali naslednja matematična znanja: računanje obsega kroga, računanje prostornine geometrijskega telesa valj, Talesov izrek, razmerja in računanje neznanega člena sorazmerja. Predvsem pa je bilo potrebno veliko logičnega sklepanja. Nekatere podatke in informacije so poiskali tudi na spletu. Izbrati smo morali sončen dan, saj smo si pomagali tudi s senco, ki jo dela drevo. Učenci so medsebojno sodelovali in si pomagali pri meritvah. Pogovarjali smo se o tem, kako dolgo rastejo takšna drevesa in izračunali približno starost dreves.

2.3 KVIZ NA PROSTEM PRI IZBIRNEM PREDMETU NEMŠČINA

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MATEJA DREV SEM

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA ŠOŠTANJ

Pri izbirnem predmetu nemščina v 9. razredu sem v mesecu maju izvedla preverjanje znanja na prostem v skupinah. Preverila sem snov, ki smo jo obravnavali zadnje 4 mesece pri nemščini. Nadgradila sem učno uro iz meseca oktobra, ki sem jo predstavila v seminarski nalogi Danes se učimo zunaj. Učenci so se spoprijeli z 10 izzivi v nemškem jeziku.

Učenci so pred šolo dobili mapo z izzivi ter list z opisom smeri v nemščini do 1. točke, kjer jih je čakal izziv. Pri 1. izzivu so jih navodila vodila do železniške postaje. Tam so učenci v mapi poiskali list z izzivom na temo jezikovne počitnice. V skupinah po trije so odgovarjali na vprašanja in če so dosegli 91% vseh točk, so s pomočjo navodil v nemščini nadaljevali pot do naslednjega izziva. Pri naslednjih izzivih so učenci povezovali poznavanje nemščine z znanjem iz geografije in biologije ter poznavanjem domačega kraja in okolice. V nemščini so odgovarjali na vprašanja glede poznavanja okoliških hribov, vrhov Kamniško-Savinjskih Alp, ki so jih videli v daljavi, poznavanja smeri neba in značilnosti okoliških krajev. Pri tem so uporabljali stopnjevanje pridevnika in tvorbo vseh odvisnih stavkov v nemščini, katere smo obravnavali v zadnjih mesecih. Po uspešno opravljenih 6 izzivih so prišli do izhodišča v gozdu. Tu pa so jih čakali še 4 izzivi po principu skrivnostnosti. Učenci so s pomočjo navodil v nemščini poiskali pravo drevo v gozdu (»Pojdi do 2. bukve na levi, med bukvijo in hrastom je listek.«), kjer jih je čakal listek z izzivom v nemščini. Učenci so vedno imeli 3 možne odgovore, a šele pravi odgovor jim je dal pravo usmeritev do naslednjega izziva. Tu so morali izkazati poznavanje dreves v nemščini, prihodnjik, stopnjevanje pridevnika, poznavanje modalnih glagolov. Vsi primeri pa so bili zapisani na način, ki je učence usmerjal k varovanju gozda in okolja.

2.4 KNJIŽNICA NA PROSTEM KOT DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK ZA UČENJE

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

NINA GLOBOVNIK

OŠ DR. JOŽETA PUČNIKA ČREŠNJEVEC

Strokovne študije kažejo, da je učenje na prostem učinkovita metoda učenja, kjer učenci preko izkustvenega učenja na konkretnih primerih vidijo, začutijo, preizkusijo in preverijo določene zakonitosti. Usvojeno znanje pri takšnem načinu učenja je praviloma dolgotrajnejše, učenci pa so ves čas učnega procesa aktivno vključeni v dogajanje. Nekatere tuje države učenju na prostem posvečajo vse več pozornosti in velik delež izobraževanja namenijo učenju na prostem. V prispevku predstavljam primer knjižnice na prostem, ki je učinkovit didaktični pripomoček za učenje predvsem v prvi triadi osnovnošolskega izobraževanja. Učenci so aktivno vključeni pri samem načrtovanju knjižnice, izdelavi in kasneje tudi pri uporabi. Izdelali so načrte knjižnice, si poiskali material za izdelavo, orodje, ki so ga potrebovali ter izdelali knjižnico na prostem kot didaktični pripomoček za učenje na prostem. Izdelavo knjižnice so organizirali na dnevu dejavnosti za vse učence šole. Največji izziv je nedvomno predstavljalo usklajevanje med učenci, kako so si razdelili delo glede na starost in njihove zmožnosti. Na koncu nas je presenetil estetko dovršen izdelek, ki popestri obšolsko dogajanje in delo na šolskem vrtu, kjer je knjižnica na prostem locirana.

2.5 SPOZNAVANJE ZELIŠČ V VISOKI GREDI S POMOČJO QR KOD IN SPLETNIH KVIZOV

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

VANJA GUČEK

OŠ IVANA SKVARČE

Pouk na prostem je zelo pomemben zaradi doživljajske vrednosti. Učenci si učne izkušnje v naravi bolj zapomnijo, to pa pomeni, da pridobljene informacije v spominu ostanejo dlje in pomagajo razviti občutek za svet okrog nas s povezovanjem čustev in učenja (Learning Outside the Classroom Manifesto, 2014).

Tudi sama verjamem, da ima izvajanje pedagoškega procesa na prostem veliko prednosti, zato poizkušam vsak dan eno uro pouka izvesti na prostem. Učenci imajo tako priložnost doživeti čar pouka na prostem, preko več čutil, bolj se zavedajo dogajanja okrog sebe, hkrati pa si določene stvari predstavljajo na stvarnejši in mnogo bolj sebi primeren način. Posledično postopoma urejamo okolico šole, ki postaja vse bolj primerna za izvajanje pouka na prostem.

Z učenci prvega razreda, ki so obiskovali ID Mali raziskovalci narave smo v šolskem letu 2020/21 načrtovali in postavili visoko gredo. Spomladi smo zasadili zelišča. Ko smo se jeseni vrnili v šolo (z učenci smo skupaj tudi drugem razredu), smo vsak dan nabirali različne dele rastlin, jih posušili in spravili v kozarčke. Ob tem smo različna zelišča spoznavali tudi skozi aktivnost rastlina tedna. Vsak teden smo se pogovarjali o značilnostih in uporabi ene rastline. Rastlino smo spoznavali preko različnih čutil in si pripravljali čaje, namaze in druge jedi. To pomlad smo vsaki rastlini, ki raste na naši visoki gredi naredili lesene označbe. Na sprednjo stran smo vžgali zapis imena rastline, na zadnjo stran pa prilepili QR kodo, ki vsebuje osnovne podatke o značilnostih in uporabi posamezne zdravilne rastline. Učenci so sami raziskovali in dajali predloge zapisa. Na spletu sem izbrala eno izmed brezplačnih aplikacij za izdelavo QR kode (https://www.qrcode-monkey.com/). Kasneje smo aktivnost nadgradili še z izdelavo spletnih kvizov o rastlinah v spletnem orodju Genially (https://genial.ly/), s katerimi so preverili svoje znanje o rastlinah.

2.6 OKOLICA ŠOLE - NAŠA UČILNICA

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

STANKA HEBAR

OŠ ORMOŽ

Učenci uživajo ob drugačnih načinih učenja. Tako smo, kot učilnico, uporabili kar okolico šole, ki jo premalo uporabljamo, kot prostor za učenje. Način učenja na prostem je bilo potrebno prilagoditi učencem prvega razreda. Naloge so morale imeti enostavna navodila, da so si jih učenci lahko sami prebrali. Sicer sva po potrebi pomagali tudi učiteljici. Učence je k učenju zunaj napotilo skrivnostno navodilo, ki se je pojavilo na tabli. Temu so učenci sledili in zunaj našli dodatno navodilo ter izvedeli kaj bodo počeli. S pomočjo zamaškov so se razdelili v skupine, način razdelitve z žrebom zamaškov so že poznali od prej. Vsaka skupina je dobila zemljevid in kontrolni kartonček. S pomočjo zemljevida so v okolici šole poiskali 10 postaj z nalogami. Naloge so zajemale vse učne predmete v prvem razredu. Učenci so bili za delo izredno motivirani. V začetku so potrebovali malo dodatnih navodil in spodbud, da so naloge na postajah opravili in ne samo poiskali postaj.

2.7 POMEN ČUTIL IN SODELOVALNEGA UČENJA PRI RAZISKOVANJU GOZDA

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

TJAŠA HOMAR

OŠ GRM NOVO MESTO

Učenci so imeli nalogo poiskati skrivnostno učiteljico, ki jim je na poti do nje pripravila nekaj zanimivih nalog. Pri tem so spoznavali svoja čutila (in jih usmerjeno uporabljali), spoznavali različna drevesa, njihove liste in plodove, se urili v pisanju elektronskega sporočila, s pomočjo naravnih materialov so ustvarjali glasbo in se povezali med sabo ter z naravo.

2.8 GOZDNA (P/R)ISANKA

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MATEJA JELEN

OŠ PRESKA

V vlogi učiteljice ves čas iščem nove pristope, metode in oblike poučevanja. Otrokom želim namreč ponuditi čim več različnih konkretnih izkušenj, ki vodijo k pridobivanju novega znanja. Predstavljene aktivnosti so preproste, učinkovite in izredno motivacijske. Primerne so za obdobje, ko otroci spoznavajo črke ali že tvorijo besede. Torej v fazi utrjevanja, poglabljanja znanja. Gre za dejavnosti, ki jih izvajamo na prostem. Otroci natančno opazujejo veje dreves in grmov ter iščejo oblike, ki jih spominjajo na črke. Črke nabirajo in iz njih sestavljajo besede, njihov pomen pa prikažejo kot sliko iz naravnih materialov. Na koncu uporabijo tudi sodobno tehnologijo in posnamejo vsak svojo gozdno risanko, ki jo lahko uporabimo tudi kot pripomoček pri učenju branja ali pisanja.

2.9 SKRIVNOSTNO DOŽIVETJE POD DREVESNIMI KROŠNJAMI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MARIJANA KAVČIČ

OŠ JANEZA PUHARJA KRANJ - CENTER

Kratka vsebina zgodbe (scenarij):
Učence v razredu pričaka skrivnostno pismo. Vsebuje navodila in namige za izvedbo Skrivnostnega doživetja pod krošnjami. Dejavnost se izvaja na igrišču. Tam je devetnajst tulcev, označenih s številkami od 1 do 19. V njih so različna vprašanja na temo likovne umetnosti. Vsak učenec mora poiskati 5 točno določenih številk in pravilno rešiti naloge, da dobi črke / besedo. Poiskati je potrebno 11 besed. Za pravilno besedo, vsak učenec dobi žig »uspelo ti je«. Ko so besede razkrite, se lahko prebere namig v pismu. Namig vodi do skrinjice, v kateri je skrivnostno - nevidno sporočilo (besedilo napisano z belim flumastrom na belem papirju). V njem piše, da se v grmovju skriva škatla s pomembnima pripomočkoma. Ko jo poiščejo, jo odprejo. V njej sta lupa in ogledalce. Priloženo je tudi sporočilo. In kaj piše v njem? Da je današnje skrivnostno doživetje likovno ustvarjanje pod krošnjami dreves, ogledala in lupe pa bodo likovno ustvarjanje popestrili, likovno izražanje pa poglobili. Učenci s pomočjo lup in ogledal raziskujejo (usmerjeno opazujejo) naravo v okolici šole. Sledi likovno ustvarjanje v naravi, kjer svoja opažanja likovno izrazijo. Vsak učenec je za dokončano likovno delo je nagrajen z žigom »smajlija« Ob koncu ustvarjanja se v naravi pripravi razstava nastalih likovnih izdelkov. Sledi ogled razstave.
Naslednji dan se dejavnost nadaljuje z medpredmetnim povezovanjem (slovenščina, matematika). Sledi branje in reševanje nalog, ki so povezane z izvajanjem Skrivnostnega doživetja pod krošnjami dreves. Pri matematiki učenci štejejo, primerjajo in rešijo stolpčni prikaz, pri slovenskem jeziku pa se igrajo z glasovi (prvi glas, zadnji glas, število glasov v besedi).
Skrivnostnost se prepletena z elementi Modela roke. Dejavnosti omogočajo povezovanje posameznika s samim seboj in poglabljajo njegov stik z naravo. Omogoča in spodbuja se uživanje v naravnem okoljem. Z uporabo lupe in ogledala se omogoča natančno in usmerjeno opazovanje narave. Povečuje se radovednosti in spodbuja se raziskovali duh učenca. Zgoraj naštete aktivnosti spodbujajo uporabo glave, roke in srca.
Organiziranost učne enote:
Dejavnosti se odvijajo na igrišču. Učitelj pred pričetkom skrije pismo, tulce, skrinjico in škatlo. Dejavnost je razdeljena na dva dela. Prvi del traja 3 ure, namenjen je skrivnostnemu doživljanju v naravi. Drugi del se izvaja naslednji dan, namenjen je medpredmetnemu povezovanju in predvidoma traja 1 uro. Dejavnosti izvajata razrednik in drugi učitelj.
Starost ciljne skupine:
1. razred, starost 6-7 let, 22 učencev
Elementi skrivnostnosti:
Skrivnostno pismo, iskanje tulcev in skrivnostnih besed, skrinjica z nevidnim sporočilom, škatla z lupo, ogledalom in sporočilom, skrivnostno raziskovanje narave s pomočjo ogledala in lupe.
Načini nagrajevanja učenca:
Za pravilno besedo dobi žig »uspelo ti je«, za dokončano likovno nalogo je nagrajen z žigom »smajlija« , njegovo likovno delo razstavimo na igrišču, na razstavo povabimo učence šole.
Dejavnosti učenca – osebne izkušnje:

Poišče in pravilno reši 5 točno določenih nalog, išče skrinjico, ugotavlja kako prebrati nevidno sporočilo, išče škatlo, z ogledalom in lupo usmerjeno opazuje naravo v okolici šole, likovno se izraža, ustvarja v naravi, rešuje matematične naloge povezane z izvajanjem dejavnosti.

2.10 HURA, DANES GREMO SPET V NARAVO!

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

JENNY ANNEMARIE KELNER

OŠ ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO

Z učenci imamo pogosto pouk v naravi. V različnih letnih časih, različno dolgem trajanju, različne predmete. V naravi učenci namreč pridobivajo novo znanje s pomočjo raziskovanja, opazovanja, uporabljajo vsa čutila, pridobivajo spretnosti, krepijo se medsebojne vezi in pomoč drugemu, so samostojni, kreativni, ves čas so v gibanju. Seveda, pri tekam načinu učenj učenci pridobivajo še na mnogih področjih.
V nadaljevanju je na kratko predstavljen dan pouk v gozdu in travniku. Naloge, ki so jih učenci reševali so se nanašali na novo učno snov in utrjevanje že usvojene snovi. Prepletali so se različni šolski predmeti.
Ciljna skupina: 3. razred- 24 otrok
Lokacija: gozd in travnik v bližini šole
Trajanje: 2-3 šolske ure
Mentor: 2 učitelja
Učne metode: metode opazovanja , opisovanja, pojasnitve, metode praktičnega dela, reševanja problemov, sodelovalno učenje, metoda pogovora, razgovora.
Razdelitev učence po skupinah.
Učenci se razdelijo v skupine po 4 in sicer tako, da iz čarobne vrečke izvlečejo kamenček.
V vrečki so bili kamenčki različnih barv.
Vsaka skupina dobi list s številkami nalog. Po opravljeni nalogi so v kvadratek dobili žig. Po vseh uspešno opravljenih nalogah je sledila nagrada. Vsak je dobil glinen obesek v obliki hišice. V šoli so ga kasneje tudi pobarvali z akrilnimi barvami.
Dejavnosti so potekale 3 šolske ure.
Že vnaprej sem oštevilčila mesta od 1- 6 in pripravila določene pripomočke za izvedbo dejavnosti.
Naloge:
1. MATEMATIKA: Kartončki s števili do 1000- utrjevanje.
Pripravljene imajo kartončke s števili do 1000. Število morajo prikazati na različne načine. Uporabijo naravni material, kot so vejice, kamenčki, semena, lubje,…)
2. SPOZNAVANJE OKOLJA- Določanje živali v gozdnatih tleh in listnem opadu
3.SPOZNAVANJE OKOLJA- Določanje dreves
4. SPOZNAVANJE OKOLJA- Določanje pogostih travniških rastlin
Učenci poiščejo vsaj 3 živali, drevesa, travniške rastline. S pomočjo zgibank Ključ za določanje živali/dreves/rastlin določijo vrste.
Na priložen učni list narišejo in poimenujejo izbrano vrsto.
5. SPOZNAVANJE OKOLJA, MATEMATIKA- Določim območje in poiščejo najdebelejše drevo. Izmerijo ga z nestandardnimi in standardnimi enotami.
6. MATEMATIKA- Utrjevanje poštevanke.
Na kartončkih so na zgornji strani zapisani računi množenja in deljenja, na spodnji strani pa zapisani rezultati, da preverijo rešitev in način, kako rezultat prikažejo.
Za vsak izračunan rezultat morajo narediti dobljeno število počepov, sklec, poskokov, ploskov,…

7. SLOVENŠČINA Zapišejo zgodbo z naslovom Smreka pripoveduje…
Pozorni so na strukturo zgodbe (uvod, jedro, zaključek, pravopis,...)
8. SPOZNAVANJE OKOLJA Izdelava herbarija travniških rastlin.
Nabrali smo po en primer cvetlice, v šoli pa smo se seznanili s postopkom sušenja oz. prešanja in izdelali razredni herbarij travniških rastlin.

2.11 PODNEBNE SPREMEMBE IN JAZ

Pristop: Raziskovalni pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

DANICA KORPAR

CŠOD

V prispevku je predstavljen primer raziskovanja vpliva na podnebne spremembe okolice CŠOD doma Štrk in učenčev osebni vpliv v času bivanja na domu. Dejavnost sem izvedla z različnimi skupina 4., 5., 6. in 8. razredov. Učenci se po skupinah z učnimi predlogami podajo na raziskovalno učno pot prepoznavanja vpliva okolice na podnebne spremembe skozi odpadke, polje in gozd, ogrevanje, promet, vodo, prehrano in energijo. Učenci so vodeni skozi predlogo in začrtano pot, ki jim da samo iztočna vprašanja za razmišljanje in raziskovanje. Raziskovalno delo je na vsaki izmed 7. točk drugačno, tako so učenci vedno vpleteni v dinamično raziskovanje okolja in pristno doživljanje ter so posledično tudi dobro motivirani. Za zaključek na dvorišče s kredami izrišejo podnebnim spremembam prijazno drevo. Vsak učenec na svoj listek napiše idejo, kako lahko zmanjšamo negativni vpliv na okolje. Drevo je vedno polno odličnih ideja in zamisli za izboljšanje posameznikovega vpliva na podnebne spremembe. Tako učenci dobijo celosten vpogled, kako lahko sami vsakodnevno z malimi dejanji prispevajo k zdravemu okolju tudi v prihodnje.

2.12 DANES RAZISKUJEMO KOT PRAVI UČENJAKI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MATEJA KRIŽAN

OŠ KAŠELJ

Učenci dobijo pismo, kjer piše da so se to šolsko leto zelo izkazali pri znanju prirodoslovja in dobili možnost, da namesto pouka v razredu napredujejo in postanejo raziskovalci okolice, ki bo postala neznani kraj skrivnostnih nalog, namigov in presenečenj.
Naključno dobijo obešanke okrog vratu. Najprej se razvrščajo po različnih ključih, ki jih izbirajo sami. Naredijo tudi prehranjevalno verigo, glede na slike obešenk.
Potem se razvrstijo po barvni obrobi kartice (modra, rumena, rdeča, vijolična). Vsaka skupina poišče belo škatlico, ki je skrita na vrtu. V njej je navedena skupina strokovnjakov in njihova naloga. Učenci postanejo: UMETNIKI, ZOOLOGI, GEOLOGI IN BOTANIKI. So raziskovalci neznanega področja, kamor so prišli po naključju. Dobijo nova pisma v barvah kuverte, ki so enake barvni obrobi kartic skupine. V kuverti je zemljevid okolice, kjer je njihov raziskovalni kotiček.
Zoologi: Na piknik podlagi najdejo razmetane igrače, ki so pomanjšana različica plazilcev (krokodili, kuščarji, kače…), členonožcev (žuželke, stonoge, pajkovci in raki), dvoživk (žabe), sesalcev, rib, mehkužcev… Njihova druga naloga je, da jih razvrstijo v skupine, ki jih poznajo; Pri tem izmenjajo znanje o živalih in s pomočjo literature, ki je v zaboju poleg njihove točke, raziskujejo živali in naredijo osebno izkaznico 3. živali, ki jih izberejo sami. Za to dobijo delavni list. Z lupo poiščejo nekatere drobne živali v okolici in jih opazujejo.
Botaniki: raziskujejo rastline na šolskem vrtu, razvrstijo jih v sistem; iščejo njihove zdravilne učinke in uporabo v kulinariki (kaj lahko iz njih pripravimo). Ločijo zelišča in jih prepoznavajo po vonju in okusu. Pomagajo si z literaturo.
Umetniki; naredijo land art iz naravnih materialov. S pomočjo znanja in literature spoznajo nekaj znanih del svetovnih in domačih umetnikov. Potem izberejo eno sliko in jo poskušajo narediti s pomočjo naravnih materialov s tehniko land art. Z učenci, ki so to delali že v sklopu nadarjenih učencev, po želji nadgradijo aktivnost s pomočjo aplikacije stop motion in izdelajo kratek animirani film. Če je skupina hitra, dobijo še nalogo, da slike „ponaredijo“ s pomočjo živih oseb (portrete).
Geologi in kartografi: raziskujejo kotiček z minerali in kamninami. Na deki jih čaka veliko kamnin in mineralov. S pomočjo delovnega lista znanja in literature jih razvrstijo na kamnine, te pa na sedimentne, magmatske in metamorfne ter na minerale. S kislino preverijo, če kamnina vsebuje apnenec (pomoč učitelja). Poiščejo najlepše minerale in jih opišejo. Na koncu narišejo karto okolice s stavbami, reko, vzpetinami…
Po opravljeni nalogi vsi učenjaki svoje delo na kratko predstavijo še ostalim skupinam.

2.13 VKLJUČEVANJE POUKA NA PROSTEM NA RAZREDNI STOPNJI

Pristop: Raziskovalni pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

JASNA LAPORNIK

OŠ PRIMOŽA TRUBARJA LAŠKO

Učenje na prostem je didaktično strukturirana učna metoda, katere glavna značilnost je, da se učenje učencev premakne iz učilnic v okolico šole oz. lokalno okolje. Učitelji se zavedamo, da je potrebno skrb za okolje, uporabna znanja in naravoslovne kompetence, ki od posameznika zahtevajo odgovoren odnos do narave, vzgajati že pri najmlajših. Da bi otrokom približali naravo, je potrebno v učni vsakdan vplesti čim več pouka na prostem, saj s tem učencem omogočamo izkustveno učenje in bolj kakovosten pedagoški proces, hkrati pa še popestrimo pouk. Tak način dela lahko predstavlja pomembno dopolnitev poučevanja na vseh predmetnih področjih, predvsem pa nadgrajuje pouk pri naravoslovnih predmetih. Poleg učenja in raziskovanja narave pouk na prostem nudi tudi možnost za izvajanje kulturnih dejavnosti in športnih aktivnosti, predvsem iger.

2.14 SPROŠČANJE V NARAVI KOT DEL UČNEGA PROCESA

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

HELENA LEKAN

OŠ 27. JULIJ KAMNIK

Družba prinaša znanja, za katera je značilna preusmeritev od dosedanjega klasičnega poučevanja k učenju, ki ga oblikuje celosten pogled na učenje. Potreben bo preobrat šolskega sistema, nove organizacijske strukture izobraževalnih organizacij, posodobitev učnih načrtov, uveljavljanje aktivnega učenja in iskanje inovativnih učnih pristopov predvsem povezanih z naravo. Učenje ni namenjeno več samo usposabljanju, da znamo samo dobro in učinkovito opravljati stvari, temveč temu, da znamo delati prave stvari prav in biti pri tem uspešni (Retar Idr., 2014)

Vstop v 21. stoletje je prežet s številnimi razmišljanji in strateškimi usmeritvami o vzgoji in izobraževanju pri čemer je ena glavnih kompetenc inovativnost in drugačne oblike dela. Namreč v sodobni spreminjajoči družbi in hitrim tempom življenja mora učitelj ves čas iskati rešitve za različne stresne situacije in reševanje najrazličnejših težav otrok.

Prispevek želimo nameniti pomembnejši del učenja. ki bi morala biti stalnica učnega procesa in sicer sproščanje v naravi. Predstavili bomo najrazličnejše tehnike sproščanja, v različnem naravnem okolju, njihove učinkovitosti ter primerjavo omenjenega z naravnimi procesi.

2.15 MEDPREDMETNI NARAVOSLOVNI DAN V ARBORETUMU

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MATEJA MAVEC

CŠOD

Pri naravoslovnih dnevih v Arboretumu Volčji Potok vključujem v pouk besedno opisovanje opazovanih predmetov, talne slike, gibalne vaje, spoznavanje stvari z vsemi čuti in poučevanje preko zgodb. Katere pristope bom uporabila, je odvisno predvsem od starosti učencev, njihovega predznanja, sposobnosti in od razpoloženja učencev oz. vzdušja v skupini. Uporaba različnih pristopov in njihovo kombiniranje je dragocen učni pripomoček za učitelja in prijazna pomoč na poti do znanja za vsakega učenca.

2.16 LABORATORIJSKI PRIPOMOČKI IZVEN UČILNICE

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

PETRA METUL

ŠOLSKI CENTER ZA POŠTO, EKONOMIJO IN TELEKOMUNIKACIJE

Srednješolci se z osnovnimi laboratorijskimi inventarjem srečajo že v osnovni šoli, vendar skozi leta opažam, da znajo poimenovati le nekaj osnovnih pripomočkov. Pri predstavljeni učni uri lahko bolj aktivno sodelujejo in je primerna za dijake, ki jim bolj ustreza kinestetični stil učenja. Aktivnost je mogoče izvesti tako znotraj učilnice kot na prostem. Običajna ura predstavitve laboratorijskega inventarja poteka demonstracijsko, pri tej aktivnosti pa je poudarek na tem, da ima vsak dijak možnost, prostor in čas vsak predmet prijeti v roke in si ga podrobneje ogledati. Za aktivno delo uporablja telefon, da s pomočjo QR kod pride do informacij o posameznem pripomočku, ter nato ustrezno izpolni delovni list.
Ura se izvede v prvem letniku srednje šole pri pouku kemije in je dobra popotnica kot prestop iz osnovne v srednjo šolo, kjer se od dijakov pričakuje več samostojnega dela kot v osnovni šoli.

2.17 Z IGRO DO ZNANJA O ČEBELAH

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MATEJ MLAKAR

CŠOD

Čebele imajo izredno pomembno mesto v naravi, saj s svojo aktivnostjo vplivajo na proizvodnjo hrane, tako za človeka kot tudi za živali. Z nabiranjem medičine in širjenjem cvetnega prahu pripomorejo k ohranjanju ravnovesja v naravi, ob tem pa nam dajejo pridelke, ki nam pomagajo krepiti naše zdravje. Pomembno je, da že otroci spoznajo pomembnost čebele, ne samo z vidika čebeljih pridelkov, temveč predvsem zaradi njene ekološke vloge, ki jo ima kot opraševalka rastlin, zato smo razvili čebeljo igro, kjer otroci zaradi prirojene želje po gibanju in raziskovanju, ob takojšnjih izkušnjah, hitreje pridejo do znanja, ki jim pomaga razumeti čebele in delovanje čebelje družine ter njihov pomen v naravi. Ob spoznavanju čebel in čebelje družine skozi igro otroci razvijajo motorične spretnosti, spoznavajo rastline in barve ter urijo socialne veščine.

2.18 MISIJA KNJIŽNICA

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

TINA MLAKAR

GIMNAZIJA MOSTE

V osnovnih in srednjih šolah izvajamo tudi pouk Knjižnično informacijskih znanj. Gimnazije imajo določeno število ur, ki se izvedejo v tem sklopu in za organizacijo ter izvedbo ponavadi poskrbijo knjižničarji in učitelji informatike. Ta znanja se povezujejo tudi z digitalno pismenostjo in so pomembna, da znamo priti do informacij in podatkov, ki jih iščemo. Ker je bilo šolsko leto 2021/22 še vedno nesigurno zaradi covida, sem predvsem razmišljala, kako naj zasnujem dejavnosti, na način, da se bodo lahko izvedle kljub omejitvam. Logičen odgovor je bil, da bodo dejavnosti načrtovane in izvajane na prostem, tako da se lahko izvedejo tudi samostojno. Zato sem se odločila za uporabo aplikacije CŠOD Misije, s katero sem se prvič seznanila na konferenci v Bohinju. Torej poskušala sem združiti Knjižnično informacijska znanja z učenjem na prostem v obliki raziskovanja in odkrivanja. Zamislila sem si krožno učno pot KIZ, ki pelje dijake po Ljubljani mimo različnih tipov knjižnic (šolska, splošna, specialne, univerzitetne, narodna knjižnica), arhiva, tiskarne in podobne ustanove. Nekatere vmesne zanimivosti in izzivi so bile bolj trivialne, so pa služile namenu povezovanja krožne poti in ohranjanja pozornosti (npr. štetje korakov). Dodana vrednost aktivnosti je ta, da so nekatere lokacije vsebinsko povezane tudi z urami, ki se izvajajo v šoli (tiskanje s premičnimi črkami, Cobiss). Cilj celotne dejavnosti je tudi ta, da se dijaki 1. letnika seznanijo z mestno okolico šole, saj veliko dijakov prihaja iz primestnih območij.

2.19 TA STAR Z BOT-AM

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

ROK OZEBEK

CŠOD

Ta star z botam je dejavnost, preko katere otroci aktivno spoznajo ali poglobijo znanje o cerkljanskem pustnem običaju (o Laufariji).
Učenje poteka v skupinah (2-5 oseb) v gozdu. Pristop je kombinacija estetskega pristopa in uporabe IKT ter izkustvenega učenja, ki vključuje aktivno udeležbo. Traja približno 4 ure.

1. Uvod
- Zaznavanje narave.
- Kratka predstavitev pustnega običaja.

Začetnih 5 minut je posvečenih umiranju ter poslušanju gozda. Učenci poslušajo posamezne zvoke narave, opazujejo določeno rastlino in jo vonjajo ter se ob tem sproščajo. Sledi predstavitev pustnega cerkljanskega običaja. Laufarija je sestavljena iz 25 likov, ki imajo različna oblačila, maske in pomene.

2. Laufar poje limono
- Laufarjev Land art portret.
- Ustvarjanje GIF-a.

Učenci si izberejo en lik iz Laufarije. S tehniko Land art naredijo iz naravnih materialov njegov portret in ga fotografirajo. Z majhnimi spremembami portreta poizkušajo učenci prikazati, kako bi izgledalo, če bi Laufar pojedel limono. Vsako spremembo fotografirajo, nato fotografije s pomočjo aplikacije združijo v GIF sliko.

3. Marjetica rabi šopek
- Izdelava šopka.

Marjetica v pustnem sprevodu drži bršljanovo vejico, saj je njen fant Ta bršljanov. Oba predstavljata prihod pomladi. Njen šopek ima velik pomen, vendar bi lahko bil bogatejši in lepši. Učenci Marjetici izdelajo nov šopek.

4. Izdelaj BOT
- Izdelava BOT-a.
- Ta star se fotografira.

Ta star je gospodar Laufarske družine in je edina pustna maska, ki sme govoriti. Oblečen je v staro cerkljansko praznično kmečko nošo in ima zanimiv širokokrajen klobuk. Je tudi izvršilec smrtne obsodbe Pustu. Pokonča ga z udarcem velikega lesenega kladiva (BOT-a). Učenci iz materialov, ki jih najdejo v gozdu, izdelajo BOT. Za lažjo izdelavo dobijo konopljino vrv. Skupina določi nekoga, ki ga skupaj z botom in laufarskim klobukom fotografirajo.

5. Laufarjeva smešna nesreča
- Ustvarjanje kratke pripovedne zgodbe/pesmi o liku iz Laufarije.

Učenci na podlagi fotografije pustnega lika ustvarijo kratko pripovedno zgodbo ali pesem z naslovom Laufarjeva smešna nesreča.

6. Ustvarjanje z naravnimi barvami
- Iskanje naravnih barv, ki jih najdemo v naravi.
- Slikanje z barvami.

Na trši A2 papir naslikajo prizor iz njihove zgodbe/pesmi. Barve morajo v naravi poiskati sami.

7. Poročilo
- Izdelava kolaža.
- Predstavitev.

Na tablici izdelajo kolaž, ki vsebuje predstavitvene fotografije iz vsakega izziva ter GIF. Kolaž predstavijo ostalim skupinam.

2.20 RAZVIJANJE OPAZOVALNIH SPRETNOSTI V RAZISKOVALNICI

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

ŽIVA PEČAVAR

CŠOD

Eden izmed glavnih ciljev poučevanja naravoslovja pri našem delu v šoli v naravi je najti način, kako učence povezati z naravo, vzpodbujati njihovo zanimanje in razvijati opazovalne spretnosti. Ti elementi se prepletajo preko večine dejavnosti, ki jih izvajamo.

Tudi v šoli v naravi smo kdaj notri; najpogosteje zaradi vremena (dež, hud mraz). Učitelji doma Čebelica smo iskali način, kako povezanost z naravo in opazovanje spodbujati tudi v primerih, ko moramo biti del dneva notri. Imeli smo neizkoriščen 'zimski vrt' in želeli smo ustvariti prostor, kjer bodo učenci lahko sami raziskovali. Kot nekakšno hišo eksperimentov, a na temo naravnega sveta.

Raziskovanje v naši 'raziskovalnici' je uvod v razvijanje spretnosti opazovanja, ki jih nadaljujemo kasneje v dnevu (ali naslednji dan) z delom na terenu – v gozdu, na travniku, ob potoku …

V raziskovalnici imajo učenci pripravljene materiale, ki jih sami raziskujejo. Aktivnost začnemo z navodili, katere vse dejavnosti imamo pripravljene in kaj lahko počnejo. Zanimivo je, da tudi skupine učencev, ki sicer zelo težko poslušajo navodila, v tem primeru sledijo, ker jih dejavnosti zanimajo. Imamo skoraj 15 različnih materialov in tudi mlajši učenci navodila pozorno spremljajo, nad čemer smo bili na začetku presenečeni.

Ko zaključimo z navodilom za dejavnosti, imajo otroci možnost prostega prehajanja. Čeprav so dejavnosti pripravljene vnaprej, se učencem zdi, da jih ne usmerjamo mi, ampak da so pri raziskovanju svobodni, kar jim daje občutek pomembnosti. Zaradi tega občutka 'odraslosti' so tudi zelo previdni (bolj, kot sicer) in pazijo, da česa ne uničijo.

Za raziskovalnico smo iskali dejavnosti, ki bi bile čim bolj atraktivne, raznolike, pozorni smo bili na to, da učenci poleg vida uporabljajo še druge čute. Ravno tako smo poskušali najti stvari, pri katerih lahko razvijajo različne stvari: spretnosti, opazovanje, domišljijo, ustvarjanje, razmišljanje in sklepanje.

Tema večine dejavnosti je živalski svet.

Naša načrt je bil, da so vse dejavnosti razporejene v zimskem vrtu. Tekom urejanja pa smo to razširili in imamo jih tudi v avli in na hodniku. Vse rešitve damo na primer na klop na hodniku, saj želimo spodbuditi, da so učenci tekom raziskovanja čim bolj aktivni – ne le s samimi dejavnostmi, ampak tudi pri tem, da se premikajo po prostoru. To prosto prehajanje po domu, ki ga spodbujamo, jim da dodatni občutek odgovornosti in svobode. To je še bolj očitno zaradi naše populacije, sam k nam prihajajo mlajši učenci (čeprav bi bile dejavnosti zanimive tudi za starejše učence – učitelji včasih uživajo ravno toliko, kot učenci).

Prosto prehajanje v raziskovalnici da otrokom pogum, da tudi kasneje v naravi hodijo okrog in iščejo stvari, ki jih zanimajo.

2.21 VADBA MOČI S ŠČEPCEM SKRIVNOSTNOSTI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

BARBARA PERHAJ

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA

Učence predmeta NŠP (neobvezni izbirni predmet šport) pričaka na garderobnih vratih pred telovadnico sporočilo, da se mi v športni opremi pridružijo na šolskem igrišču. O poteku današnje ure ne vedo nič. Nekoliko začudeni nad skrivnostnim začetkom se zberejo na igrišču in z zanimanjem sledijo kratki razlagi današnje ure. Seznanim jih s ˇcono naporaˇ (kjer bodo naloge izvajali) in ˇcono ugodjaˇ (kjer bodo na zarisane barvne kroge odlagali lističe z že opravljenimi nalogami in kjer bodo za vsako uspešno opravljeno nalogo dobili kljukico). Štiri skupine (vsaki dodelim eno barvo) se podajo na pot raziskovanja šolske okolice z dve minutnim zamikom. Skupine so pozorne samo na lističe z namigi v določeni barvi. Vsak namig skupino pripelje do novega skritega kotička, kjer jih čaka opis nove naloge, ki jo morajo izvesti. Z nalogami so učenci razvijali moč rok, nog in trupa. Uspešnost reševanja namigov je bila v veliki meri odvisna od sodelovanja med člani skupine in njihove sposobnosti opazovanja šolske okolice.

2.22 ILUZIJE V NARAVI

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

NATAŠA PLANINC

CŠOD

1. Z očmi gledamo, z možgani vidimo

Informacija, ki jo zazna naše oko, se po živcih prenese v možgane, ki nato »ustvarijo« sliko. Možgani na podlagi izkušenj zgolj razložijo tisto, kar oko gleda. Velikokrat se izkaže, da se gledano ne sklada z videnim. Tako popačeno predstavo realnosti imenujemo optična iluzija ali optična prevara, ki nastane zaradi napačne interpretacije dražljajev, ki jih sprejemamo iz okolja.

Vsak posameznik optično iluzijo dojema drugače. Ker gre za nevsakdanje zaznave in občutke, so iluzije ljudem, še posebej otrokom, zanimive, privlačne in vedno aktualne, kar pomeni, da so pri spoznavanju te tematike tudi motivirani.

2. Izvedba dejavnosti

Otroci se v sklopu uvodne motivacije najprej spoznajo s primeri optičnih iluzij. Na različnih »postajah« na prostem rešijo naloge, na katerih so slike z optičnimi iluzijami, in se pri tem seznanijo z različnimi tipi iluzij (geometrijske, psihološke, fiziološke, psihološko-fiziološke ...). Te naloge spodbujajo natančno opazovanje slik. Nato skupaj pojasnimo, zakaj prihaja do optičnih iluzij.

Zatem otroci ugotavljajo, ali se tudi v naravi lahko srečamo z optičnimi iluzijami in kaj vse v naravi lahko štejemo k iluzijam v najširšem pomenu besede. Naštejejo nekaj primerov iluzij iz narave (fatamorgana, nenavadne oblike in podobe v naravi (lesu, kamnu …), mimikrija živali, vtis ogromne lune, navidezna povezanost zvezd v ozvezdja, zrcaljenje na vodi …).

Nato na primernem mestu v naravi, kot je npr. stičišče travnika, gozda, poti, reke … v času, ki je na razpolago, s pomočjo tablice/telefona/fotoaparata estetsko fotografirajo ali posnamejo eno ali več slik/posnetkov, na katerih je predstavljena iluzija v naravi, ki jo lahko uvrstimo v katero od naslednjih kategorij:

Fotografija/posnetek naj vsebuje:

a) primer nenavadne oblike (obraz, žival, vila …) v lesu, kamnu, oblaku …, zrcaljenje na vodi …,

b) primer mimikrije (oponašanje, svarilne barve, varovalne barve, (npr. žival, rastlina, predmet …, ki je dobro skrit/-a)),

c) primer nepravilne globinske predstave (različno velike predmete, osebe, dele rastlin … postavimo daleč (blizu), da jih predstavimo kot nekaj majhnega (velikega), čeprav so v resnici veliki (majhni) v primerjavi z ostalimi predmeti na sliki),

d) primer navideznega letenja/lebdenja predmeta/osebe (posnetek, stop motion),

e) primer obrata slike (lom svetlobe pri prehodu skozi vodo),

f) drugo (poljuben primer optične iluzije).

Pri tem lahko otroci primere iluzij zgolj poiščejo v naravi z natančnim opazovanjem, lahko jih izdelajo iz tega, kar najdejo v naravi ali pa iluzijo pričarajo s svojim telesom (potrebno dovoljenje staršev za fotografiranje!).

Otroci slike izvirno poimenujejo, na koncu pa si fotografije in posnetke vseh skupin skupaj ogledamo in ovrednotimo. Po dogovoru z avtorji lahko najboljše slike tudi natisnemo in jih postavimo na ogled.

3. Zaključek

Otroci na igriv in zanimiv način spoznajo različne optične iluzije in izvedo, zakaj prihaja do njih.

Z dejavnostjo spodbujamo medpredmetno povezovanje. Že same optične iluzije združujejo različna področja od fizike, matematike, biologije, likovne umetnosti, psihologije …, poleg tega pa učenci pri tej dejavnosti z drugega zornega kota spoznajo tudi tisto, kar se učijo pri nekaterih predmetih v šoli (npr. naravoslovje in biologija – mimikrija, odnos plen – plenilec; likovna umetnost – globina, simetrija, fotografija, film; fizika – zrcaljenje na vodni gladini, lom svetlobe v vodi; astronomija – navidezno premikanje sonca po nebu, velika luna, ozvezdja …).
Pri delu uporabimo IKT in tako otroci spoznajo prednosti uporabe IKT pri šolskem delu in ustvarjanju. Pri dejavnosti so tudi motivirani, če hočejo biti uspešni, pa so primorani tudi dobro opazovati okolico, sodelovati v skupini, v izdelek vložiti veliko truda ter biti izvirni in kreativni.

2.23 GOZD, KOT GA VIDIJO MOJE OČI, PARTICIPACIJA OTROK PRI NAČRTOVANJU IN IZVEDBI

Pristop: Raziskovalni pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

JANA PODOBNIK KOŽIĆ

VRTEC ŠKOFJA LOKA

Pri svojem delu se trudim opazovati otroke, njihove odzive, spoznanja. Pridobljene informacije so mi v pomoč pri načrtovanju dejavnosti. V zadnjem obdobju sem iskala načine in poti, kako otrokom omogočiti čim bolj aktivno vlogo pri načrtovanju in izvajanju dejavnosti. Predvsem pa mi je bil izziv, kako motivirati in spodbuditi čim več otrok, tudi tistih, ki so običajno v ozadju, opazujejo, sledijo in se prilagajajo ostalim.

Z otroki smo veliko časa v gozdu. Tam imajo veliko možnosti in spodbud za aktivno učenje ter doživljanje narave z vsemi čutili. Pri tem je zelo pomembno, da otrokom omogočimo dovolj priložnosti in časa, da z lastnim preizkušanjem začuti in spoznava naravo, ki ga obdaja z vsemi čutili. Vloga odraslega je, da otrokom nudi možnosti in spodbude, da spraševanje o tem, kar vidi, in se uči iskati odgovor tako, da opazuje, raziskuje, eksperimentira, opisuje in razlaga. (Kurikulum za vrtce)

Pri svojem delu se trudim posamezni tematski sklop medpodročno povezovati.

Želim predstaviti primer, kako vključiti ideje otrok, ko je tema že znana oz. je prednostna naloga vrtca. Tako sem pri prednostni nalogi «GOZD, KOT GA VIDIJO MOJE OČI« v mesecu marcu za motivacijo in sam uvod prebrala zgodbo »ŠŠŠŠ IMAMO NAČRT«. Zgodba je otroke povabila in spodbudila, da sami razmišljajo, kaj bi lahko delali na temo »GOZD, KOT GA VIDIJO MOJE OČI«. Skupaj smo se odločili, da bomo v gozd odnesli kozarec idej, v katerega so vlagali svoje ideje, ki smo jih zapisali na listek. Ideje so izražali med igro v gozdu. Njihove ideje prebrali naslednji dan ter se dogovorili, da ideje pritrdimo na oglasno desko. Na njej so že naslikali gozd. V okviru te prednostne naloge smo imeli tudi kolegialne hospitacije. Otroci so bili aktivni soudeleženci pri pripravi skupinskih dejavnosti.

2.24 BODIMO STRASTNO RADOVEDNI IN KREATIVNI, POIŠČIMO ZAKLAD ZUNAJ IN ZNOTRAJ SEBE

Pristop: Model roke, skrivnostnost in estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

TJAŠA RAJŠP

ŠOLSKI CENTER SLOVENSKE KONJICE - ZREČE

Kako dijake spodbuditi, da bodo navdušeno, radovedno in z žarom v očeh, reševali matematične naloge? Pri čemer bo raziskovanje ciljno usmerjeno in dinamično, kjer bo vključena široka paleta učnih metod in pristopov učenja na prostem? Kjer bodo spodbujeni h kritičnemu in k trajnostnemu razmišljanju ter usmerjeni k pravim vrednotam? Poleg tega pa sem želela, da se zavedajo, da so oni kreatorji svojih doživljanj in misli. Si dovolijo prisluhniti svoji notranji biti in naravi ter spoznati njeno izjemno moč? Tako bodo prijazno poskrbeli zase in posledično za druge ter za cel planet. Tega smo se lotili tako, da smo najprej števila uglasbili in ob prepoznavanju glasbe (vrste števil) so se dijaki pri odgovarjanju fizično razgibali in mentalno sprostili (če so slišali racionalno število so naredili tri počepe, če pa iracionalno pa eno poljubno vajo, ki uravnava delovanje obeh hemisfer). Sledil je pustolovski del, iskanje zaklada. Uporaba matematičnega znanja, iznajdljivost ter logično sklepanje in povezovanje so jim pomagali, da so uspeli korak za korakom razvozlati uvodno pismo s premešanimi črkami, ki vsebuje skrivnostno uganko, poiskati skrite listke z nalogami (za naloge na stropu in zrcalno obrnjene, se je bilo treba znajti) in jih rešiti. Dva namiga in lastna inspiracija sta jih popeljala do ideje, da rešitve povežejo s črkami in te s simboli in da sledijo markacijam v obliki simbolov. To jih je vodilo do prvega pisma, kjer so morali odkodirati besedilo, da so lahko nadaljevali pustolovščino. Le s preciznim opazovanjem so lahko zagledali ključ, ki je odpiral prav posebno skrinjico, ki se je nahajala…ja, zopet je bilo treba razvozlati vsebino novega pisma. In kaj se je skrivalo v skrinjici? Preprost »zemljevid« v obliki črke L s križcem v desnem zgornjem kotu. To je bila uganka. Kaj narediti s tem? Kako nadaljevati pot? Je to konec? Dobili so nov namig… ta zemljevid je bilo treba zrcalno prekriti z zemljevidom šole in ugotoviti, da križec predstavlja eno učilnici v šoli. Zdaj so bili že pošteno v dvomih. Če je bila prej zrcalna slika…kaj, če je to le vaba in se zaklad skriva drugje, morda je treba ta križec zopet kam preslikati? In že so hiteli v nasprotno smer… Vendar ne, zaklad so našli prav tam, kjer je bil križec. In kaj so našli? Tista ukradena jajca pri zločinu…bila so čokoladna jajčka, s katerimi smo se posladkali in eno večje, v katerem se je skrivala matematična didaktična igra za njih, za utrjevanje razstavljanja veččlenikov, narejena iz lesa. Za njih so jo v tem letu napravili dijaki tretjih letnikov s pomočjo 3D tiskalnika. V nadaljevanju smo šli v učilnico na prostem, kjer je bila delavnica pogovorno naravnana. Les-matematična igra-znanje. Je to za njih zaklad? Kakšne so pravzaprav njihove osebne vrednote? Ali smo v obdobju »krize vrednot«? Trajnostno razmišljanje nas je pripeljalo tudi do tega, zakaj ravno lesena igra, kaj to pomeni za nas in za cel planet, kaj vse lahko dosežemo z recikliranjem, kako to prenesti v svoje okolje in kasneje v svoj »dom v prihodnosti«. Dovolili smo si prisluhniti in biti pozorni na to, kakšna čustva in občutki so privreli na dan v prvem delu delavnice, ko so bili pozorni na slušne zaznave in je bilo vzdušje bolj sproščeno ter v drugem delu, ko so prebudili v sebi radovednega pustolovca. Včasih nas iz »neznanih« razlogov občutki preplavijo in se ne znajdemo. Kaj narediti? Da bi dijakom naslednji dve vaji osmislila sem jih prosila, da pred začetkom ocenijo svoje razpoloženje od 1 do 10. Nato sem jih prosila, da se uležejo ali pa usedejo, da jim bo udobno. Naredili smo vodeno vajo iz čuječnosti, »skeniranje telesa« in podobno vajo, kjer so bili pozorni na zunanje okolje (kaj vonjajo, slišijo, okušajo, čutijo in vidijo). Ti dve vaji sta trajali približno 20 minut. Potem sem jih zopet prosila za oceno in skoraj vsi so oceno razpoloženja

zvišali, kar jih je pozitivno presenetilo. Ugotovili so, da so dosti bolj umirjeni, da je dihanje globoko in da si želijo takih občutkov še več. To je bil tudi moj namen. Da ne razmišljajo o teoretičnih osnovah ampak le, da se prepustijo in v tem prepoznajo užitek, izkušnjo, ki jim bo prišla prav tudi kasneje v življenju. V okviru te delavnice smo združili več pristopov, Model roke, skrivnostnost, estetski pristop in uporabili smo učilnico na prostem.

2.25 SKOK V MATEMATIČNO PONAVLJANJE

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MARIJA ROBLEK

OŠ KOMENDA MOSTE

Medpredmetno smo povezali uro športa in matematike. Obe učni uri sta se odvijali zunaj na šolskem igrišču. Učenci so ponovili elemente skoka v daljino z zaletom in s pomočjo meritev dolžine skoka hkrati ponavljali in utrjevali: merjenje in pretvarjanje merskih enot za dolžino, pisno seštevanje in odštevanje, zaokroževanje števil, risanje prikazov in interpretiranje zbranih podatkov. Da so lahko rešili vse zahtevane naloge, so morali med seboj sodelovati.

2.26 POUK ANGLEŠČINE V NARAVI OB UPORABI ANIMACIJE STOP MOTION

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MAJA SCHWEIGER

OSNOVNA ŠOLA METLIKA

Prispevek predstavlja, kako smo z učenci 7. razreda izvajali dinamičen pouk angleščine na prostem ob povezovanju različnih predmetnih področij. Dejavnosti so potekale v več šolskih urah in so se odvijale glede na vremenske razmere in možnost časovnega in vsebinskega usklajevanja z rednim delom pri pouku. Uvodne dejavnosti so bile namenjene ustvarjanju spodbudnega vzdušja za komunikacijo v tujem jeziku. Sledile so dinamične dejavnosti, ob katerih so učenci spoznavali in utrjevali angleško besedišče povezano z naravnimi materiali. Na koncu pa so učenci še razmišljali o svojem odnosu do okolja in v skupini sestavljali pravila za obnašanje v naravi. Vsa pridobljena znanja so pokazali, ko so z naravnimi materiali ob rabi aplikacije Stop Motion ustvarili posnetek zgodbe v naravi. Nato so ga še opremili z besedilom v navadnem pretekliku. Izvedene dejavnosti spodbujajo ustvarjalnost in umetniško izražanje, govorno in pisno sporočanje v tujem jeziku, naravoslovne teme, uporabo novih aplikacij, sodelovalno učenje in gibanje.

2.27 VODA

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

TADEJA SITAR

CENTER IRIS

Predstavljam vam prispevek iz vrtca za slepe in slabovidne otroke z dodatnimi motnjami na Centru IRIS. Kurikul za vrtce je prilagojen otrokom z okvaro vida in vidne funkcije. Po kurikulu za vrtce so cilji opredeljeni na šest sklopov: jezik, matematika, družba, narava, umetnost in gibanje. Vsa področja, ki predstavljajo celoto kurikula, so primerna za delo po modelu roke. Povezava z roko je pri naših otokih še kako pomembna, ker je roka vir večine informacij, ki jih otroci s slepoto in slabovidnostjo pridobijo. V skupini je pet otrok, s katerimi smo veliko zunaj. Otroci z vidnim primanjkljajem potrebujejo veliko zunanjih vzpodbud, gibanja, doživljanja novih izkušenj za krepitev njihovega zavedanja sveta. Pri načrtovanju dela z njimi je potrebno razmišljati o opolnomočenju otrok za trajnostno oblikovanje in zavedanje prihodnosti. Predvsem pri opolnomočenju njih samih za samostojnost v današnjem svetu, ki je krut do vseh, še posebej, do otrok s posebnimi potrebami. Otroci potrebujejo veliko konkretnih izkušenj in konkretnega materiala, da jim pomagamo zgraditi celostno predstavo sveta.
Z otroki smo bili na tridnevnem taboru v Izoli. Vse vodene dejavnosti smo izvajali v naravi na prostem. Otroci so uživali, ko smo spoznavali obalni pas morja, preizkušali morje (mokro, mrzlo, toplo, slano, sladko), preizkušali smo kaj plava in kaj ne, preštevali smo kamenje in opazovali in poslušali kateri bolj pljuskne, ko pade v vodo, opazovali in tipali različne kamnine, zalivali smo travo, izdelovali milnico za pihanje mehurčkov, risali ob doživetjih pihanja milnih mehurčkov, iskali naravne materiale, naredili tipno sliko iz različnih najdenih materialov, risali živali na kamenje, spuščali papirnate ladjice, iskali podvodne zaklade, čistili obalo. Otroci so lahko spoznali vodo v vseh agregatnih stanjih (led, tekoča voda, para,…). Naredili smo si pijačo z ledenimi kockami, kuhali smo makarone, pomivali posodo in opazovali kako para prihaja iz lonca in uživali v opazovanju valovanja morja.
Otroci so se sprostili in uživali v skrivnostnosti in raziskovanju morja in njegove okolice.

2.28 VISOKODEBELNI SADOVNJAKI IN POMEN OPRAŠEVALCEV

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

TONE SITAR

ZAVOD ZA GLUHE IN NAGLUŠNE LJUBLJANA

1. Projekt, ki ga želim predstaviti v nadaljevanju sem izvedel z dijaki srednje šole za gluhe in naglušne v Ljubljani. Dijaki, ki so sodelovali pri projektu so vpisani v program srednjega poklicnega izobraževanja smer vrtnar. Dijaki imajo diagnozo avtizem in gibalne motnje. V sklopu učnega programa imamo predmet varovanje okolja in trajnostni razvoj v okviru katerega sem izvedel dejavnost učenja po modelu roke. Predmet je že sam po sebi naravnan k spodbujanju in uporabi elementov, ki jih predstavlja model roke. Omenjenih pristopov sem se pri podajanju snovi posluževal že do sedaj, saj skušam čim več pouka izpeljati zunaj v naravi.

Tema, ki sem jo uporabil za prikaz učenja po modelu roke so bili narodni, regijski in krajinski parki. Tema je bila idealna za obisk enega izmed številnih parkov v Sloveniji. Glede na to, da smo se predhodno že učili o biodiverziteti in pomenu ohranjanja živalskih in rastlinskih vrst, sem za ogled izbral regijski park Kozjansko. Regijski park Kozjansko je znan po visokodebelnih sadovnjakih in pozno košenih travnikih.

Učni namen obiska parka je bil spoznati različne vrste opraševalcev. Spoznavanje smo pričeli z ogledom zbirke različnih vrst metuljev, hroščev, ptičev in žuželk. Med ogledom smo ponovili znanje o pomenu opraševalcev za življenje na zemlji.

Po ogledu smo se odpravili v učni sadovnjak, kjer smo izvajali različne dejavnosti v naravi. Za inovativen pristop poučevanja sem uporabil igro z mrežo za metulje. Kdo ujame najbolj pisanega metulja? Dijaki so izziv z veseljem sprejeli in se veselo podili po travnikih. Po končani igri z metulji, smo se sprehodili skozi sadovnjak in spoznavali številne rastline. Dijaki so bili navdušeni nad pestrostjo različnih rastlinskih vrst in številom različnih žuželk, ki so se »pasle« po cvetovih.

Dan smo zaključili z izdelavo hotelov za divje čebele. Med sestavljanjem smo ugotovili veliko zanimivih stvari iz življenja divjih čebel, njihov pomen za življenje na zemlji in naša vloga za njihovo ohranjanje.

Dejavnosti so bile dijakom izredno všeč, skozi zabavne igre so na praktičen način spoznali veliko novega in pri tem neizmerno uživali.

Na koncu naj dodam izjavo našega dijaka »učitelj kdaj gremo spet«.

2.29 MEDSEBOJNO SOODVISNI

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MARJANA STRGAR

OŠ ŠKOFLJICA

S četrtošolci smo se ob koncu leta odločili, da pozornost usmerimo v spoznavanje domače pokrajine. Učenci so v skupinah izdelali zloženko s predstavitvijo največjih znamenitosti v občini. Ob občinskem grbu in znaku šole so spoznali škurha, močvirski tulipan in slišali za ogroženega barjanskega okarčka.
Iskali smo vzroke za drastičen upad njegove številčnosti na bližnjih območjih Ljubljanskega barja. Našli smo odlično primerjavo za krčenje življenjskega habitata barjanskega okarčka z našo novo učenko iz Ukrajine, kjer divja vojna in je bila zaradi opustošenja primorana zapustiti svoj rodni kraj. To je na učence naredilo močan vtis in iskali smo rešitve, da ta vrsta metulja obstane na naših tleh. Pri igri na prostem sem usmerila njihovo pozornost na naravne elemente in na elemente, s čimer smo jo »dopolnili« ljudje. Iz naravnih materialov so izdelali maketo pokrajine, kjer bi se okarček dobro počutil. Za uspešno delo so se predvsem fantje kotalili po pokošenem hribu, dekleta pa so raje izbrala ležanje pod krošnjami košatih dreves. Ob zaključku so dobili listič z metuljem, ličinko barjanskega okarčka (iz kosmatene žičke) z naročilom, naj dobro poskrbijo za ličinko. Morda tako, da se namesto z avtom v šolo podajo kar peš, s kolesom ali pa na sprehodu preprosto poberejo smet …
Pri dejavnostih sem pri učencih spodbujala vrednoto spoštovanja narave in skrbi za stanje našega planeta. Učenci so se začeli zavedati, da smo popolnoma odvisni od narave in da vsakršno poseganje vanjo lahko vodi v katastrofalne posledice. Po Modelu roke sem jih skušala opolnomočiti, da so bili ustvarjalni, prilagodljivi in sposobni pozitivnega delovanja ter s tem povzročanja sprememb. Ko so skupinsko ustvarjali pokrajino, so se prilagajali idejam svojih sošolcev ter z ustreznim vedenjem skušali pozitivno delovati na vse dejavnike okolja. Ob omenjenih dejavnostih so dojeli naravoslovna pojma spreminjanje in ravnovesje. Prav oni so tisti, ki bodo v prihodnosti odločali o spremembah v naravi in bodo s svojim delovanjem poskrbeli za (ne)ravnovesje vseh živih bitij.
Učno vsebino sem v pouk vključila z namenom, da učenci začnejo povezovat naravno okolje z okoljem, ki ga je oblikoval človek – da svoje ideje prenesejo v prakso. Na primeru barjanskega okarčka in vojne v Ukrajini so spoznali, da je človek z razvojem različnih tehnoloških pripomočkov, začel izrabljati naravo v lastno korist, brez premisleka o vplivu na naslednje rodove. Med izvajanjem učne vsebine sem učencem omogočila tudi priložnosti za delovanje in uživanje v naravnem okolju. To je bilo kotaljenje po pokošenem travniku, lovlenje in skrivanje med drevesi, ležanje pod krošnjami ...
Menim, da so se učenci začeli zavedati, da sta narava in družba soodvisna; da obstoj in razvoj človeštva omogoča narava. Ob vsakem novem poseganju v naravo je treba natančno ugotoviti, kakšne koristi nam prinaša, kakšne bodo posledice in kje se bodo te posledice tudi pripetile.

2.30 SKRIVNOSTNI PRIJATELJ

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MOJCA ŠARLIJA

OŠ JANEZA PUHARJA KRANJ - CENTER

V jutranjem krogu opazimo, da nas na okenski polici čaka skrivnostno pismo. Kljub temu, da ne vemo kdo ga je napisal, sledimo namigu in se odzovemo povabilu, ki nas vabi na pustolovščino na šolskem dvorišču pod drevesa. Tam učence čaka devet nalog. Vsaka uspešno rešena naloga ga nagradi s črko in ga spodbudi k reševanju nove naloge. Geslo sestavljeno z vseh osmih črk in sličica, odkrije skrivnost, da izvemo, kdo je tisti, ki je učence vodil po nalogah, jih spodbujal in nagrajeval ter pripravil pravo črkovno pustolovščino. Z učenjem na prostem bomo naše znanje ne le utrdili, pač pa pridobili pozitivno izkušnjo in vrednoto k razumevanju sveta okrog nas. Med samim raziskovanjem bodo učenci razvijali odnos do narave, spodbujali radovednost, kritično mišljenje, predvsem pa začutili, da je izkušnja pridobljena na prostem veliko bolj pomembnejša za nadaljnje učenje. Z nalogami bodo učenci:

- utrjevali prvi in zadnji glas
- sestavljali besedno verigo
- reševali mrežo z dano potjo
- iz črk sestavljali besede
- utrjevali število zlogov
- v besedi poiskali črko, ki se je skrila
- s fonomimično metodo napisali določeno besedo
- priredili prebrano poved k sličici
- sestavili geslo.

Z odkritjem gesla učenci spoznajo skrivnega prijatelja, za uspešno delo pa dobijo medaljo.

2.31 SKRIVNOSTNI GOZD

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

POLONA ŠETINA

Z učenci se sprehodimo do travnika ob gozdu, kjer se v krogu posedejo na tla. Prisluhnejo zvokom narave in se umirijo. Koliko različnih zvokov uspemo slišati, našteti? Ob naštevanju štejemo s prsti. Na sredini kroga se »pojavi« pismo. V njem se skriva zgodba preko katere jih nagovori palček Bor, ki otroke usmeri do klopce. Tam jih čaka zemljevid, ki jih bo vodil do zaključka. Ob zemljevidu otroci najdejo tudi kartončke s svojim imenom, ki si jih lahko obesijo okrog vratu. Palček jih bo na poti vestno spremljal. Preko elementov skrivnostnosti in zgodbe, ki je hkrati humorna in napeta, otroci iščejo pot do palčkovega »izgubljenega zaklada«. Na poti otroke spremlja zgodba, uganke in naloge, ki zajemajo različna predmetna področja (matematika, spoznavanje okolja, likovna umetnost, šport, slovenščina). Naloge rešujejo preko gibanja ter z različnimi naravnimi materiali, ki jih iščejo po poti. Ves čas je prisoten element skrivnostnosti, ki pri otrocih vzbuja domišljijo, zanimanje in motiviranost. Za vsako uspešno opravljeno nalogo si prislužijo kljukico na svojem kartončku. Na ta način sproti spremljajo svoj trud in uspeh ter količino opravljenih nalog. Uspešno opravljene naloge pozitivno vplivajo na samopodobo učencev ter jim dajo motivacijo za naprej. Na koncu učence čaka poseben »zaklad«, ki nam ga nudi narava sama, pa vendar v otrocih prebudi presenečenje ter veselje.

2.32 USTVARJAJMO NA PROSTEM - LUM MALO DRUGAČE

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

PETRA ŠPUR

OŠ BLAŽA KOCENA PONIKVA

Številne raziskave govorijo o pozitivnih učinkih pouka na prostem na znanje, učenje in počutje učencev. Pouk na svežem zraku izboljša učne dosežke, poveča motivacijo, izboljša fizično in mentalno zdravje, poveča koordinacijo, ravnotežje in ročne spretnosti ter omogoča socialni razvoj učencev. Tako se je še posebej sedaj, v obdobju po dolgotrajnih karantenah in pouku na daljavo, ko so bili učenci po več ur prikovani pred računalniške ekrane v svojih sobah, še povečalo prizadevanje učiteljev, da bi učencem omogočili čim več priložnosti, da bi svoj čas preživeli zunaj v naravi, na svežem zraku, tega pa si zelo želijo tudi učenci sami. Tako se je, ko se je začelo prijetno spomladansko vreme, porodila ideja o pouku LUM na prostem. Ko sem učencem povedala, da bomo tokrat dve uri LUM izvedli zunaj, so bili navdušeni. V učilnici so dobili navodila za delo. Razdelili so se v skupine po 4. Njihova likovna naloga je bila, da zunaj v okolici šole poiščejo čim več različnega naravnega materiala in s pomočjo le-tega ustvarijo poljuben likovni motiv. Seveda so morali učenci predhodno svoje delo načrtovati, zbirati ideje za likovni material in likovni motiv in se nato uskladiti in si nato kot skupina prizadevati za dosego skupnega cilja. Že v začetku smo se dogovorili, da bomo ves likovni (naravni) material vzeli zunaj v naravi in ga nato zopet vrnili nazaj, da bo ob koncu našega ustvarjanja zopet vse tako, kot je bilo prej, saj na šolskem dvorišču ne smemo pustiti kamenčkov, listkov, trave, vejic. Hkrati smo se dogovorili, da ne bomo uničevali žive narave (ne bomo lomili vej z dreves, grmičkov ipd.). Da pa smo likovne stvaritve ovekovečili, smo se dogovorili, da vzamemo s sabo tablice in na koncu vsaka skupina svoj izdelek fotografira, izdelek pa nato objavi v Padlet-u v spletni učilnici za LUM. Pred likovnim ustvarjanjem na prostem so bili učencem predstavljeni kriteriji uspešnosti, in sicer izvirnost likovnega izdelka - motiva, sodelovanje znotraj skupine, natančnost pri ustvarjanju, dokončan izdelek, pospravljen delovni prostor po končani aktivnosti, objavljen posnetek na Padlet-u v spletni učilnici.

2.33 IZSLEDIMO LISICO

Pristop: Raziskovalni pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

TANJA ŠTRUKELJ

OŠ PRESKA

Kot dolgoletna učiteljica drugošolcev želim pri svojem poučevanju pouk čim večkrat popestriti z dejavnostmi na prostem, ki so učencem blizu in nad katerimi so navdušeni.
Tokratne gozdne aktivnosti so učencem ponujale naravno okolje z možnostjo globokega opazovanja, ob vsem tem pa jih je gnala njihova radovednost in ustvarjalnost.
Na začetku smo si dejavnosti popestrili z igricami, ki so zaposlila njihova čutila in s petjem pesmi. Zelo motivacijski je bil slikovni načrt, ker so vsi želeli prvi najti, kar je bilo fotografirano na naslednji postaji, navduševalo jih je ukvarjanje z živalsko vrsto, ki živi v gozdu, učenci so si neizmerno želeli videti vsaj kakšno prepričljivo sled z natančnim opazovanjem okolice »lisičkine« luknje. Vse, kar so našli, so povezovali z njo in nad svojimi odkritji so bili še sami presenečeni - razmišljali so: "Kaj vse lahko vidimo, če le dobro opazujemo." Vsi so z veseljem sodelovali in s ponosom pokazali sošolcem, če so kaj novega odkrili – svoja opažanja so ubesedili. Učenci so se popolnoma vživeli v svojo vlogo raziskovalca. Pri ogledu likovnih izdelkov so bili kritični in so iskali boljše rešitve na osnovi svojih izkušenj, spoznanj in lastne aktivnosti.

2.34 MATEMATIČNI (SREČE)LOV

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

JOŽICA ŠUBELJ

OŠ KAŠELJ

Načrtovani učni dosežki:

- Skozi igro ponovi snov matematike 6. razreda (naravna in decimalna števila, enačbe in neenačbe, ulomki, osnovni geometrijski pojmi, obseg, ploščina, površina in prostornina, kot).
- Razvijanje timskega dela in sodelovanja v skupini.
- Gibanje in športna dejavnost.

Starost ciljne skupine (razred/i): 11 let, 6. razred: 23 učencev, 2 učitelja ali učitelj in učenec pomočnik.
Kratka vsebina zgodbe (scenarij):
Učenci ne vedo, kaj bodo delali. En dan pred načrtovano dejavnostjo učenci dobijo navodilo, da bo naslednja ura matematike izvedena zunaj pred šolo. Namesto v razred naj pridejo športno obuti pred vhod šole. Torbe pustijo v šoli, s seboj imajo lahko svinčnik in list papirja.
Najprej se razdelijo v skupine po tri in vsaka skupina si zapomni svojo številko. Pokažem jim območje, na katerem poteka lov. Razdelim jim verižice s kartončki.
Razložim pravila:

- Naloge so zapisane na listkih, ki so naključno razporejeni po dvorišču (na ograji, drogu, steni, hidrantu, klopci). En učenec skupine vrže kocko. Skupina poišče vprašanje, se pogovori in uskladi odgovor. Vsi člani skupine pritečejo nazaj do mize in povejo odgovor. Učitelj preveri odgovor. Če je odgovor pravilen, drugi učenec skupine vrže kocko. Rezultat meta se prišteje prejšnjemu številu in vsi učenci skupine iščejo novo nalogo, označeno s številko dobljene vsote.
- Pomočnik spremlja met kocke in beleži vsote.
- Vprašanja oziroma naloge so oštevilčene od 1 do 100. Z metom kocke morate priti točno na 100. Ko rešite 100. nalogo, ste končali.
- V primeru napačnega odgovora, se skupini odštejeta dve točki. To je dobra varovalka, da učenci ne poskušajo, ampak se pogovorijo in uskladijo glede odgovora. Dobra stran minus točk je tudi ta, da če odgovora na neko vprašanje ne poznajo, lahko nadaljujejo igro. Če znajo rešiti nalogo, ki je ovrednotena za dve točki manj od prejšnje in imajo nato srečo pri metu kocke, se lahko izognejo nalogi, ki je ne znajo rešiti. S tem je zagotovljeno, da nihče ni prikrajšan in igre ne zaključi predčasno.
- Ko skupina pravilno reši nalogo s številko čez 20, vsakemu članu skupine na kartonček narišem geometrijski lik. Ne povem zaporedja likov. (Risala sem jim po vrsti: trapez, pravokotnik, kvadrat, trikotnik in na koncu krog.)
- Če jih več hkrati priteče do mize, se postavijo v vrsto.

Učenci se v skupinah postavijo v vrsto in začnemo z igro.
Izmučeni so se na koncu razveselili čokoladice za nagrado. Na slepo so jo izbrali iz vrečke.
Elementi skrivnostnosti:

- Skrivnostno navodilo en dan pred izvedbo dejavnosti.
- Verižice s praznimi kartončki (učenci ne vedo kateri geometrijski lik jim bom narisala za vsakih 20 pravilno rešenih nalog).
- Met kocke.
- Ne vedo, kje se skriva naloga, in jo morajo poiskati.

- Končno sladkanje s čokoladico (na slepo iz vrečke izberejo čokoladico).

Kako otroka nagradite (načini):

- Za vsakih 20 pravilno rešenih nalog jim na kartonček narišem en geometrijski lik. Na koncu iz narisanih likov nastane oblika pokala.
- Sladka nagrada na koncu za vse udeležence.

Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):

Učenec je vseskozi aktiven, meče kocko, sešteva, teče in išče točno določeno nalogo, rešuje nalogo v skupini, sodeluje s skupino, sestavlja kocke, rešuje uganke. Pri tem je odgovoren in se drži znotraj dogovorjenega območja ter pazi na cvetje in zelenje v okolici šole. Upošteva pravila igre in počaka v vrsti.

Organiziranost učne enote:

Kot učna ura ob koncu šolskega leta ali kot ponovitev lanske snovi ob začetku novega šolskega leta. Zaradi razlage pravil je prvič ura trajala 60 minut.

Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke:

Učenci se v skupini dogovorijo in uskladijo glede rešitve naloge. Skupina sproti prihaja do učitelja in pove rešitev.

(Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost:)

Učenci so bili navdušeni nad izvedeno dejavnostjo. Veseli so bili, da je bila ura izvedena zunaj. Vsi elementi skrivnostnosti: navodilo, verižice s kartončki, met kocke in predvsem iskanje nalog so učence motivirali za reševanje matematičnih nalog. V šestdesetih minutah so rešili več nalog, kot bi jih v razredu. Skozi igro so ponovili vso snov. Dogovorili smo se, da lov ponovimo septembra. Preverili bomo, kaj vse smo čez počitnice pozabili.

Nekaj primerov nalog:

5) Iz danih kock sestavi kocko tako, da porabiš vse kocke. Zapiši rob kocke.

13) Slovenski matematik Jurij Vega je bil rojen leta MDCCLIV?
Katero leto je napisano?

18) Z rokami pokaži iztegnjeni kot.

37) Naštej naslednje tri člene zaporedja:
3, 5, 8, 12, 17, ___, ____, ____, …

52) Peter ima zeleno, rdečo, belo in modro majico ter sive, črne in modre hlače. Na koliko načinov se lahko obleče?

79) Tine ima v levem žepu 15 kroglic, v desnem pa 23 kroglic. Koliko kroglic mora preložiti iz desnega v levi žep, da bo imel v obeh enako število kroglic?

2.35 GOZD KOT UČNO-VZGOJNO OKOLJE

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

DAMIJAN ŠUMAK

OŠ JANKA RIBIČA CEZANJEVCI

Moderen način življenja je dosegel tudi otroke s posebnimi potrebami - sedenje za računalnikom, gledanje televizije, življenje v risankah, igricah in pravljicah, starši prezaposleni z delom. Zaradi različnosti učencev s posebnimi potrebami je težka primerjava le-teh iz leta v leto in med sabo. Življenje in učenje v odprtem učnem okolju ponuja spoznavanje narave - gozda, voda, travnikov in posega v vzgojo in celostni razvoj otrok. Ponuja zdrav, umirjen in optimalen razvoj ter oblikujejo se vrednote v ustreznem doživljanju samega sebe in v pozitivnem odnosu do narave. V naravi z lahkoto pridobimo notranjo umirjenost, okrepi se razpoloženje in vzbudi se občutek zadovoljstva in hkrati se zavemo, da je svet okoli nas živ, lep in zanimiv. Odražanje na samem funkcioniranju otrok, individualizaciji ter upoštevanju in uresničevanju individualnih načrtov. Ob tem, da hodimo v naravo uporabljamo različne potke, trim steze, gibalni poligon in dodajamo in urejamo ovire iz naravnih materialov, prav tako ustvarjamo, saj damo prosto pot za ustvarjanje različnih izdelkov in malih, otroških projektov, interpretiramo pravljice v učilnici na prostem, se srečujemo z različnimi vrstami dreves. Ker imam opravka z vedno več avtisti ugotavljam, da jim prija umirjanje, dejavnosti v naravi, tišina, barve, zvoki, vonji na prostem.

2.36 ZAČUTIMO ČAROBNO JESEN

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

POLONA UCMAN

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA

Kako najučinkovitejše in trajnostno otrokom približati učno enoto o jeseni? Prav zagotovo je opazovalni sprehod z dodanimi različnimi aktivnostmi dobra učna metoda. In tako smo se z drugošolci odpravili na opazovalni sprehod in opazovali jesen. Pred sprehodom smo še prevetrili naše možgančke z igro možganska nevihta na temo jesen. Na sprehodu smo vključili naša čutila in tako doživljali jesen. Učni list »začutimo naravo« nam je pomagal, da smo naše občutke tudi zabeležili. Na sprehodu nas je spremljala tudi »opazovalna škatla«, kamor smo nabirali jesenske »spominke«, ki ležijo v naravi. Seveda tudi brez igre ni šlo – lov na zaklad ter jesensko lovljenje sta popestrili našo učno aktivnost.

IZKUŠNJA – Jesen smo prestavili ven, tja, kjer se jesen res dogaja, v naravo. Otroci so tako jesen izkušali na prostem, z dotikanjem, opazovanjem, poslušanjem, iskanjem, z igro… Spoprijemanje z naravo na radoveden način privede do trajnostnega znanja, ki se ga ne zaveda le v tem trenutki, ampak traja in ostane.

VREDNOTE – Naravo moramo spoštovati; spoštovati moramo, kaj nam narava nudi in kaj bo nudila zanamcem. Za opazovanje jeseni v naravi je prav tako tudi čas, ki ga namenimo opazovanju naše prelepe narave in besedi o tem, da moramo za naravo skrbeti, jo varovati in ohranjati tako, kot smo jo ugledali.

OPOLNOMOČENOST – V naravi delujemo kot eno, vsi smo v našem primeru opazovalci jeseni, vsi pridobivamo enaka znanja in vsi se trudimo, da s sodelovanjem izpeljemo zanimivo učenje. Med seboj smo povezani, potrebujemo naravo in prav vsi moramo zato zanjo skrbeti. Smo celota, ki sodeluje in raziskuje. Če delujemo povezano, lahko tudi marsikaj skupaj spremenimo. Več nas je povezanih med seboj, lažje premikamo drobne stvari in sčasoma tudi težje.

PRENOSLJIVOST – Razumevanje jeseni in spreminjanje narave lahko prenesemo tudi na druge aktivnosti. Narava se z letnimi časi spreminja. Tudi ljudje se spreminjamo. Morda potrebujemo le več časa kot na primer jesen. Se torej tudi mi lahko spremenimo…na bolje? V naših odnosih, v odnosu do družbe in seveda narave.

RAZUMEVANJE – Spreminjanje narave v letnih časih je resnično lepo opazovanje. Ne le skozi okno, temveč v naravi; z vsemi našimi občutji in čutili. In le kako je lahko razumevanje narave (jeseni) lažje, če vanjo tudi »vstopimo«! Izkušnje na prostem so trajnejše in otrokom pomembnejše. Le pogumno se moramo vračati v učilnico na prostem.

2.37 NEKOČ, DANES, JUTRI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

URŠKA VODIŠEK

OŠ ŠKOFJICA

Učenci prejmejo skrivnostno škatlo, ki jo je hišnik našel v šolskem zakloniščU. V njem je bilo pismo mladim raziskovalcem, ki so se po navodilih neznanega avtorja (raziskovalca?, ki je bil prisoten, ko se je naša šola prvič zgradila) podali na pot spoznavanja šolskega travnika nekoč in danes. Poudarek je bil na spoznavanju drevesnih vrst in skrivnostni živali, ki se bo morda prikazala. Spoznavali so tako značilnosti izgleda dreves, kot zaznavanje s tipanjem, tipali smo lubje, liste, vohali cvetove in celo poskusili, kakšen okus ima smrekova smola. Značilnosti dreves so v parih nabirali v jajčne škatle. Ker na našem šolskem igrišču rastejo lipe, smo nato skuhali lipov čaj, ki so ga učenci popili z velikim veseljem.

V drugem delu, drugi dan, so učenci prejeli še zemljevide z označenimi imeni drevesnih vrst ter skrivnostno vrečko z listki, na katerih so bile na eni strani narisane značilnosti drevesnih vrst, ki so jih spoznali, na drugi strani pa števila od 1 do 5. Učenci so morali iz vrečke tolikokrat izžrebati listke, da so dobili vseh 5 števil oziroma vseh 5 (značilnosti) dreves, nato so morali poiskati pravo drevo in pravo številko drevesa, ki se je morala ujemati s številom na listku. Ko/če so našli pravo drevo oziroma številko, je bila poleg nje na drevesu napisana tudi po ena črka - vsako drevo svoja črka. Ko so zbrali vseh 5 dreves - števil - črk, so lahko dobili ime skrivne živali, ki jo je nekoč ugledal naš skrivnostni raziskovalec. Ne glede na uspešnost izvedene naloge, so vsi učenci prejeli posebne medalje z napisom Slovenija, moja dežela, saj jih je skrivni raziskovalec nagovarjal k poznavanju okolja in narave v katerem živijo.

2.38 KOŠNJA TRAVE MALO DRUGAČE

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

ANKA VOH

Vsako okolje lahko uporabimo za učenje, če le znamo učence motivirati pri opazovanju, jih spodbujati, da prisluhnejo, vidijo, otipajo predmete okoli sebe. Učitelj lahko ponudi sprejemanje novega znanja z novimi metodami in oblikami tudi izven standardnih učilnic.
Na OŠ Karla Destovnika Kajuha Šoštanj smo se z osmošolci pri slovenščini za dve šolski uri iz standardne učilnice preselili na šolsko dvorišče, kjer nam je sprejemanje besedilnih vrst Opis naprave in Opis postopka demonstriral hišnik s šolsko kosilnico in košnjo zelenic okoli šole.
Usvajanje učnih vsebin na šolskem dvorišču je učencem omogočilo drugačno in dodatno izkustvo, kot bi ga lahko usvojili v navadni učilnici. Učenje v naravi je omogočilo prijaznejše srečanje z novo učno vsebino, učenci so bili bolj motivirani pri delu in sproščeni. Kombinacija spremenjenega učnega okolja, raba aktivnih metod se je izkazala za zelo učinkovito z vidika motiviranosti učencev, njihove ustvarjalnosti in samostojnosti.

2.39 UČENJE POUČEVANJA Z UPORABO RAZLIČNIH METOD POUČEVANJA NA PROSTEM V MANJŠI SKUPINI (INTERESNA DEJAVNOST MALI VRTNARJI) ZA LAŽJI PREHOD NA POUK V OŠ

Pristop: Raziskovalni pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

TJAŠA ZADNIKEL

OŠ ŠKOFLJICA

Frontalno podajanje učne snovi z učiteljem, kot glavnim akterjem, se je v dveh letih zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja covid-19 še bolj zakoreninilo v poučevalno prakso in preobremenjeni učitelji se še težje lotevamo novih pristopov v prešteviľnih oddelkih, čeprav se zavedamo, da je poučevanje v naravi z aktivno udeležbo in raziskovanjem ter razvojem kritičnega mišljenja učencev pravi pristop, ki izjemno motivira učence za učenje in poskrbi za dolgotrajno, uporabno znanje in oblikuje vrednote ter razvija kompetence za trajnostni način življenja. Učitelji, ki še nismo vešči strategij poučevanja na prostem, se lahko lažje urimo v novih spretnostih, v okviru manjše skupine, ki je delu v naravi že v osnovi bolj naklonjena, kot je to npr. manjša skupina učencev razredne stopnje pri interesni dejavnosti Mali vrtnarji v OŠ. Učitelj se težje odloči za uvajanje novih načinov poučevanja v oddelku z 28 učenci, saj mora med vsebinskim vodenjem pouka na prostem skrbeti še za varnost in aktivnost vseh članov ter preprečevati neprimerne oblike vedenja. V manjši skupini, se lahko veliko bolj posveti posamezniku in je lahko veliko bolj osredotočen na svoje učenje poučevanja, torej kako voditi natančno opazovanje po korakih, spodbujati radovednosti učencev, usmerjati njihovo aktivno raziskovanje z iskanjem razlag za opažene dokaze in privzgajati uporabo znanstvenega, negotovega jezika pri učencih. V fazi učenja novih metod poučevanja se učitelj tudi sam uri v uporabi znanstvenega jezika negotovosti, oblikovanju razlag, zbiranju dokazov in v vseh ostalih veščinah raziskovanja. To mu pomaga, da je kasneje pri poučevanju v bolj številčnem oddelku veliko bolj samozavesten, osredotočen na usmerjanje učencev in zato tudi bolj uspešen. Udeleženci interesne skupine so kasneje pri pouku v oddelku kot multiplikatorji in pomagajo, da koraki in metode, ki so jih že osvojili, lažje stečejo tudi v celotnem oddelku. Ostali učenci se tako hitreje opogumijo in jim sledijo, hitreje se učijo z zgledom, lahko se celo »nalezejo raziskovalne mrzlice«. Kot hitra in preprosta pomoč pri ustrezni identifikaciji in kasnejši izbiri ustreznih informacij ter pri posredovanju novih podatkov in iskanju novih načinov uporabe pridobljenega znanja, je lahko učitelju v pomoč tudi uporaba pametne tehnologije, npr. pametnega telefona z aplikacijo Google Lens ter iskalnika Google. Učenci se tako ob vodenju učitelja učijo samostojnosti pri pridobivanju informacij, iskanja in izbiranja kvalitetnejših virov ter novih načinov uporabe pridobljenega znanja. Vse to se s pomočjo pametne tehnologije zgodi na kraju raziskovanja, še preden učence mine navdušenost. Učenci se preko natančnega opazovanja, daljšega raziskovanja z vsemi čuti in s samo uporabo rastline čustveno povežejo z njo. Ob skrbi zanjo in gojenju za svojo uporabo spoznajo povezanost in pomembnost vseh živih bitij. Izkusijo prednosti samooskrbe in v sebi vzbudijo željo po varovanju in ohranjanju narave.

2.40 ORIENTACIJSKE IGRE Z MATEMATIČNIMI PROBLEMI - DAN DEJAVNOSTI

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

URŠKA ZAMEJC

OŠ ANTONA MARTINA SLOMŠKA VRHNIKA

Učenje na prostem je za učence zelo pomembno. Poleg gibanja je lahko vključeno raziskovanje, sodelovalno učenje, bralna, matematična in finančna pismenost. Učenci so bolj aktivni in motivirani. Lažje so umirijo in sodelujejo v iskanju rešitev.
V dnevu dejavnosti Orientacijske igre z matematičnimi problemi so se učenci preizkusili v branju navodil, reševanju matematičnih problemov iz narave, reševanju ugank, medsebojnem sodelovanju. Vključena je bila uporaba IKT v pouk na prostem, saj so s pomočjo tablic in določevalnih ključev za razvrščanje dreves določili ime drevesa.
Učenci so s takih pristopom zelo motivirani za učenje in reševanje problemov.

2.41 MUCA COPATARICA

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MARTA ZAPLOTNIK

OŠ FRANCETA PREŠERNA KRANJ

Muca Copatarica je iz razreda odnesla knjigo Andreja Rozmana Roze: Gospod Filodendron. To knjigo je otrokom pogosto brala učiteljica v podaljšanem bivanju. Na tabli je bilo pritrjeno pismo. V njem je Muca Copatarica sporočila, da si je knjigo izposodila in da nima časa, da bi knjigo vrnila v učilnico. Zato je v okolici šole pustila namige, s pomočjo katerih otroci najdejo knjigo. Vsak namig poleg naloge vsebuje tudi črko in pod njo številko. Ko najdejo vse namige, sestavijo besedo HVALA in prispejo do skrivališča, kamor je muca skrila knjigo. Tam jih čaka tudi nagrada – obesek z motivom Muce Copatarice.

2.42 SMO UJETNIKI ALI SMO SVOBODNI?

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Gorenje

MATEJA ZUPANČIČ

OŠ BRINJE GROSUPLJE

V prispevku je predstavljena obravnava učne teme obravnave umetnostnega besedila Gosenica avtorja Cirila Kosmača v devetem razredu pri predmetu slovenščina. Za izvedbo potrebujemo dve šolski uri. Učenec skozi drugačen pristop, skozi didaktiko učenja na prostem, spozna umetnostno besedilo, ga doživlja na povsem drugačen, nov način, besedilo pa tudi večplastno razume in ga vrednoti. Učenec spozna različne književne osebe, umešča dogodke v dogajalni čas in prostor ter ugotavlja razpoloženje, se vživlja v književno osebo ter prepoznava motive za njeno ravnanje. Na koncu obravnave se preizkusi v tvorbi besedila z značilnostmi novele, ki jih je spoznal skozi obravnavo.
Učenci se v šolskem atriju postavijo okrog drevesa, se dotaknejo listov in zaprejo oči. Preberem jim pesem F. Garcia Lorce Mesečna romanca. Po branju podajo vtise, občutke (asociacije) – v skupinah.
Nato se usedejo na klopi okoli drevesa in skupaj preberemo novelo Gosenico v več delih – po vsakem delu sledi naloga, ki je povezana z vsebino. Prvi del odlomka natančno opisuje gosenico in mladiko kostanja, pa tudi kraj in čas dogajanja, del dneva in občutja v pripovedovalcu. Po koncu prvega dela učenci v parih in nato v skupinah podajo svoja občutja o boju med življenjem in smrtjo, med dobrim in zlim. V skupinah najdejo na travniku in ob ter v potoku tri pare predmetov, ki prikazujejo nasprotja – črno-belo, dobro-zlo.
Nato nadaljujemo z branjem – drugi del govori o dogajanju v pripovedovalcu, saj je bil obsojen na prebivanje v samici, ker je kršil jetniška pravila. A na koncu tega dela se spet vzbudi upanje. Učence po koncu branja spodbudim, da v naravi najdejo znake upanja in jih s telefoni poslikajo ter pošljejo v vnaprej določen kanal, slike pa opremijo z zanimivimi ključniki (npr. #zelenopremagavse, #travazrastesrediasfalta …). Tretji del se začne s petjem jetnikov in viharjem. Zato ta del zaključimo z opazovanjem zvokov – pesmi narave. Skušamo nanizati občutja, ki jih v nas vzbujajo posamezni zvoki, pesem narave. Zadnji del odlomka besedila govori o srečnem koncu, o zmagi mladike nad gosenico, o zelenem listu in o belem konju, kar pomeni svobodo. Učence spodbudim, da najdejo okoli sebe oz. v naravi 5 besed, ki v njih vzbujajo upanje in napišejo kratko zgodbo tako, da bodo te besede vključili vanjo, obenem pa strnili tudi svoja občutja, kar je bistvo novele. Za konec zgodbo še ilustrirajo in izdelajo logotip svoje zgodbe.

2.43 IZGUBLJENI KLJUČ IN ŠPORTNI PRIPOMOČKI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

TANJA BELOVEC

Skrivnostno pismo, ki se pojavi v tajništvu šole, sporoča skrivnostno izginotje ključa kletke športnih pripomočkov in nekaj športnih pripomočkov iz omenjene kletke. Pismo razkriva namige, kje iskati športne pripomočke in kako priti do ključa, da lahko učenci pričnejo z uro športa.
Učenci z iskanjem izgubljenih športnih pripomočkov utrjujejo geometrijsko in drugo matematično znanje, pridobljeno med šolskim letom. Z vsakim najdenim športnim pripomočkom in rešeno nalogo postopoma pridejo do skrivnostnega kraja, kamor skrivnostni avtor skrije ključ. Kljub rešeni nalogi še vedno ostane skrivnost, kdo je napisal skrivnostno pismo oz. kdo je skril ključ ter športne pripomočke.
Učiteljica pred pričetkom športa prosi učenko, da gre v tajništvo po ključ, ki v telovadnici odpira kletko športnih pripomočkov. Učenka namesto ključa učiteljici preda le skrivnostno pismo, ki ga odpre. V njem je skrito še eno manjše pismo, na katerem piše NE ODPIRAJ. Učiteljica glasno prebere vsebino prvega pisma. V njem piše, da so izginili nekateri športni pripomočki in ključ. Ključ je zelo pomemben, saj odklepa kletko, v kateri so športni pripomočki. Skrivnostni avtor pisma jih spodbudi k iskanju omenjenih predmetov in svetuje, naj se odpravijo na zelenico za šolo.
Ko poiščejo 4 izgubljene športne pripomočke (ŽOGA – krogla, KOLEBNICA – premica, STOŽEC – stožec, OBROČ – krožnica) in pravilno rešijo naloge, ki so skrite pod pripomočki, učiteljica lahko podeli vsaki skupini 4 nalepke. Predmete iščejo individualno, naloge opravljajo v skupinah. Po vsaki opravljeni nalogi, učiteljica zastavlja še dodatna vprašanja, ki snov dopolnjujejo in se nanjo navezujejo (ponovijo še ostala telesa, poltrak, daljico, vzporednost, pravokotnost, polmer, premer krožnice, sekanto, mimobežnico, tetivo, tangento…). Primer geometrijskega telesa, črte… po skupinah poiščejo na zelenici ali izdelajo iz materialov, ki jih najdejo v naravi.

2.44 PASJI KAKCI V OKOLICI VRTCA

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

SIMONA BOHINC HUŠIČ

VRTEC ŠENČUR

Z otroki se vsakodnevno sprehajamo po okolišu Šenčurja, največkrat po poljskih in travniških stezah, proti gozdu. Te nam omogočajo, da so otroci pri gibanju bolj sproščeni kot pri hoji na pločniku, kjer je potrebno skrbeti za varnost v prometu. A pri hoji in občudovanju naše prelepe travniške in gozdne narave smo pri vrnitvi nazaj v vrtec večkrat naleteli na neprijetno, smrdečo situacijo: pasji kakci na čevljih otrok. Težavi nismo posvečali veliko pozornosti, dokler nismo govorili z gospo, ki je kosila travo v neposredni bližini vrtca.

Dovolila nam je, da prečkamo njen travnik in hkrati povedala, da ni zadovoljna, kadar se lastniki s kužki sprehajajo čezenj, saj kljub temu, da imajo na voljo vrečke za iztrebke in smetnjak zanje na parkirišču vrtca, pustijo svojemu kužku, da potrebo opravi na travniku in za njim ne počistijo. Povedala nam je, da so ji poginile tri krave, pri katerih je veterinarska analiza potrdila, da so razlog za pogin prav pasji izločki.

V naši skupini sva s sodelavko tekom leta otroke motivirale o skrbi za čisto okolje vrtca (čiščenje okolice, pomen recikliranja) ter jih soočili s situacijami, kjer spoznavajo, kako ljudje s svojim ravnanjem lahko vplivamo na naravo (npr. kritično opazovanje bajerja v Srednji vasi, kjer med račkami plavajo tudi odpadki). Problem, s katerim se sooča gospa, pa nama je dal v razmislek, da ji z otroki lahko pomagamo.

V prispevku bom torej pisala o problemu onesnaževanja okolice s pasjimi iztrebki okoli našega vrtca, ki sem ga najprej zaznala sama, nato pa ga prenesla na otroke z ustrezno motivacijo. Sama sem raziskovala v čem je razlika med živalskimi iztrebki (kravjimi in pasjimi) in to znanje prenesla na otroke. Nato pa smo iskali predloge, primerne rešitve, ki so izhajale iz otrok ter na kakšen praktičen način smo se lotili reševanja problema in kako uspešni smo bili pri tem. Pri projektu, ki je trajal cel mesec, sem izhajala iz teorije po Modelu roke in metode Poučevanja na prostem. S projektnim delom sem stremela k spodbujanju nad vrednote palca na Modelu roke: Spoštovanje narave in skrb za stanje našega planeta.

2.45 TUDI NA PREDMETNI STOPNJI LAHKO MATEMATIKO RAZLAGAMO V NARAVI

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

KATJA BONACA

OŠ LIVADE IZOLA

V prispevku na konkretnih primerih predstavim uporabo raziskovalnega pristopa, obliko pristopa "Modela roke" in uporabo Učnega cikla pri urah matematike na predmetni stopnji.
Kot pomočnica ravnateljice velikokrat prisostvujem pri urah matematike na razredni stopnji. Osnovno vodilo pri razlagi je konkretizacija vseh snovi, zato si pri reševanju nalog in osvajanju novega znanja pomagajo z zamaški, zobotrebci, palčkami. Pri geometriji rokujejo z geometrijskimi telesi, iščejo jih v vsakdanjem življenju, v naravi in slike lepijo v zvezek.
Žal, te »lepe navade« s časom, iz razreda v razred počasi izzvenijo. Ko pa pridejo učenci v višjih razredih do matematike, ki je za večino učencev abstraktna, pozabimo, da bi jim lahko snov približali na podoben način kot v nižjih razredih. Pojme, dejstva in nove snovi bi lahko konkretizirali. Snov bi jim lahko razlagi s pomočjo primerov iz vsakdanjega življenja. Predmetni učitelji imamo v mislih le cilje, ki jih moramo osvojiti, in pozabimo na to, da bi učencem snov približali. Pozorni smo na učni načrt, ne pa na učence, ki jih imamo pred sabo.
Letos, ko smo po dveh letih korona krize poskušali določene ugotovitve razložiti, je bilo to še posebej zahtevno in težko. Razmišljati sem začela v smeri, kako bi učencem ponovno približala matematiko. Predvsem sem se ukvarjala s tem, kako bi matematiko ne samo osvojili, temveč tudi razumeli.

2.46 PREPLETANJE NARAVE Z IGRO

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MATEJKA BUCIK

OŠ SOLKAN

Lep sončen dan nas je povabil na šolski travnik, ki je postal izziv za različne ustvarjalne dejavnosti. Najprej sem se podala v šolski peskovnik, kjer sem začela izdelovat peščene krogle. Spontano so se igri pridružili nekateri učenci. Začeli so v manjših skupinicah graditi konstrukcije, po katerih bi se kotalile peščene krogle.

Medtem so se v drevesni senci zbrale učenke, ki so spontano pričele s spretnim oblikovanjem različnih umetelnih pričesk. Odšla sem k njim in spotoma nabrala nekaj travniških cvetlic, ki so jih učenke vključile v pričeske in jim na ta način vdahnile svežino.

2.47 ORIENTACIJSKI POHOD NA OSNOVNI ŠOLI MIRNA

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

IRENA DULAR

OŠ MIRNA

Na Osnovni šoli Mirna že več let pripravljam dan dejavnosti, ko se učenci predmetne stopnje udeležijo orientacijskega pohoda. Učitelj mora vnaprej načrtovati in prehoditi pot ter ob tem pripraviti ustrezne naloge z rešitvami. Učenci se v mešanih starostnih skupinah v razmaku 8 minut odpravljajo na pot, kjer jih na približno 9 kontrolnih točkah čakajo učitelji, ki jim pregledujejo naloge, rešene na določenem območju. Učenci imajo s seboj zemljevid območja, pripravljene naloge, kompas in meter. Naloge so zasnovane medpredmetno, saj preverjajo znanje iz geografije (orientacija, branje zemljevidov, vodovje, prst, reliefne oblike, raba tal, podnebje, kartiranje, družbeno-geografske značilnosti območja, vzročno-posledično sklepanje …), slovenščine (interpretacija pesmi domačih pesnikov, razlaga določenih frazemov ...), zgodovine (življenje na vasi nekdaj in danes, pomen spomenika NOB, kulturna dediščina v kraju …), biologije (pomen gozda, tipi podrasti, lišajev, ptice, ekosistemi …), matematike (merjenje obsega dreves, ploščine preseka, ocena višine stavbe ali drevesa …), fizike (merjenje hitrosti vodnega toka, hitrosti hoje …), tehnike in tehnologije (vrste vijakov na zapornici, risanje …), angleščine (opis okolice v angleščini – kaj vse vidimo?), športa (vesa v zgibi, metanje na koš …). Dodana so tudi vprašanja, ki preverjajo splošno razgledanost o domači pokrajini ter znanje o okoljskih tematikah z namenom spodbujati razmišljanje o trajnostnem delovanju v ožji in širši okolici. Naloge preverjajo znanje, ki ga kot razgledani učenci in odrasli potrebujemo v vsakdanjem življenju/prenesemo v vsakodnevno prakso. Poleg pravilno rešenih nalog je ob koncu pomemben tudi čas, saj najhitrejše skupine dobijo dodatne točke. Na določenih kontrolnih točkah se ocenjuje tudi vedenje učencev v skupini (vzorno, primerno, neprimerno). Na cilju se seštejejo točke za pravilnost odgovorov, hitrost in vedenje. Učencem ob koncu pohoda povemo pravilne rešitve, da vsi pridobijo čim več novega znanja. Zmagovalne skupine so nagrajene.

Pet ključnih poudarkov oz. področij, ki so pomembni, da učenje na prostem vpliva na trajnostno razmišljanje (po modelu roke), so razumevanje, prenosljivost, izkušnja, opolnomočenje in vrednote. Vse to orientacijski pohod vključuje. Učenci z različnim predznanjem med seboj sodelujejo in eden drugega spodbujajo. Slogan pohoda je »Vsi za enega, eden za vse.« Učijo se strpnosti in sklepanja kompromisov. Učijo se eden od drugega, saj je vsak na svojem področju »močan« in deli znanje z drugimi. Skupaj lažje razumejo procese v okolici in svoje znanje prenesejo v prakso. Čutijo, da jim zaupamo, saj gredo na pot brez stalnega nadzora učitelja, sledijo navodilom in vidijo, da zmorejo sami priti do cilja. Za njih je to zelo prijetna in pozitivna izkušnja, saj ob koncu sprašujejo, če bomo imeli pohod tudi naslednje leto. Znanje, ki ga uporabijo, pridobijo ali utrdijo na ta način, je po mojih izkušnjah dolgotrajno. Poleg modela roke orientacijski pohod vključuje tudi elemente skrivnostnosti (vedno jih tako zelo zanima, kam jih bo vodila pot) in raziskovalni pristop (učenci ne le odgovarjajo na vprašanja, pač pa na poti opravijo različne eksperimente, merjenja, primerjave).

To je zame eden najlepših dni v šolskem letu, saj so zadovoljni, aktivni, razgledani, spoštljivi in odgovorni učenci najlepša nagrada za naše delo.

2.48 MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE V NARAVI

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MONIKA ERŽENIČNIK

OŠ PRESERJE

S pomočjo medgeneracijskega povezovanje znotraj šole (1. in 5. razred) smo izpeljali dejavnost v naravnem okolju, v gozdu.
V svojem prispevku sem želela predstaviti, kako lahko v okviru ene dejavnosti vključimo več različnih pristopov, strategij, metod in oblik dela.
Učencem 5. razredov sem dala zadolžitev, da si izberejo učni cilj, na katerem bo temeljila njihova izbrana dejavnost, ki jo bodo izvedli v gozdu z učenci 1. razredov. Skupaj smo pregledali glavne učne cilje za 1. razred in učenci so si izbrali enega, nekateri tudi dva. V parih sta učenca oblikovala dejavnost, s pomočjo katere bi preverila, ali učenec dosega cilj. Dejavnosti so bile iz različnih učnih predmetov in vsebin:

- matematika (štetje, računanje, primerjanje števil, prepoznavanje in oblikovanje vzorcev),
- šport (tek, met žoge na cilj, met žogice v tarčo),
- slovenščina (prepoznavanje črk in besed, branje, zapis besed, poslušanje zgodbe, sodelovanje v pogovoru),
- spoznavanje okolja (opazovanje narave, potrebe živih bitij, ločevanje odpadkov).

Predstavili so mi svoje ideje in skrbno oblikovane pripomočke. Želela sem, da uporabijo tudi čim več naravnih materialov, ki jih lahko najdemo v gozdu (kamni, storži, listi, vejice…).
Učenci so se morali vživeti v 4 leta mlajšega otroka in oblikovati naloge tako, da bodo zanj ravno prav težke in tudi zanimive.
Za samo pripravo smo potrebovali približno 4 šolske ure. Učenci so bili zelo motivirani za delo.
Izpeljava 2 učnih ur na gozdni jasi je potekala nad pričakovanji. Petošolci so brez težav motivirali in vodili prvošolce, prvošolci pa so sledili navodilom in z veseljem opravljali zadane naloge.
Učenci so pri vsaki postaji dobili štampiljko ali nalepko in si nabrali lepo zbirko nagradic. Ob zaključku so povedali, kako jim je bilo všeč. Da nihče ni želel zaključiti z delom, je bil zame dovolj zgovoren podatek. Prvošolci so narisali smeškote, ki so ponazarjali, kako so se počutili ob izvajanju učnih vsebin v gozdu. Vsi so izbrali nasmejan obrazek.
Petošolci pa so izpolnili vprašalnik, s katerim so analizirali svoje delo in uspešnost.
Z izvedbo aktivnosti medgeneracijskega sodelovanja v naravi sem bila zelo zadovoljna, zato jo bom gotovo še večkrat ponovila in nadgradila.

2.49 ČAROBNI DAN V JESENSKEM GOZDU S SEDMIMI ŠKRATKI MENGOTI V MENGŠU

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MAJDA HOČEVAR PLEŠKO

OŠ MENGEŠ

Naša šola ima odlično lokacijo, ob gozdu, ob vznožju hriba Gobavica pod Mengeško kočo, ob potoku Pšata in drevoredu.
Naravo imajo učenci zelo radi in ravno zato je izrednega pomena, da se učijo neposredno iz nje. Vse kar spoznavajo in zaznavajo je, če se le lahko, izvedeno neposredno v naravnem okolju. Učenci začutijo, spoznajo, si pridobijo nove izkušnje in si hkrati dobro zapomnijo stvari, ki so jih videli, slišali, podoživeli v naravnem okolju. Znanje je na ta način dolgotrajnejše, saj stvari podoživijo in ravno zato se na ta način učenci veliko več naučijo in zapomnijo kot pa, če bi se učili le v učilnici.
Za samo učenje v naravi je potrebna dobra motivacija in sedem škratov MENGOTOV, nas je odpeljalo v čaroben dan.
Za učence prvega razreda se je čarobni dan začel že v razredu. V pleteni košari nas je čakalo pismo in 7 bratcev škratov iz divjega kostanja. Pa ne kakšna ovojnica s položnico, o ne, pravo pismo s škratjo podobo na znamki. Prav ste prebrali, pisali so nam škratje, ki so nas povabili v Mengeški gozd in nam v pismo priložili gozdni bonton. Nismo se dolgo obotavljali, škrati bi si morda lahko premislil! Odpravili smo se v gozd in doživeli jesen z vsemi našimi čutili. Na poti smo z zaprtimi očmi poslušali jesenske zvoke, požgečkali, objeli in povohali vsa drevesa v šolskem parku.
V gozdu pa se je začelo težaško delo. Učenci so po skupinah s skupnimi močmi škratkom postavljali bivališča, kamor se bodo lahko zatekli v mrzli zimi. Marsikatero luknjico so napolnili z lesenimi palicami in vejicami, da si bodo lahko škratje zakurili, ter želodi in lešniki, da si bodo lahko napolnili želodčke. Ali pa mogoče z njimi igrali nogomet, kdo bi vedel? Našli smo tudi pravo pravcato cedilo. Zdaj vemo, da si tudi škratki kuhajo čaj, da ne zbolijo za borangripo. Vsak dom - bivališče bratov škratov je bil malo drugačen; nekateri so imeli celo hiško s kopalnico in balkonom.
Zapeli smo jim uspavanko in se poslovili od njih.
V gozdu smo nabrali še gozdne barve (blato, liste, mah) in z njimi kasneje inovativno poustvarjali.
Med vikendi so učenci peljali svoje starše na obisk k škratom v gozd. Na poti, na trim stezi so učenci s staši telovadili in jim razkazovali škratove domove. Škrate so malo pocrkljali, ter jim posodobili domove.
Ob vznožju gozda pa smo se z učenci spremenili v detektive.
Dogovorili smo, do kam lahko gredo in raziskovanje se je začelo. Iz žepov in nahrbtnikov smo potegnili lupe, daljnoglede in napeli vsa čutila. V dvojicah smo pregledali štore, vse luknje in luknjice, ki so bile ob poti. Odstranili smo lubje drevesa, ki se je posušilo in iskali krivca za to, lubadarja. Spoznali smo dve roži, ki imata zelo podobno ime lapuh in repuh. Nato smo z daljnogledom opazovali, kje je naša šola. Da pa ni bilo naše srečanje samo »delovno«, smo si detektivi privoščili tudi zabavo z listjem in naredili drčo. Veliko smeha, zabave in polne kapuce listja….
Naš dan smo zaključili pred šolo. Na kup smo znosili približno 1234 in pol listkov, jih uredili v čeden kup, se zbrali okoli …, nato pa akcija! Pričarali smo šelesteči listnati dež! In uživali in uživali ….
Pristopi:

- pristop »skrivnostnost«
- estetski pristop

- raziskovalni pristop

2.50 AS TI TUD V KRKO PADU?!

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

BOŠTJAN HRIBAR

OŠ ŠMIHEL

*Reka sanjava, se poigrava
tam med bregovi, kjer sem doma,
spotoma boža trave zelene
in ogleduje se v modro nebo.
Po tej reki lahko čolnarite, supate, uživate v vožnji s kanuji po prelepih slapovih, ki so ponekod visoki tudi do štiri metre, ribarite (saj je reka bogata z ribami) in se kopate ter plavate, saj štejemo to reko med najčistejše reke v Sloveniji.
*Kdo bi objel še lepše kot reka
naše to mesto, kjer sem doma?
Tam pod Gorjanci staro je mesto,
vsi stari znanci pridemo tja.
Je največja dolenjska reka in tudi druga najdaljša slovenska reka, ki teče samo po ozemlju Slovenije. Je druga najdaljša reka, ki je povsem (prva je reka Savinja). Reka je tudi ena izmed najbolj umirjenih rek v Sloveniji.
*Reka sanjava se poigrava
tam med bregovi, kjer sem doma,
trte košate vabijo v svate,
vlečejo črički, pridite v vas.
Skrivnostna reka je ena izmed najlepših in najčistejših rek v Sloveniji. Od njenega izvira v vasi z imenom Krka v Suhi krajini, pa do izliva v reko Savo pri Brežicah, ta reka preteče slabih 100 kilometrov.
Ta reka je?
*Prirejeno besedilo pesmi Krka sanjava (Ansambel Lojzeta Slaka).
Učenci z največjo lahkoto razvozlajo uvodno skrivnost. To je reka Krka. Pred zaključkom šolskega leta se bomo prepustili toku te skrivnostne dolenjske lepotice, ki nas bo popeljala okoli Novega mesta. Legende pravijo, da so gusarji iskali skriti zaklad v morju, mi pa ga bomo nad, ob in morda v reki Krki.
Kaj je zaklad? Kdo je zaklad? Tega vam ne bom povedal, ampak boste odkrili sami. Če vas seveda zanima. Vendar pozor. Tista skupina, ki bo našla zaklad, bo deležna vetra v laseh, muh v zobeh in mravljincev po hrbtu. Jaz sem ta zaklad že našel in vam lahko iskreno povem, da se znanje izplača. In kaj bo treba narediti za nagrado? Dobili jo bodo učenci, ki bodo rešili vse krkine zagonetke, spretno plavali med nalogami in uspešno veslali po reki znanja. Vendar pozor. Skrivnostna reka skriva tudi ostre čeri, mrzlo vodo in močne tokove, ki te hitro speljejo v napačno smer. Ste pogumni raziskovalci, ki jih čaka napeto delo. Zveni zapleteno, najverjetneje bodo potem take tudi naloge. Prav vsi boste morali natančno slediti navodilom, ki jih boste našli na poti, poročati rezultate učitelju, ki jih bo beležil v razpredelnico in odlično narediti vse naloge, ki jih skriva reka Krka.
Hitro poglejte pod stole (predčasno pod 4 stole nalepim 4 ovojnice, v katerih so navodila za začetek dela). Izbrani učenci (vodje skupine) bodo pod stolom imeli ovojnice. Na glas preberejo ostale člane skupine, ki so z njimi (skupine oblikujem na podlagi sociograma) in prvo navodilo. Piše: Pozdrav vam, učenci. Pišem jaz, mogočna reka Krka, ki te bo danes popeljala preko ugank, pasti, in skrivnosti do hude

nagrade. Prva naloga tvoje skupine je, da vzameš plastenko vode, kapo s šiltom (zaščita pred soncem) in brez besed odideš s skupino v garderobo, kjer te pri omaricah čaka naslednje navodilo. Srečno. Podpis: Krka sanjava).
Učenci odidejo v garderobo in pri omaricah poiščejo kuverto z navodili (Čestitam. Si na pravi poti. Našel si navodila. Preobuj se, nadeni si pokrivalo. Čas je za premik. Nova navodila vas čakajo pri gugalnicah na šolskem igrišču. PS: ne pozabi na plastenko vode).
Pri gugalnicah nadaljujemo. Vsak učenec pove, koliko je visok. Sproti zapisujejo svoje mere na list papirja in jih seštejejo. Izračunajo, da je seštevek višin učencev 5. B skoraj 30 m. Povem jim, da razdalja od nohta na sredincu leve roke, do nohta na sredincu desne roke praviloma tolikšna, kot smo visoki. To jim dokažem tudi tako, da se postavim pravokotno ob drevo z odprtimi rokami. Z desno roko se dotikam tal, telo naslonim na drevo, z desno roko pa določim najvišjo točko. Nato vstanem, se izravnam in učencem dokažem, da je razpon naših rok praviloma toliko, kot je naša višina. Učenci začudeno to tudi sami poizkusijo. Povabim jih, da sestavimo verigo otrok tako, da se primemo za roke. Ugotovijo, da je naša skupna veriga dolga toliko, kot je seštevek učenčevih višini. Namignem jim, da si to število zapomnijo, kajti kmalu nam bo veriga otrok prišla zelo prav.
Vsaka skupina dobi papirnato vrečko, da bo po poti sproti tudi pobirala smeti. Skupina, ki jih bo nabrala največ, bo dobila bonus točko. Učenci se zberejo in v spremstvu učitelja odidejo po poteh reke sanjave. Na mostičku jih čaka kuverta z navodilom. Sem eden izmed pritokov reke Krke in precej ljudi si v meni ohladi noge sredi poletja, ko je temperature zraka precej visoka. Koliko pa sem hladen jaz? Izmerili boste temperaturo vode tega potočka. Vzeli boste termometer in ga pazljivo spustil v vodo, da se bo potopil. V vodi bo 3 minute. Ko izmeriš temperaturo, jo povej učitelju. Ne pozabi na enote. Pazi, da ne čofneš v vodo, saj si rokavčke pozabil doma. Termometer na vrvici spustijo v potoček in po treh minutah odčitajo temperaturo. Ponovimo temperature (ozračja, človeka, bolnega človeka, sesalcev (stalna telesna temperatura), plazilcev). Učitelj nadaljuje. Da lahko seda prečkamo potok, so ljudje zgradili mostiček. Za to so potrebuješ kar precej znanja in podatkov. Najbolj pomemben je ta, koliko je sploh potok širok. S pomočjo človeške verige izmerite dolžino mostička. Rezultate učenci poročajo učitelju.
Kako naprej? Potoček ti bo povedal. Usedi se na most, zapri oči in poslušaj žuborenje potoka in šum vode. Med izvajanjem naloge umirjanja jim učitelj namignem, da bodo nadaljevali pot proti jugu, po poti belega peska.
Pot nas vodi do železnega mostu (Kandijski most), ki povezuje staro mestno jedro s Kandijo, prečka Krko na spodnjem delu Glavnega trga. Most je leta 1898, ko je bil zgrajen, nadomestil stari leseni most, ki je stal nekaj deset metrov višje vodno. Kovičena konstrukcija, ki prečka Krko v enem, 75 m dolgem loku, sodi med redke in najstarejše tovrstne konstrukcije pri nas. O mostu smo se letos učili pri predmetu družba. Povedali smo tudi vse tehnične lastnosti mostu. Naloga učencev je, da izmerijo dolžino mostu. Nekateri učenci so se spraševali le kako, saj nimamo tako dolgega meta, drugi so se poskušali spomniti dolžine, tretji so želeli začeti meritve s koraki. Deklica se je spomnila, da bo potrebno sodelovanje vseh učencev 5. b. Sestaviti bodo morali verigo učencev. Prijeli so se za roke in z uporabo znanja iz prej naučenih podatkov izmerili približno dolžino. Pred meritvijo so povedali še oceno dolžine, po meritvi z verigo učencev so določili približno dolžino 80 m. Bravo!
Na koncu mostu jih je čakala nova kuverta z navodili (Učenci, odlično! S sodelovanjem je reševanje nalog lažje in bolj pravilno. Razmislite o rešitvi uganke, ki vas bo popeljala bližje zaklada (Ležim nad reko. Imam uto. Na vzhodu je Ragov log, na zahodu pa Portovald. Ragov log je majhen gozdiček na desnem delu reke Krke, ki se prične za Kandijskim mostom in zaključi pri vasici Ragovo. Log predstavlja edinstveno oazo miru in priljubljeno sprehajališče tako starejših kot tudi mlajših prebivalcev in ostalih obiskovalcev. Njegova lepota je v nevsakdanjem sožitju gozda, reke in mesta. V Ragov log vodi več zanimivih poti, najbolj atraktivna pa pelje preko _____ (odgovor: Ragovskega mostu). Ragovski most je bil zgrajen leta 1987 in prenovljen v letu 2006, ko so zamenjali dotrajano leseno konstrukcijo. Leta 2002/2003 so se profesorji in dijaki srednje Ekonomske šle Novo mesto s projektom

Ragov log – naš skriti zaklad, vključili v Unescov projekt Dediščina v rokah mladih – mladi posvojijo spomenik. Bili so prvi, ki so Ragovemu logu dali vsebino. Skupaj so ponovno uredili nekoč redno vzdrževano loko ob mostu v Ragov log, izdelali letno učilnico sredi gozda ter uredili učno pot (Ragov log, naš ..., 2003).

Nad reko Krko (na sredini Ragovskega mostu) jim razdelim kompase. Naloga orientacije: pod uto sredi mostu določi smeri neba in določi smer mostu. Kateri znani novomeški slikar je narisal prvotni most? Prepiši v tabelo označena drevesa, njihovo latinsko ime in uporabo. Učenci rezultate sproti poročajo učitelju.

Pred začetkom naslednje naloge učenec sam predlaga, da bi s pomočjo verige učencev izmerili most nad Krko. Odlična ideja. Učenci so samostojno sestavili verigo in izmerili približno dolžino mostu.

Nekaj učencev je bilo na mostu strah. Prebral sem pesem Toneta Pavčka: S črko čez Krko. Tako kot deček v pesmi, ki je v Krko stresel težke besede, bomo mi v Krko vrgli strah. Preverili smo tudi trdnost mostu. Vsi so sonožno skočili in za pogum prejeli bonus točke. Predlagal sem vajo, za premagovanje strahu. Zaprli so oči in odgovarjali na račune poštevanke. Priznali so, da še nikoli niso računali na mostu, z zaprtimi očmi in z reko Krko pod nogami.

Ker smo veliko hodili in celo skakali po mostu, smo odšli v učilnico na prostem v gozdu. Veliko korakov smo naredili. Zelo pomembna je masaža stopal. Sezuj se, da boš bos. Hodi po gozdnih tleh, po travi, po zemlji. Pusti kamenčkom/travi/zemlji, da ti masirajo stopala. Uživaj. Smej se. Žgečkalo te bo. 2 učenca sta priznala, da še nikoli nista bosa hodila po gozdu.

Učence usmerim h kamnu, pod katerim so našli novo kuverto z navodili (Gozd, ki raste ob meni je morda še bolj skrivnosten, kot sem jaz, reka Krka. Nudi vam sestavne dele iz katerih dovršeno sestavite Ragovski most, pod katerem tečem jaz, modro-zelena reka. Bodite izvirni. Ne pozabite, zaklad je že zelooo blizu. Poiščite tudi nekaj užitnega, svetlega, hrapavega, sivega, kar ti je všeč …).

Po vseh izzivih, po vseh nalogah je pred vami še NAJTEŽJA ovira. Skupaj bomo zapeli najbolj znano pesem ''5 minut tišine''. Ali poznamo besedilo? Izziv je ogromen. Komur uspe, bo dobil namig, kjer ga čaka zaklad. Učenci se posedejo po Ragovskemu mostu, nad reko Krko in so 5 minut popolnoma tiho. IZZIV SPREJET.

Pred vami je še zadnja naloga. Prečkali boste ‘reko’, v kateri mrgoli lačnih krokodilov, kač in piranj. Vsi, prav vsi boste morali priti na drugo stran. Le tako bomo lahko ugotovili, kdo bo dobil zaklad in nagrado. Vsi se boste spustili po ¨zipline¨ vrvi. Sošolci bodo izmerili vaš čas ‘potovanja’. Čas potovanja boste sporočili v sekundah in minutah.

Ko so vsi varno prečkali reko Krko s pomočjo zipline, je končno napočil čas za veliki finale, ki bo na najvišjem mostu nad reko Krko. Skupaj odidemo na velik Šmihelski most, kjer se ustavimo na sredini. Učitelj pove navodila zadnje naloge: vsaka skupina iz papirja izdela modelček letala, ki ga lahko (IZJEMOMA!) vrže iz mostu in gleda, kako leti, jadra in pristane na reki Krki. Tisto, ki bo na Krko pristalo zadnje, je zmagovalno. Merili bomo čas leta. Letalo vržejo iz mostu. – vzbujanje in povečanje radovednosti. Merjenje časa. Pretvarjanje iz minut v sekunde.

Vi ste piloti, dobro se pripnite in uživajte z vetrom v laseh, z muhami v zobeh in mravljinci po hrbtu. ????

*OPOMBA: učenci radi izdelujejo papirnate modelčke letal in jih mečejo in spuščajo, kar pa v učilnici ni dovoljeno. Zato so bili izredno veseli, da so lahko prvič v življenju vrgli papirnato letalo in ga gledali, kako leti in pristane na reki. Krki sanjavi.

2.51 KROŽEK PRESENEČENJA

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MILKA HUDOKLIN

OŠ ŠMIHEL

V okviru interesnih dejavnosti je bil učencem ponujena izbira Krožka presenečenja, kar je bilo nekaj novega. Zanj se je odločilo 14 učencev Podružnice Birčna vas (4., 5.r). Dejavnosti so bile načrtovane skupaj z učenci, kar jih je še bolj motiviralo. Izhajala sem iz njihovih interesov, pa tudi iz učnega načrta za oba razreda. Vključevale so-športne igre, miselne in besedne igre, likovno ustvarjanje, kvize, gozdno pedagogiko, starejši poučujejo mlajše, matematične uganke ... Zaključek je bil konec šolskega leta s popoldanskimi delavnicami (peka palačink, skakanje v luže, druženje...) do večera.

2.52 RAZISKOVANJE PRETEKLOSTI NA GRADU KAMEN

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

POLONA JAVORSKI KOROŠEC

OŠ F. S. FINŽGARJA LESCE, PŠ BEGUNJE

Pripravila sem zgodovinsko delavnico na gradu Kamen za učence petih razredov PŠ Begunje. Sodelovalo je 29 otrok in dve učiteljici. Odpravili smo se na bližnji grad Kamen, tam pa sem učencem na kratko predstavila navodila za delo ter otroke razdelila v pet skupin, glede na njihove interese.
Vsaka skupina je pokrivala eno področje oz. en prst na Modelu roke. Vsaka skupina je dobila kuverto z materialom, navodili za delo in vprašanji. Prva skupina je imela naslov delavnice Položaj kmetov nekoč in kmečki upori (VREDNOTE). Druga skupina je imela temo Turški vpadi in gradnja protiturških taborov (OPOLNOMOČENJE). Tretja skupina je dobila naloge, povezane s čutili in zaznavanjem (IZKUŠNJA). Četrta skupina je raziskovala zapise njihovih dedkov in babic o njihovem otroštvu, ki so jih prinesli od doma (PRENOSLJIVOST). Peta skupina pa je raziskovala zgodbe o preteklosti domačega kraja Begunje na Gorenjskem (RAZUMEVANJE).
Ko so končali z delom, smo se zbrali v krogu na dvorišča grada Kamna in predstavili vprašanja in svoje ugotovitve sošolcem.

2.53 IZVEDBA TEHNIŠKEGA DNE, URE SLOVENŠČINE IN GLASBENE UMETNOSTI NA PROSTEM

Pristop: Raziskovalni pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

SUZANA JEFIM

Otroci vedno znova uživajo, se ogromno naučijo in krepijo socialne spretnosti ob učenju na prostem. Ravno zato pogosto izkoristim možnost obiska šolskega vrta za učenje na prostem. Vsak začetek je težek in tudi pri učenju na prostem ni enostavno. Otroci se morajo najprej naučiti, kako »izklopiti« vse moteče zvoke in se osredotočiti na svojo nalogo in učenje, kako se pripraviti za delo na prostem in upoštevati malce drugačna pravila kot so v učilnici. Za to je potrebnih kar nekaj ur, potem pa delo steče, nič več jih ne moti promet v bližini in ostali otroci pri urah športa na šolskem igrišču. Vredno je vložiti veliko truda, saj otroci to danes res nujno potrebujejo. Nekoč so popoldneve preživljali večino časa na prostem, danes pa veliko časa preživijo v zaprtih prostorih, pred računalniki. Ravno zato je naloga učiteljev, da jim pokažemo, kako je narava čudovita, kaj vse nam ponuja, kaj vse se lahko v njej in iz nje naučimo.

Tako sem se odločila, da tudi tehniški dan z učenci 3. razreda izpeljem v gozdu. Za uvod sem jih spodbudila k razmišljanju o življenjskem prostoru gozd. Pri tem so uporabili vso svoje znanje in prišli do zaključka, čemu vse služi gozd (dom živalim, proizvajanje kisika, za drva, les za izdelavo pohištva in papirja, za sprehode in senco).

V skupini je 25 otrok, zato sem potrebovala še eno učiteljico za spremljevalko. Pred obiskom gozda sem poprosila za dovoljenje lastnika gozda in otroke opozorila na primerno obutev, oblačila in na zaščito pred nevarnimi klopi. Že predhodno sem jih razdelila v heterogene skupine, v katerih so bili otroci, ki se navadno ne družijo skupaj. Namen tega je bil, da se bolj spoznajo in povežejo med seboj in mogoče rešijo kakšen spor ali nerazumevanje.

Pripravila sem jim šest nalog, ki so jih izvajali po skupinah. Za varnost sem poskrbela tako, da sem jim omejila prostor na poseben način. Oddaljili so se lahko le toliko, da so naju z učiteljico še videli in tudi midve njih, sicer pa so si prostor lahko izbrali sami. Vedno sta morala hoditi po dva, če bi se slučajno nekomu kaj zgodilo, da mu drugi lahko pomaga. Predhodno sem jim vsako nalogo pojasnila. Opozorila sem jih tudi, da vrstni red nalog ni pomemben in do kdaj imajo čas, da naloge opravijo, saj na uro že poznajo. Tudi čas malice so si lahko izbrali sami. Najina naloga je bila, da otroke opazujeva, jih spodbujava, če bo potrebno tudi usmeriva, sicer pa jih pustiva, da so pri delu čimbolj samostojni, inovativni in da naravo raziskujejo sami.

Pred pričetkom dela sem jih opozorila tudi na to, da si nabranih materialov ne smejo med skupinami krasti in da lahko vsaka skupina materiale išče povsod, razen na prostoru, kjer že dela neka skupina. Seveda sem jih spodbudila tudi k medsebojni pomoči med skupinami. Lahko so si svetovali, saj je bil naš moto »V slogi je moč«.

Pripravila sem jim zbirnik nalog, da so si naloge lažje zapomnili. Pri tem sem zapisala le naslove.

Izbrala sem naslednje naloge:

1. Gradnja bivaka

Otroci so si morali izbrati primeren prostor za izdelavo bivaka in razmisliti o tem, kakšne materiale morajo poiskati, na kakšen način bodo gradili, da se njihov bivak ne bo podrl, kako velik bo, da bo lahko vanj vstopila cela skupina in si razdeliti delo. Nekateri učenci so zadolženi za prinašanje materialov, drugi pa za gradnjo.

2. Iskanje zaklada

Predhodno sem jim naročila, da na ta dan od doma prinesejo manjšo škatlico. Vsak otrok je med opravljanjem nalog poiskal naključni zanimiv »zaklad«, ki ga je pospravil v svojo škatlico. Ob koncu dneva je lahko vsak pokazal svoj »zaklad« in povedal, zakaj si ga je izbral, na kaj ga mogoče spominja in ga tudi poimenoval, če je znal. Pri poimenovanju so jim lahko pomagali sošolci ali pa tudi jaz. Na izbiro so imeli določevalne ključe rastlin.

3. Slika iz naravnih materialov

Za vsako skupino smo v gozd prinesli list, ki je bil prilepljen na trši podlogi. Poiskati so si morali naravne slikarske ali risarske materiale v gozdu in na bližnjem travniku. Raziskovati so morali, katere rastline puščajo intenzivnejše barve, na kakšen način te barve izluščiti in spraviti na papir in kaj bi še lahko uporabili poleg rastlin. Na voljo so imeli le malce vode, vse ostalo pa so se morali znajti sami. Ustvariti so morali sliko ali risbo s poljubnim motivom, ki so jo lahko umestili v svoj bivak.

4. Mini gugalnica

Pri nalogi so morali razmišljati o ravnovesju, o velikosti gugalnice in o materialih, ki jih bodo uporabili. Zopet so lahko gugalnico umestili v bivak ali poleg bivaka, lahko pa so jo vkomponirali tudi v sliko iz naravnih materialov. Gugalnica je bila lahko »prevesna« ali nihalna. Za izdelavo nihalne gugalnice sem jim ponudila še vrvico, lahko pa so si našli tudi naravne vrvice (npr. srobot).

5. »Selfi« iz naravnih materialov

To idejo sem dobila na izobraževanju Estetski pristopi pri poučevanju na prostem. V tem primeru je vsak član skupine izdelal svoj »selfi« iz naravnih materialov v bližini njihovega bivaka. S tem so se predstavili.

6. Poligon spretnosti

Vključila sem še eno bolj športno aktivnost. Vsaka skupina je morala pripraviti zanimiv poligon spretnosti. Zopet so razmišljali o prostoru, ki je moral biti v bližini njihovega bivaka, o dolžini poligona, varnosti in materialih, ki jih bodo uporabili pri tem.

Na koncu so si lahko vse skupine ogledale izdelke drugih skupin in se preizkusile na poligonih.

Rastlina pripoveduje

Pri urah slovenščine se večkrat odpravimo na šolski vrt, saj zaradi številčnosti razreda potrebujem dodatnega učitelja, ki pa vedno ni na voljo in se sami ne smemo odpraviti do bližnjega gozda ali travnika. Pri spoznavanju okolja smo že predhodno obravnavali življenjska okolja in raziskovali rastline na našem šolskem vrtu. Pri uri slovenščine si je vsak učenec izbral eno rastlino na šolskem vrtu in se usedel poleg nje. Natančno so opazovali, kaj vse vidijo s tega mesta. Nato so se poskušali postaviti v vlogo rastline in napisati njeno zgodbo. Pisati so morali, kako se ta rastlina počuti na svojem mestu, kaj vse se ji je zgodilo, kaj vse je opazila. Poglobili so se lahko v onesnaževanje, v odnose med otroki, v druge sosednje rastline, v promet v okolici. Zgodbe so na koncu predstavili ostalim sošolcem.

Branje pod krošnjami

Kar nekaj ur slovenščine smo posvetili branju na različne načine, saj smo imeli v tem šolskem letu med drugim tudi šolski projekt Bralnice. Eno od dejavnosti v tem projektu smo izvedli na prostem. Učenci so se sami zbrali v skupinah po trije ali štirje. V šolski knjižnici sem si izposodila kar nekaj knjig, ki so primerne za tretješolce. Skupine so si same izbrale knjigo, ki jim je ustrezala, si poiskale svoj prostor na šolskem vrtu in igrišču in drug drugemu brali knjigo. Vsak je nekaj časa bral, ostali člani pa so ga poslušali. Kako dolgo je bral en član skupine, so se dogovorili sami. Če je bila skupina hitrejša, so imeli možnost, da knjigo zamenjajo z drugo.

Raziskovanje zvokov iz narave

Odpravili smo se na šolski vrt. Otroci so se poljubno razdelili v različno številčne skupine. Njihova naloga je bila raziskovalne narave. Na vrtu so raziskovali zvoke, iskali različne stvari in rastline, ki proizvajajo zvoke. Med drugim so raziskovali tudi, na kakšne načine lahko npr. iz kamna proizvedeš različne zvoke. Ko so imeli pripravljene rastline in ostale stvari iz narave, so si izbrali poljubno znano pesem, ki so jo zapeli. Poleg petja so iz naravnih glasbil dodali že ritmično spremljavo pesmi.

Na koncu je sledila predstavitev dela skupin in nastopi. Predstavili so vse zvoke, ki so jih našli in ob ritmični spremljavi zapeli poljubno pesem.

2.54 ESTETSKI PRISTOP PRI UČENJU NA PROSTEM (PRI UČENJU TUJEGA JEZIKA -ŠPANŠČINE), VKLJUČUJOČ IKT

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

TANJA JENKO BRATOVIČ

OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA ILIRSKA BISTRICA

Pričujoči prispevek obravnava učenje na prostem pri urah španščine, kjer je v ospredju estetski pristop in uporaba IKT na prostem, vključujoč tudi »Misijo«.

Pri estetskem pristopu je vključenih več dejavnosti, in sicer od ustvarjanja z naravnimi materiali, opazovanja, raziskovanja in doživljanja narave, vse do iskanja simbolov v naravi, dejavnosti »land art«, intervjuja z rastlinami, uporaba »Movie maker« in s tem nastanek animiranih filmov skupaj z posnemanjem glasov otrok. Sama uporaba IKT vključuje prenosni telefon ali tablični računalnik z naloženim programom Movie maker, ki omogoča izdelavo animiranega filma z govornimi posnetki, vključuje pa tudi naloženo aplikacijo »Misija«, preko katere z orientacijskim pohodom rešujejo izzive do končne točke (vzpon na hrib Slivnico).

Namen vseh teh dejavnosti je popestriti pouk španščine ter na lažji in zabaven način približati snov učečim (tako s ponovitvijo, utrjevanjem in nadgradnjo določene teme kot tudi spoznavanje z novo učno temo). Z vključevanjem vsega tega se razvija čuječnost, opazovanje v naravi, estetsko doživljanja narave, učenci se naučijo nove spretnosti, med seboj sodelujejo, izražajo na svoj način, poslušajo, skupaj načrtujejo in rešujejo probleme, upoštevajo druge, krepijo socialne in komunikacijske veščine… Pri vsem tem je pa v ospredju tudi gibanje, da skozi omenjene dejavnosti otrok pri opazovanju, ustvarjanju uživa, se izpolnjuje, uči, hkrati pa se tudi giblje in obenem skrbi za zdravje.

Vse te dejavnosti je mogoče uporabiti tudi pri drugih predmetih (tuj jezik, pri športu, pri pouku dodatne strokovne pomoči oziroma pri drugih dejavnosti, kjer se lahko poslužujemo takih idej za izpeljavo ur, za uvodno motivacijo …).

2.55 IZMIŠLJENE ŽIVALI IZ NARAVNIH MATERIALOV

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MOJCA JURKOVIĆ

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Z učno vsebino Izmišljene živali iz naravnih materialov učenci urijo vse štiri jezikovne zmožnosti v angleškem jeziku (poslušanje, govorjenje, branje in pisanje), ob tem pa preživljajo čas zunaj, so aktivni in razvijajo svojo domišljijo. Načrtovane dejavnosti izvedemo v treh učnih urah.

Prvo učno uro z didaktičnimi igrami ponovimo besede za poimenovanje živali in njihovih delov telesa ter predstavimo naravne materiale, ki jih lahko najdemo v gozdu. Najprej se na šolskem igrišču igramo igro lovljenja, pri kateri vedno, ko je nekdo ujet, določimo nov način gibanja (npr. Hop like rabbits!) in primerno omejimo prostor. Nato se igramo pantomimo, pri kateri eden izmed učencev z gibi pokaže določeno žival, ostali učenci pa ugibajo (Is it a ___?), katero žival kaže. Za tem se igramo še igro ugibanja, pri kateri eden izmed učencev izžreba sliko živali in je nikomur ne pokaže, ostali učenci pa ugibajo, za katero žival gre, tako da postavljajo vprašanja (Is it ___? Has it got ___?). Po končanih dejavnostih ponavljanja in utrjevanja že znanega učencem povem, da se bomo prihodnjo učno uro odpravili v gozd, kjer bomo izdelali živali iz naravnih materialov. Vprašam, katere naravne materiale lahko v posameznem letnem času najdemo v gozdu ter predstavim angleške besede za naravne materiale, ki jih v gozdu najdemo poleti. Za zaključek se igramo še štafeto, pri kateri učenci v skupinah tekmujejo v tem, katera skupina prej pravilno sestavi zapis dane besede.

Drugo učno uro najprej ponovimo, katere naravne materiale lahko najdemo v gozdu in se pogovorimo o tem, kako moramo s temi materiali ravnati. Pogovorimo se tudi o tem, da v gozd ne smemo odlagati odpadkov. Dogovorimo se, da bomo pobrali odpadke in jih odnesli v smeti, če bomo na njih naleteli ob iskanju naravnih materialov za našo umetnino (s sabo imam vrečo, kamor jih bomo pospravili). Nato izžrebamo dvojice in se peš odpravimo do bližnjega gozda. Na določenem mestu si vsaka dvojica poišče prostor, kjer oblikuje izmišljeno žival. Dvojice ustvarjajo dovolj daleč narazen, da ne morejo videti izdelkov svojih sošolcev. Končane izdelke fotografiram.

Tretjo učno uro vsaka dvojica ob fotografiji lastnega izdelka pisno opiše svojo izmišljeno žival (fotografije predhodno natisnem). Tudi to dvojice delajo dovolj daleč narazen, da ne vidijo izdelkov svojih sošolcev. Nato pa ob razstavljenih fotografijah posamezne dvojice preberejo svoje opise, ostali učenci pa ugibajo za kateri izdelek gre.

2.56 SAVING SPRING

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MARTA KELNER

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Na naši šoli imamo čudovito učilnico na prostem, ki jo radi s pridom uporabljamo tako učenci, kot tudi učitelji. Še pomembneje pa se mi zdi, da imamo lepo okolico, gozd, gozdno pot, travnik. Vse to nam nudi neskončne možnosti za učinkovit in zanimiv pouk v naravi v vseh letnih časih. Se pa okolica iz leto v leto spreminja, kot se spreminja narava okoli nas in letni časi. Makadamsko pot, ki nam je nudila priložnost za igro in gibanje so žal asfaltirali, posekali nekaj dreves ob poti. Z otroki smo se večkrat pogovarjali o naravnih in nenaravnih spremembah v okolici. Zato sem se odločila, da to vpeljem v pouk, kjer bi to najmanj pričakovali – pouk angleščine. Model roke vidim kot priložnost, da v šolsko življenje in življenje izven šole poskusim vpeljati pozitivne spremembe. Priložnost, da so učenci kreativni, samostojni, povezani med seboj in z naravo v učenju se mi zdi neprecenljiva. Predstavila bom del pouka, ki se odvija zunaj – na travniku v okolici šole in v učilnici na prostem. V treh urah, ki smo jih izpeljali se prepleta več predmetnih področij. V ospredju je angleški jezik, prepleten s tematiko naravoslovja in ekologije, pa tudi matematike. Sodelovalo je 23 učencev 7. razreda. Prvo uro učencem ob slikah pripovedujem tradicionalno skandinavsko zgodbo »Saving Spring«. Pogovorimo se o letnih časih in spremembah, ki jih prinašajo. Pogovorimo se o živalih in kako se spreminjajo skozi letne čase. Ob slikah primerjamo svet včasih in danes. Primerjamo tudi šolsko okolico danes in pred leti. Danes hodijo v šolo po asfaltirani poti, še ne dolgo nazaj je bil tu makadam. Učenci razmišljajo kaj se je zgodilo v naši okolici, širši okolici, državi, po svetu. Se je spremenilo še kaj, česar na prvi pogled ne vidimo. Kakšen vpliv imajo te spremembe na nas, na živali in na svet okoli nas? Kaj so klimatske spremembe? Globalno segrevanje? Učenci se v skupinah pogovorijo in zapišejo svoja razmišljanja o tem. Poročajo. V drugi šolski uri izpeljemo delavnico »The ice age«. Na dva pladnja postavimo led. Enega bomo prekrili s samolepilno folijo. Pred poskusom učenci predvidevajo kaj se bo zgodilo z ledom na pladnjih. Merijo čas, v katerem se led stopi. Beležijo metodo, svoja predvidevanja in rezultat. Poročajo. Po poskusu učenci ugotovijo, da se pokrit led stopi hitreje, saj se je toplota ujela pod folijo. Ustvarili smo toplo gredo. Pogovorimo se kako to zgleda v naravi. Kaj ustvari toplo gredo? Kaj so toplogredni plini? Kaj povzroči ta pojav? Preberemo besedilo s slikovnim prikazom o globalnem segrevanju. Tema tretje šolske ure je »Male spremembe, ki bodo nekoč velike«. Učenci izdelajo razpredelnice. Razmišljajo o tem kaj je pravzaprav težava (npr. izsekavanje gozdov, fosilna goriva...) in kako bi se lahko lotili problema. Kaj lahko storijo sami, družba ali pa vlada. Učenci preberejo svoje ideje. Pogovorimo se o tem kaj od tega že počnejo, kaj bi lahko storili več, koga bi lahko vključili, povabili k podobnim dejanjem.

2.57 NARAVOSLOVNI DAN - MULJAVSKI BAJER

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

NINA KUMP PAPIĆ

OŠ STIČNA

UVODNI DEL

Dan dejavnosti začnemo v učilnici v jutranjem krogu. Na kratko se pogovorimo o poteku dneva. Uvodni del bomo izvedli v učilnici, nato pa se bomo odpravili k vodi, lokalnemu bajerju. Vsak učenec iz vrečke izžreba barvni kartonček (RUMENA, RDEČA, ZELENA, MODRA, ORANŽNA, RJAVA). Po barvah se učenci razvrstijo v skupine. Kartonček jih bo spremljal skozi cel dan, zato si ga obesijo na vrvico okoli vratu. Za vsako opravljeno nalogo, bodo dobili na kartonček štampiljko.

Izvedemo 1. nalogo po skupinah – MEŠANJE SNOVI

Vsaka skupina dobi vse pripomočke v vedru na mizo. Najprej napovedo, kaj menijo, da se bo zgodilo, nato vse poskuse še izvedejo in označijo svoje ugotovitve. Ko nalogo opravi vsa skupina, pregledam in glede na uspešnost podelim štampiljke na zbirne kartončke.

Nadaljujem z zgodbo s pridihom skrivnostnosti.

OSREDNJI DEL

Učence povabim v garderobo, kjer se preobujejo, si nadenejo rutice in nahrbtnike (pijača, trda mapa, peresnica), pokrivalo. Poskrbimo tudi za zaščito pred klopi in soncem, saj je pot do bajerja kratka, a vodi po soncu in čez travnik.

Ob bajerju izvedemo 2. nalogo individualno – ZAČUTIMO OKOLJE

Vsak izmed učencev si poišče svoj miren kotiček tako daleč, da me še vedno sliši in vidi. Razdelim učne liste in preverim, da so vsi pripravljeni na delo. Izvedemo nalogo.

Ko z nalogo zaključimo, se pogovorimo o posameznih nalogicah in vključenih čutilih. Podelim štampiljke na zbirne kartončke.

3. naloga po skupinah – RAZISKOVALNA ŠKATLA

Vsaka skupina dobi škatlo. V okolju morajo poiskati sledeče: iglico, list listavca, plod, odpadli del živali, nekaj okroglega, dišečega, vlažnega, gladkega, hrapavega, nekaj, kar jim še posebej pritegne pozornost.

Po za to določenem času se zberemo v krogu in vsaka skupina predstavi svojo škatlo. Podelim 3. štampiljko na kartonček.

4. naloga po skupinah – KAJ PLAVA IN KAJ POTONE

Učenci dobijo učni list in vsaka skupina škatlo s pripomočki. Vsaka skupina si ob bajerju poišče svoj prostor in najprej napove ter svojo napoved na učnem listu označi, nato še izvede poskus. Ko vse skupine zaključijo, z mrežo poberejo iz bajerja plavajoče predmete. Zberemo se v krogu in pregledamo ugotovitve. Na zbirni kartonček prejmejo 4. štampiljko.

5. naloga po skupinah - POUSTVARJANJE ŽIVALI S TALNO SLIKO/LAND ART

Vsaka skupina prejme sliko živali. Žival morajo izdelati iz naravnih materialov čim bolj podobno kot na fotografiji. Izdelke si skupaj ogledamo in komentiramo. Prejmejo 5. štampiljko.

6. naloga – individualno – OPAZOVANJE NARAVE PREKO OGLEDALA

Razdelim ogledala, ki si ga učenec prisloni ob nos. Opazuje naravo z druge perspektive.

ZAKLJUČNI DEL

Zberemo se v krogu in pogledamo zbirne kartončke. Vsak učenec poda povratno informacijo o dnevu in nalogah.
Vrnemo se v šolo.

2.58 ANGLEŠČINA V NARAVI? SEVEDA, ZAKAJ PA NE!

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

NATAŠA KUSELJ

OŠ MOKRONOG

V svojem prispevku bi rada predstavila konkreten primer dveh ur pouka angleščine v 2. razredu, izpeljan po didaktični metodi po pristopu skrivnostnosti, pri čemer večji del pouka poteka na prostem - v okolici šole.
Ciljna skupina so učenci 2. razreda pri pouku angleškega jezika. Način dela, ki ga bom predstavila, učence dodatno motivira pri utrjevanju in ponavljanju učne snovi. Učne teme, ki jih s tem pristopom ponovimo so barve, števila do 20 in liki. Učenci so ves čas dejavnosti aktivni. Sklop učnih ur vsebuje elemente skrivnostnosti, v tem primeru je to skrivnostna slika iz naravnih materialov. Učenci dobijo nalogo, da v skupinah po 3 ali 4, iz stvari in predmetov, ki jih najdejo v okolici šole, ustvarijo skrivnostno sliko. Pri tem mora biti slika sestavljena le iz različnih likov. Po končanem delu v skupinah, vsi učenci nato sami ugibajo, kaj so sošolci ustvarili. Ob tem vsi skupaj v angleščini ponovimo besedišče in poimenujemo samo sliko (predmet, ki je nastal). Po angleško štejemo like, jih poimenujemo, povemo, katerih barv so določeni liki, kateri liki so veliki ali majhni ipd.
Tako poteka pouk angleščine na zanimiv in zabaven način zunaj, na prostem in ne le v učilnici.

2.59 KAKO POVEZATI NARAVO IN LIKOVNO USTVARJANJE TER SE PREKO IGRE VELIKO NAUČITI?

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

NUŠA L.PANGOS

OŠ SREČKA KOSOVELA SEŽANA

Učenje na prostem in celostno raziskovanje narave preko ustvarjanja, učence umirja in sprošča. Učenje z vključevanjem igre jim omogoča, da si veliko več zapomnijo in naučijo. Učenc je na tak način izpostavljen večjim izzivom, kar ga vodi v zanimanje in večjo motiviranost. Na naši šoli imamo Eko vrt, v katerem se učenci lahko učijo in raziskujejo ter spoznavajo različne rastline in hkrati gibajo na svežem zraku. Po prebrani knjigi Let the children play priznanega finskega avtorja Pasi Sahlberg in Wiliama Doyle sem se odločila, da v letošnjem šolskem letu načrtujem in preizkušam drugačne načine poučevanja. Cilj, ki sem si ga postavila je bil povezati likovno umetnost z gibanjem in raziskovanjem v naravi preko igre. Ker v bližini naše šole ni gozda, sem se skupaj z učenci večkrat odpravila v šolski Eko vrt. Kot vzporednico pri likovnem ustvarjanju sem uporabila tudi material (plastelin), ki je učence spodbudil k igri. Način dela mi je omogočal medpredmetno povezavo likovne umetnosti, športa in spoznavanje okolja, kar je po mojem mnenju ključnega pomena za poučevanje. Po tako načrtovanem aktivnem učenju in raziskovanju na prostem sem ugotovila, da so učenci veliko bolj motivirani za učenje in raziskovanja, ter da je njihov način dela umirjen in sproščen.

2.60 MOTIVI IZ NARAVE

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

SAŠA LOGAR

CŠOD

Aktivnost je bila zasnovana kot dan dejavnosti v času dela od doma. Zasnovana je bila kot nekaj drugačnega od običajnega pouka v šoli, ampak še vedno kot preplet več predmetov (naravoslovje, slovenščina, likovna vzgoja, tehnika in tehnologija). Ker je šlo za kombinacijo dela na terenu in doma, je bilo samo učenje bolj razgibano, učna okolja pa različna. Uporaba IKT ni bila samo motivacija, ampak tudi učenje fotografiranja, nalaganja fotografij na spletno tablo, oblikovanje besedila in fotografij. Pametni telefon ali fotoaparat je bil pomočnik, ki je omogočil izdelavo večjega števila fotografij, izmed katerih je lahko učenec izbral najboljše. V prvem delu aktivnosti je bila pozornost otrok usmerjena v opazovanje, poslušanje in iskanje določenih motivov v naravi in urbanem okolju. Ta del aktivnosti je potekal samostojno, da so se učenci lažje zbrali in fokusirali na detajle v naravi. V drugem delu so učenci svoje fotografije po kategorijah naložili na spletno tablo 'Padlet'. Tretji del je bil namenjen delu v skupinah. Naloga vsake skupine je bila, da si vse fotografije ogleda, jih 8 izbere in z njihovo pomočjo sestavi zgodbo. Zgodbo s tekstom in fotografijami so oblikovali v MS PowerPoint orodju. Tu je prišla do izraza njihova literarna ustvarjalnost in domišljija, urili so skupinsko delo. Na koncu je sledila PPT predstavitev vseh skupin in evalvacija, kjer so učenci delili svoja opažanja in izkušnje z uporabo IKT in drugačnim učnim procesom.

2.61 SONCE BARVA NAŠ SVET

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

NIKA MESEC

VRTEC PRI OŠ SODRAŽICA

Barve so prisotne na vsakem koraku v neštetih barvnih kombinacijah, intenziteti ter odtenkih, zato si svet brez barv težko predstavljamo. Otroci imajo radi barve. Pri starosti dveh let prepoznajo predmete po barvi, večina jih zna določene barve tudi poimenovati. Naslov dejavnosti, ki je hkrati tudi okvir učne vsebine, t.j. "Sonce barva naš svet", nam preko metode igre posredno predstavlja pomen in vlogo sonca. Zaradi sonca vidimo sence, zato je naše življenje polnejše, barvitejše in živahneje. V prvem delu dejavnosti smo na asfaltiranem delu igrišča opazovali mojo senco, nato še otrokove sence (lastne in prijateljeve) in sence igral. V osrednjem delu smo "postali" metulji. Na ramena so si izmenično nadeli krila iz kartona z izrezanimi odprtinami in prilepljenimi folijami različnih barv. Ko je sonce obsvetilo krila in njihovo telo, so otroci v svojih sencah zagledali metulja (svoje telo z barvnimi krili). V zaključnem delu pa smo opazovali naravo skozi barvna stekla (del konstrucijske igrače). Dejavnost spoznavanja pomena sonca je tudi za najmlajše izvrstna izkušnja. Le otroku jo moramo znati predstaviti na način, primeren njegovi starosti.

2.62 ŽIVA BITJA

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MAJA MIKLAVČIČ

OŠ STIČNA

Cilji uče vsebine:
Učenci:

- Izvajajo naravne oblike gibanja z uporabo naravnih materialov.
- Ustvarjajo oblike iz naravnih materialov.
- Iščejo simbole črk v naravi.
- Berejo velike tiskane črke.
- Znajo pozorno poslušati in se ravnati po navodilih.
- Se naučijo sodelovanja v skupini.
- Oblikujejo občutek pripadnosti v skupini.
- Preštevajo in ocenjujejo z nestandardnimi merskimi enotami.
- Se urijo v rokovanju s tabličnimi računalniki in uporabljajo njihove funkcije.
- Izražajo svoje občutke in misli.
- Oponašajo gibanje živali.
- Opazujejo vreme in zapisujejo vremenske simbole.
- Oblikujejo spremljavo in pojejo pesmi.
- Razvijajo domišljijo.

UVODNI DEL
Učence nagovori skriti razredni škratek. Predvajam slušni posnetek, v katerem škratek učencem pove osnovna navodila, ki jih morajo vedeti preden začnejo z nalogami.
Škratek pove, da bodo razdeljeni v 5 skupin (čebelice, račke, žabice, psički, ptički). Vsaka skupina dobi oznako svoje skupine.
Nadaljuje z navodili, in sicer vsak član v skupini (5 članov) na listkih bo prejel svojo vlogo v skupini (vodja, snemalec, redar, varnostnik, bralec).
Vodja vodi skupino.
Snemalec dobi tablični računalnik, s katerim bo posnel določene naloge.
Redar skrbi za čistočo in red.
Varnostnik skrbi za varno pot do nalog in skozi reševanje nalog.
Bralec bere navodila nalog.
Ko učenci prejmejo navodila, jih razporedim v skupine ter jim podelim vloge. Pozovem jih, da se preobujejo ter v skupinah počakajo, da skupaj odidemo na kraj, kjer jih čakajo naloge.
OSREDNJI DEL
Podamo se po poznani poti, do šolskega igrišča, ki je obdan s travnikov na obrobju gozda.
Učenci si razgledajo okolico, kjer jih na skritih ali manj skritih delih čakajo škatle. Na škatlah so prilepljene slike posameznih skupin. Vsaka skupina se zbere okoli svoje škatle. V teh škatlah so pripomočki in navodila, ki jih bodo potrebovali za reševanje.
Najprej pa vsaka skupina na svoji tablici posluša posnetek, ki jim ga govori žival njihove skupine. Npr.: Pozdravljene, čebelice! Danes bo res zanimiv dan. V škatli imate list z nalogami in pripomočke, ki jih boste pri tem potrebovali. Vsak naj res odgovorno opravlja svojo vlogo.

Na vaših listih imate 5 postaj, vsaka iz enega področja. Prva postaja je športna, druga likovna, pri tretji vklopite matematične možgančke, pri četrti boste preverili znanje slovenščine, peta bo poznavanje okolja in zadnja šesta bo glasbena.
Rešiti morate vseh šest postaj, lotite se jih pa kakor želite, ne nujno po vrsti.
Za vsako nalogo poiščite učiteljici, da vam dajo štampiljke za opravljeno postajo.
NALOGE NA POSAMEZNIH POSTAJAH:
1. POSTAJA (ŠPORT)
POIŠČITE PALICO IN JO 10X PRESKOČITE.
VSAK NAJ SE SPLAZI POD VEJO.
2. POSTAJA (LIKOVNA)
IZ NARAVNIH MATERIALOM OBLIKUJTE SEBEK »SELFI« ŽIVALI SVOJE SKUPINE.
TO FOTOGRAFIRAJTE.
3. POSTAJA (MATEMATIKA)
POIŠČITE 13 LISTOV IN 7 KAMENČKOV. ČESA JE VEČ?
POIŠČITE 5 NARAVNIH MATERIALOV, ZA KATERE MENITE, DA SO LAŽJI OD JABOLKA.
4. POSTAJA (SLOVENŠČINA)
V NARAVI POIŠČITE VSAJ DVE ČRKI ABECEDE IN JIH FOTOGRAFIRAJTE.
IZBERITE SI SVOJE DREVO IN MU ZAŽELITE NEKAJ LEPEGA.
5. POSTAJA (SPOZNAVANJE OKOLJA)
PREMIKAJTE SE KOT SE PREMIKA ŽIVAL VAŠE SKUPINE.
NA LIST NARIŠITE SIMBOL DANAŠNJEGA VREMENA.
6. POSTAJA (GLASBA)
IZ NARAVNIH MATERIALOV OBLIKUJTE ZVOK OGLAŠANJA VAŠE ŽIVALI.
OGLAŠANJE ŽIVALI NA LISTU PONAZORITE S ČRKAMI.
ZAKLJUČNI DEL
Ko učenci rešijo vse naloge, prinesejo škatle in poslušajo posnetek, na katerem ponovno govori njihov skrivni razredni škratek. Vsi skupaj si na tablicah ogledamo njihove fotografije.
Na koncu se jim škratek pokaže, in sicer to je razredni Palček Bralček. Vsem skupaj poda še zadnjo nalogo. V pesku narišite simbol (smeškota), ki ponazarja tvoje počutje danes.
Nato se podamo nazaj v šolo.

2.63 ISKANJE ČUSTEV V NARAVI

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

HANI MIKLIČ

Naslov aktivnosti je Iskanje čustev v naravi. Aktivnost je primerna za učence od 8 let naprej in traja približno od 30-45 min. Izvede se jo lahko kjer koli na prostem. Potrebujemo slike čustev (6 osnovnih čustev po Paul Ekman: sreča, žalost, strah, jeza, gnus, presenečenje). Učenci so razdeljeni po parih. Lahko jih učitelj razdeli s številkami (1,2,1,2…), po spolu (fant, punca), z žrebanjem barv (rumeni skupaj, zeleni skupaj ipd.) ali poljubno.
V začetku učitelj učencem predstavi čustva preko slik (katera so, kako so prikazana na slikah). Učenci se razdelijo v pare. Vsak učenec izžreba eno sliko, na kateri je eno od teh čustev. Učenci si listkov med seboj ne kažejo. Vsak učenec v naravi poišče predmet, rastlino, žival ipd., ki ga spominja ali mu predstavlja to čustvo. Ko učenca v paru najdeta iskano, preko predmeta, rastline, živali ipd. eden ugiba, katero čustvo je izžrebal drugi. Pove tudi razlog, zakaj tako misli. Učenec nato predstavi, katero čustvo je izžrebal in zakaj je izbral ta predmet. Vlogi nato zamenjata.
Po predstavitvi predmetov eden v paru izvede intervju z drugim učencem po vprašanjih. Le ta se poistoveti s predmetom, ki ga je izbral (izbran predmet je on sam) in doživlja izbrano čustvo, ki ga je izžrebal. Vlogi nato zamenjata. Vprašanja za intervju so:
Kdo si? Od kod si prišel in koliko časa si tukaj? Katero čustvo doživljaš? Kako veš, da doživljaš to čustvo? Kako to čustvo občutiš v sebi? Kako kažeš to čustvo navzven? Zakaj doživljaš to čustvo? Ali ti je všeč to čustvo? Te to čustvo ovira in bi raje doživljal drugo čustvo? Če da, katero?
Ko vsi učenci v parih zaključijo z aktivnostjo, je možnost igre ugibanja čustev (in opis razlogov za izbiro) drugih frontalno v krogu. Ob tem lahko učenci en drugemu predstavijo svoje izbire in razloge za izbor določenih predmetov, rastlin, živali ipd..
Ob koncu sledi refleksija aktivnosti preko pogovora v krogu. Učenci izrazijo svoje misli, občutja o aktivnosti.

2.64 MLADI VARUH GRADU

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

JANA MRVAR

OŠ ŽUŽEMBERK

Načrtovani učni dosežki:
Spoznavajo kulturno dediščino Suhe krajine.
Spoznavajo in odkrivajo življenje na gradu.
Razvijajo veščine – vztrajnost, sodelovanje, spretnost, znanje, pogum, ustvarjalnost.
Urijo se v razumevanju navodil in orientaciji z njihovo pomočjo.
Strpno sodelujejo v paru in se navajajo na kulturen dialog.
Razvijajo vedoželjnost in domišljijo.
Starost ciljne skupine (razred/i): učenci 5. razreda OŠ
Kratka vsebina zgodbe (scenarij):
Na začetku učencem povem, da so gradbeniki med obnovo žužemberškega gradu našli skrivnostno pismo, v katerem plemič Ivan Turjaški (lastnik gradu) išče mladega varuha gradu. Preberem jim pismo in jih povabim k raziskovanju. Na gradu jih sprejme grajska služabnica. Izroči jim amulet, s pomočjo katerega se vrnejo 500 let v preteklost. Učenci preko šestih preizkušenj dokažejo, da si zaslužijo naziv Mladi varuh gradu. Razvijajo veščine: vztrajnost, sodelovanje, spretnost, znanje, pogum, ustvarjalnost.
1. preizkušnja – na podlagi sledi ugotovijo, katera žival je v grajskem jarku;
2. preizkušnja – v razglednem stolpu kartončkom z besedami in slikami poiščejo ustrezne pare (prebivalci gradu);
3. preizkušnja – v orožarni spoznajo viteza in se bojujejo z njim;
4. preizkušnja – v grajski dvorani se udeležijo razkošnega banketa ter ugotovijo, katerih dveh živil izmed ponujenih v srednjem veku še niso poznali;
5. preizkušnja – nekaj časa preživijo v grajski ječi, tam jih preseneti speči berač;
6. preizkušnja – na grajskem dvorišču oblikujejo sliko gradu iz naravnih materialov.
Za rešitev posamezne preizkušnje dobijo leseno palčko, na kateri je zapisana posamezne veščina. Te palčke zbirajo v mošnjiček iz blaga. Na koncu mošnjiček z vsemi zbranimi palčkami pokažejo grajski služabnici. Ona jim izroči listino Mladi varuh gradu.
Elementi skrivnostnosti: Pismo, navodila, amulet, vitez, srednjeveška glasba, berač, pot po gradu.
Kako otroka nagradite (načini): Učenci opravijo šest preizkušenj. Po vsaki opravljeni preizkušnji za nagrado dobi leseno palčko z zapisom ene izmed veščin. Palčko pospravijo v mošnjiček iz blaga. Če zberejo vseh šest palčk z zapisi, za nagrado dobilo listino – Mladi varuh gradu.
Kaj otrok dela (dejavnost/i učenca – katere so njegove osebne izkušnje):
Razvija domišljijo, povezuje svoje predznanje z na novo odkritimi dejstvi.
Rešuje zastavljene naloge.
Se orientira, razvija branje z razumevanjem, sledi navodilom.
Odkriva kulturno dediščino.
Se uči na prostem.
Odkriva skrivnosti gradu in razvija čuječnost.
Organiziranost učne enote:

Trajanje: 3 ŠU, čas izvedbe: junij 2022, kraj izvedbe: žužemberški grad, sodelujoči: 20 učencev, 2 učitelja, ostali sodelujoči: v viteza preoblečen gospod, berač. Raziskovanje poteka v paru.
Kako preverite, ali so otroci dosegli (način/i preverjanja) učne dosežke:
Učenci sproti preverjajo svojo uspešnost (sledijo navodilom, iščejo sledi, naravne materiale, po opravljeni nalogi so nagrajeni z leseno palčko, na kateri je zapis).
Vaš splošni vtis o učinkovitosti in uspešnosti pristopa skrivnostnost:
Učenci so bili zelo aktivni raziskovalci. Bili motivirani, zagnani in vedoželjni. Metoda se je tako pokazala za zelo učinkovito in je pustila trajnostno sled znanja.

2.65 KO PRIDE VODA ...

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

JASMINA MULC

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

… nastane jezero. Naše Cerkniško jezero.
Domače okolje, domača pokrajina je nekaj kar človeku predstavlja neusahljiv vir idej in možnosti raziskovanje in učenja. Živeti v neposredni bližini neokrnjene narave, raziskovati njene skrite kotičke ali občudovati njene značilnosti, je nekaj, kar je danes privilegij in sreča rezervirana le za nekatere.
Mi imamo srečo. Naravo v naši domači pokrajini so ljudje, generacije pred nami skrbno čuvale in delovale v sožitju z njo. Ravno zato, je možnost, ki se nam ponuja, da gremo ven in zadihamo s polnimi pljuči v čudoviti naravi v naši neposredni bližini in pri tem še osvojimo novo znanje ali poglobimo obstoječe ena velika sreča in prednost.
Problem sodobnega sveta je v njegovem nenehnem gibanju, hitenju in kopičenju. Tudi učitelji smo podvrženi nenehnemu hitenju z obravnavo učne snovi, pridobivanju ocen in izpolnjevanju vseh nalog in številnih drugih obveznosti. Pri načrtovanju učnega procesa razmišljamo o lokacijah, destinacijah, kam bi učence peljali, da bi nekaj spoznali, videli, doživeli. Velikokrat pri tem pa spregledamo vse lepo, ki se skriva pred našimi očmi, v naši neposredni bližini.
Učenje zunaj je poseben izziv, ki od učitelja zahteva veliko iznajdljivosti, fleksibilnosti, širše razumevanje prostora in okolje ter nenazadnje tudi veliko mero komunikacijskih veščin. Učenje zunaj na drugi strani pa prinaša ogromno trajnih lepih spominov, izkustveno učenje, nenavadnih pripetljajev in pozitivnih odzivov učencev.
Svet okoli nas je ena sama učilnica. Učenje zunaj poizkušam učencev približati skozi različne dneve dejavnosti. Ugotovila sem, da je pri učencih vedenje o Cerkniškem jezeru razmero slabo in pomanjkljivo. Ob zavedanju, da gre za našo domačo, lokalno naravno znamenitost, ki ime tudi svetovno prepoznan sloves, je bilo potrebno kvaliteto znanja pri učencih dvigniti na višji nivo. V ta namen sem se odločila, da z učenci osmih razredov izvedem naravoslovni dan.
Dan dejavnosti je bil razdeljen na več delov.
Prvi del je predstavljal pohod od šole do vasi Dolenje Jezero. Pohod je dolg približno 4 kilometre. Na poti smo opazovali reliefne oblike, poimenovali okoliške vrhove oz. hribovja, opazovali kmetijsko rabo tal. Združili smo gibanje z učenjem.
V drugem delu smo si ogledali maketo Cerkniškega jezera, ki nazorno prikazuje presihanje vode na Cerkniškem jezeru. Prihajanje in izginjanje vode z jezera je za učence zelo abstraktna stvar in je posledično tudi težje razumljiva. Na maketi je s pomočjo zvočnih in vizualnih učinkov prikazano polnjenje jezera ob močnejšem deževju in presihanje jezera ob pomanjkanju padavin. Učenci tudi natančno vidijo, si predstavljajo, vizualizirajo nove pojme, kot so ponikalnica, požiralnik, estavela, ponorna jama. To omogoča vsem učencem z učnimi težavami lažjo vizualno predstavo in s tem trajnejše pomnjenje. Spreminjanje Cerkniškega jezera skozi štiri letne čase si učenci pogledajo s pomočjo desetminutnega video posnetka.
Naslednji sklop aktivnosti je uporaba teoretičnega znanja v praksi. Odpravili smo se na Cerkniško jezero, da si tudi od blizu pogledamo to čudo narave. Za učence sem pripravila učni list. Učenci so v manjših skupinah reševani naloge. Sledilo je skupno preverjanje odgovorov.

Zadnji sklop dejavnosti je bil krajši pohod po novi učni poti Drevošec. Učna tematska pot Drevošec je bila nagrajena tudi s strani Turističen zveze Slovenije. Na poti smo opazovali jezero, ocenjevali gladino vode v jezeru in jo natančno odčitali na višinomeru na mostu. Poskušali smo opaziti ptice, ki živijo na jezeru. Pri enem izmed razglednem stolpu, smo poskušali biti čim bolj tiho. Naš cilj je bil, da v dveh minutah tišine prepoznamo čim več različnih zvokov. Učenci so zvoke, ki so jih prepoznali zapisovali na list. S pomočjo daljnogleda smo si ogledali okolico in se preizkusili v iskanju in prepoznavanju ptic na Cerkniškem jezeru.
Ob koncu dneva dejavnosti smo se peš odpravili nazaj proti šoli.

2.66 BABICA PALICA

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MATJAŽ PALČIČ

OŠ ŠENTJERNEJ

Učenci med oknom učilnice in drevesom zunaj opazijo skrivnostno palico, ki visi na vrvi. Učence se spodbudi, da o tem napišejo zgodbo na osnovi opazovanja. V zgodbi se sprašujejo od kod je palica prišla, kakšna je, koliko časa je že tam, zakaj je tam, kaj vse je doživela... Nato najdejo skrivnosten svitek z uganko. Rešitev uganke učencem da namig, kje se skriva ključ, ki odpira omaro, v kateri je kljuka od okna učilnice.
Po tem, ko se palica končno znajde v učilnici, na njej odkrijejo skrivnostno zgodbo o babici palici ("to je prapalica - babica meterske palice , ki so jo izbrali za osnovno dolžinsko enoto" ...) in navodila za delo. S pomočjo vrvice, ki je pritrjena na skrivnostni palici, izmerijo točno dolžino palice, ki so jo uspeli povleči v učilnico. Dolžino palice položijo na metrski trak in ugotovijo, da je njena dolžina natanko1 m. Učenci sledijo navodilom, ki so pritrjena na palici. Ocenijo dolžino in širino razreda ter klopi ter s pomočjo palice dolžino in širino razreda še izmerijo. Dejavnosti z elementi skrivnostnosti učence privabijo, jih navdušijo za nove aktivnosti in spoznanja.
Sledi odhod v naravo, kjer v okolici ocenijo višino najvišjega drevesa, nato pa izračunajo njegovo višino s podobnimi trikotniki. Ocenijo tudi obseg drevesa, ga izmerijo in ugotavljajo katera meritev je natančnejša (meritev obsega ali računanje višine drevesa). Na naslednjem drevesu najdejo kartico z navodili za prenos aplikacije Misija - mobilna aplikacija za doživljajsko učenje na prostem. S pomočjo aplikacije spoznajo zanimivost Gracarjevega Turna in rešijo izziv grajska lipa, kjer tudi na koncu izmerijo obseg lipe.
Učenci svoje delo evalvirajo, povedo do katerih spoznaj so prišli s pomočjo raziskovanja.
Ključne besede: merjenje, skrivnostnost, raziskovanje, Misija

2.67 UČENJE NA PROSTEM JE MOJA IZBIRA

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MAJA PAPEŽ

OŠ VELIKI GABER

Učenje na prostem je učenje, ki ima izjemno pozitivne učinke na počutje in razpoloženje učencev. Sama se za učenje na prostem odločam vsakodnevno, saj mi delovni pogoji omogočajo, da lahko kadarkoli zapustim učilnico in se odpravim z učenci na sveži zrak. Učenci se morajo pouka na prostem sicer priučiti. Mnogi moteči dejavniki, ki so prisotni zunaj omejenega prostora mnogokrat preusmerijo njihovo pozornost. Ta sindrom motečih dejavnikov kmalu izzveni in učenci začnejo pridobivati znanje v svojem naravnem okolju, v gibanju in na svežem zraku.

V naravi tako radi razvijamo in raziskujemo likovno in glasbeno umetnost, raziskujemo naravoslovne vsebine, vse več ur pa namenjamo tudi učenju književnega jezika in družboslovnih vsebin na prostem. V prejšnjih letih sem kar nekaj časa namenila izobraževanju z gledališkimi pristopi, saj tovrstno izobraževanje enostavno prenesemo na prosto. Učenci tako razvijajo umetnostno plat, se gibajo na svežem zraku, razvijajo komunikacijske spretnosti in socialne veščine. Ker so učenci hkrati izpostavljeni gibalnim aktivnostim, skrbijo tudi za svoje fizično zdravje.

Poučevanje na prostem je v moj razred prineslo mnogo pozitivnega. Učenci so izjemno motivirani za učenje, veliko se gibajo, so nasmejani, konflikte rešujejo konstruktivno, veliko se pogovarjamo, razvijamo prijazen odnos do narave in človeka, izvajamo veliko dobrodelnih akcij in se udeležujemo drugih projektov, ki so povezani z ohranjanjem narave … Več kot so učenci v naravi, bolj jo spoštujejo in lepše skrbijo za njo.

UPORABA RAZLIČNIH PRISTOPOV UČENJA NA PROSTEM

Pri poučevanju na prostem uporabljam različne pristope poučevanja. Najpogosteje uporabljam estetski pristop, saj učenci izjemno ustvarjajo v naravi. Radi se družijo in oblikujejo izdelke iz naravnih materialov. Estetski pristop rada kombiniram z gledališkim pristopom, kar pomeni, da določene vsebine najprej preberemo, poslušamo nato jih poustvarjamo. Kot primer imamo lahko likovno nalogo, ki izvira iz književnega dela. Učenci preberejo besedilo, določene dele besedila gibalno ali gledališko uprizorijo in nato likovno poustvarjajo motive iz knjige. Ko vse te pristope kombiniramo, dobimo drugačen pouk, ki ne zahteva šolskega zvonca, ampak popelje učence v zunanji svet, kjer domišljija nima meja.

Naravoslovne vsebine mnogokrat izzovejo raziskovalni pristop učenja na prostem. Učenci radi konkretno raziskujejo naravo. Iščejo žuželke, štejejo njihove noge, raziskujejo listne reže, iščejo živali pod lubjem.

Moj najljubši in najpogosteje uporabljen pristop učenja na prostem je učenje z gledališkimi prvinami. S tem pristopom lahko ponesem na prosto pouk vseh predmetov petega razreda. Učenci so tako spoznavajo matematične, družboslovne, jezikoslovne in naravoslovne vsebine v njihovem naravnem okolju.

Kadarkoli izvajam naravoslovne dni v gozdu oz. na travniku, vedno vključim tudi pristop skrivnostnost. Učenci morajo vedno nekaj poiskati. Lahko je to sporočilo gozda, skriti zaklad gozda, sporočilo gozdnih živali, knjigo …

V praksi so vsi pristopi poučevanja na prostem lahko zelo hitro in enostavno kombinirani. V petih šolskih urah se lahko z medpredmetnim povezovanjem dotaknemo različnih področji in to počnemo z

različnimi didaktičnimi pristopi. Kot sem že omenila rada uporabljam gledališki pristop poučevanja in to prenesem na prosto. Čudovit primer tovrstnega načina je spoznavanje prebavne poti v četrtem razredu pri pouku naravoslovja. Učenci so morali v skupini gibalno predstaviti pot jabolka od zaužitja do izločanja. Najprej so vsebino spoznali po besedilu in fotografijah v učbeniku, nato so si razdelili vloge in uprizorili gibalno pot. Tej poti so dodali jabolko, ki je potovalo po tej prebavni poti, nato so tej uprizoritvi dodali zvoke telesa in jih opremili z zvoki glasbil. Na koncu so to prebavno pot uprizorili še likovno. Motiv je bil »jabolko v našem želodcu«.

2.68 TUDI PAJEK IMA NAČRT

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MARJANA PENCA PALČIČ

OŠ ŠENTJERNEJ

Eden od ciljev pri predmetu družba v 4. razredu je, da učenci vedo, kaj je načrt in da se znajo po njem orientirati ter znajo skicirati preproste skice, zemljevide.
Najprej učenci na skrivnosten način dobijo povabilo za odhod v naravo. Tam jih čakajo različne raziskovalne naloge. Učenci dobijo ustrezne pripomočke: kompase, lupe. Sledi izvajanje nalog v skupinah in parih. Poleg orientacije s pomočjo načrtov, ki je glavna nit, učenci opravljajo naloge, ki omogočajo medpredmetno povezovanje z naravoslovjem in tehniko, likovno umetnostjo ter slovenščino. Tako poleg določanja in ugotavljanja smeri neba s pomočjo kompasa, z lupo opazujejo rastline, živali, ki jih najdejo na poti, opravljajo pa tudi različne pisne naloge, ki so povezane z natančnim opazovanjem in raziskovanjem. Učenci uporabljajo načrte, se orientirajo, uporabljajo nova znanja in veščine ter zbirajo informacije. Po opravljenih dejavnostih sledi evalvacija dela. Učenci razmišljajo o svojem učenju in primerjajo nove ugotovitve. Sami pridejo do uvedbe pojma načr. Po potrebi se njihovo spoznanje na osnovi opazovanja in raziskovanja še dopolni z dodatno razlago.
Pri dejavnostih je uporabljenih več pristopov poučevanja na prostem (skrivnostnost, estetski pristop, model roke, raziskovanje). Učenci preko dejavnosti: razvijajo spoštovanje do okolja in narave, zavedajo se medsebojne povezanosti, so ustvarjalni, prilagodljivi ter sposobni povzročanja sprememb, kritično razmišljajo – upoštevajo različna mnenja in odločitve.
Omogočeno jim je, da so ves čas aktivni in preko raziskovanj (s pomočjo kompasov, lup) pridejo do novih spoznanj.
Ključne besede: načrt, orientacija, povezovanje različnih pristopov poučevanja na prostem

2.69 TRIM STEZA

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

ANITA PEVEC SIVKA

OŠ ŠMARTNO

Z učenci smo se sprehodili do začetka Trim steze Bogenšperk. Pri opisni tabli smo spoznali lokacijsko, geografsko lego, kje se nahajamo. Pregledali smo teren po katerem se bomo gibali, spoznali okolje - gozd, v katerem se bomo gibali. Spoznali smo postaje, dejavnosti, ki so na Trim stezi. . Z učenci se v hitri hoji premikamo od postaje do postaje. Vsak učenec na orodjih opravi nalogo, ali skupinsko, kjer je taka vaja. Vaje si sledijo: 1 - Kroženje z boki, zibi v izpadnem stanju, zibi v razkoračni stoji, 2- Kroženje z boki na krogih, 3 – dviganje trupa-hrbtno, 4 - trebušnjaki, 5 – zgibi na drogu , , 6 – joga vaja, 7 – dviganje uteži nad glavo , 8 – zasuki v predklonu , 9 – sklece, 10 - , 11 – pritegovanje nog k prsim , 12 – raztezne vaje za roke in noge. Za zaključek učenci po parih, razmislijo, kako bi lahko sami med sprehodom/pohodom v gozdu, z družino, opravljali vaje za razvijanje motoričnih sposobnosti. Skupna ugotovitev je, da ni potrebno v naravo montirati železnih držal, podirati dreves, barvati hlodov. Sprehod v gozdu si lahko popestrijo s hojo po podrtem deblu, z visenjem in guganjem na močnih zdravih vejah drevesa, s sklecami ob drevesu, s splezanjem pod grmovjem, in podobno.

2.70 POUČEVANJE NA PROSTEM

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

PETRA PLOS

OŠ OB RINŽI KOČEVJE

Učenje na prostem je v zadnjih nekaj letih dobilo res posebno mesto med načini poučevanja. To pa zato, ker so različne raziskave, pa ne le raziskave, ampak tudi izkušnje učiteljev in učencev pokazale, da je izkušenjsko učenje in celostno učenje, se pravi, učenje z vključevanjem vseh čutil, res tisto pravo in najkvalitetnejše učenje. Velikokrat slišimo izraz, da je narava najboljša učiteljica. To seveda drži, je pa tudi res, da se učitelji velikokrat soočamo z določenimi predsodki pred poučevanjem na prostem. Eden od predsodkov je gotovo ta, da disciplino učencev lažje nadzoruješ v omejenem prostoru, v razredu, kar je sicer res. Se je pa tudi izkazalo, da se nemirni in pri pouku moteči učenci, v naravi sčasoma umirijo. To sem si dokazala tudi sama, ko sem intenzivneje začela uporabljati tovrsten pouk pri svojem poučevanju. Sicer so nemirni učenci potrebovali nekaj časa, da so se prilagodili novemu načinu pridobivanja znanja, je pa res, da jih je narava tudi pomirila. Predvsem dejavnosti estetskega pristopa so pripomogle k usmerjanju pozornosti za nadaljnje delo.

Zagotovo tovrsten pouk zahteva kar nekaj dodatne priprave in predvsem fleksibilnosti učitelja. Dobro je, da je učitelj tudi osebnostno naravnan k takšnemu načinu poučevanja, saj je pristnost le tega zelo pomembna pri končnih rezultatih tovrstnega dela.

Sama sem pouk na prostem sicer vključevala, je pa res, da sem z intenzivnejšim vnašanjem tovrstnega poučevanja v svoj pouk začela po obisku enega izmed izobraževanj. Naša osnovna šola nam daje ogromno možnosti za res kvalitetno izpeljavo tovrstnega pouka. Iz učilnice imamo izhod na podest, ki se nadaljuje v travnik in igrišče z igrali. Le nekaj korakov stran je manjši gozdiček, travnik, reka, sadovnjak, šolski vrt, čebelnjak in letna učilnica. Za začetek sem si zadala cilj, da vsaj tri učne ure tedensko izpeljem nekje zunaj, v naravi. Tovrsten način poučevanja sem vnesla na vsa predmetna področja, kjer poučujem.

2.71 NEKOČ V DAVNIH ČASIH (ZNAČILNOSTI PRAVLJICE NEKOLIKO DRUGAČE)

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

KRESNICA PRAPROTNIK

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Uporabila sem kombinacijo pristopa "skrivnostnosti" in pristopa "danes se učimo zunaj".
Celotno dogajanje je potekalo v naravi.
Učenci so se skrivnostno razdelili v skupine in obiskovali postaje na gozdni učni poti.
Delo poteka na petih postajah, na katerih:

- s pomočjo branja prepoznajo znano pravljico in jo prikažejo s pantomimo,
- rešujejo uganke, rebuse in matematične orehe in del rešitev prikažejo z naravnimi materiali,
- s tipanjem prepoznavajo predmete, jih po predstavi narišejo in uporabijo kot glavne like svoje pravljice,
- s pomočjo naravnega materiala pripravijo premetanko ,
- se vživijo v drevo.

V zaključku ostalim skupinam predstavijo svoje delo (preberejo pravljice, pokažejo rešitve matematičnih orehov, predstavijo svojo pravljico s pantomimo…).
Opišejo tudi svoje občutke in izkušnje.

2.72 ODPADKI

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

ANA REJEC

Dejavnost je potekala dve šolski uri. Z učenci smo se odpravili na sprehod po vasi ter se zunaj učili o odpadkih.

1. Najprej smo se ustavili v šolskem gozdičku; na klopci, pod krošnjami dreves. Povem jim, da sem nekaj predmetov skrila ter naj jih poiščejo. Učenci iščejo predmete ter jih nosijo na dogovorjeno mesto.

Učence razdelim v tri skupine.

- Učenci prve skupine razvrstijo predmete po kriterijih, ki jih sami določijo. Lastnost skupine predmetov napišejo na listek in ga postavijo k skupini predmetov. Dobimo skupine PLASTIKA, HRANA, STEKLO, … Učenci utemeljijo kriterije in razvrstitev.
- Učenci druge skupine imajo nalogo, da napišejo seznam odpadkov, ki so danes nastali v razredu. Napišejo, kaj smo z njimi storili.
- Učenci tretje skupine napišejo, kaj spada k posamezni vrsti odpadkov. Npr. plastika, papir, organski odpadki.

Po dejavnosti se pogovorimo. Skupine poročajo in primerjajo svoje ugotovitve.

2. Učencem preberem zapis ter vodim pogovor o onesnaževanju okolja. Ugotovimo, kako nujno je recikliranje ter ločevanje odpadkov. Odpravimo se naprej ter se ustavimo pri ekološkem otoku. Učencem pojasnim, da je to zbiralnica ločenih frakcij odpadkov. Prostor je urejen in opremljen z zabojniki za ločeno zbiranje in začasno hranjenje posameznih vrst odpadkov.

- MODER ZABOJNIK - papir in karton
- BEL ZABOJNIK - steklena embalaža
- RUMEN ZABOJNIK - plastična, kovinska in tetrapak embalaža
- RJAV ZABOJNIK - biorazgradljivi odpadki
- ZELEN ZABOJNIK - ostanek odpadkov

Pojasnim, da zbrane odpadke komunalno podjetje odpelje v center za ločeno zbiranje odpadkov. Tam odpadke še enkrat pregledajo in sortirajo. Vmes so tudi taki, ki ne sodijo na ekološki otok. Odpadke, ki jih je mogoče reciklirati, odpeljejo v nadaljnjo predelavo v centre za recikliranje. Odpadke, ki pa se jih ne da reciklirati, odpeljejo na deponijo.

3. Vrnemo se za mizo v gozdiček. Sledi igra spomin. Na karticah so sličice z označbo nevarnih snovi. Učenci poskusijo pravilno povezati slikico ter pomen znaka za označevanje nevarnih lastnosti snovi. Skupaj pregledamo ter se pogovorimo o pomenu, kje najdemo označbe za nevarne snovi ter kako je potrebno ravnati ob rokovanju z nevarnimi snovmi.

4. Učno vsebino zaključimo z dejavnostjo okrogle mize. Naredimo dejavnost okrogle mize. Usedemo se v krog ter določimo voditelja. Na kartončkih je zapisanih nekaj ključnih vprašanj za diskusijo. Učenci z veseljem sodelujejo ter iščejo rešitve za boljši jutri.

2.73 ZVOKI OKROG NAS

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MOJCA RUDOLF

CŠOD

S poslušanjem zvokov smo želeli ugotoviti, kako otrok doživlja zvoke narave (estetski pristop), jih raziskuje (raziskovalni pristop) in jih izraža z različnimi umetnostnimi jeziki (likovnim, besednim in glasbenim izražanjem) hkrati pa se poslužuje uporabe IKT.

DOŽIVLJANJE NARAVE

Otroci naravo doživijo z vsemi čuti, jo izkusijo in razumejo. Če jim omogočimo stik z naravo, spodbujamo njihovo ustvarjalnost, saj pri svoji igri radi uporabljajo naravne materiale.

IKT IN NJEGOVA UPORABA

Zaradi hitrega razvoja in uporabe IKT na različnih področjih našega življenja je pomembno IKT uvesti tudi v predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje. Če se bo učence že v osnovni šoli navajalo na uporabo IKT, bodo le-ti kot odrasli lažje razvili ustrezne veščine za prilagajanje na vse novosti.

RAZISKOVALNI PRISTOP

S pomočjo raziskovalnega pristopa sledimo dvema temeljnima ciljema izobraževanja: ohraniti želimo radovednost otrok in trajen interes za znanje ter oblikovati sposobnosti, ki so potrebne za samostojno reševanje problemov.

POSLUŠANJE ZVOKOV

Preden otroci začnejo poslušati zvoke iz okolice jim predstavimo Cornellovo igrico Netopir in vešče. Otrokom s pomočjo poskusa pokažemo, kako se zvok širi po zraku.

Sledi aktivnost Zvočni zemljevid. Na sredino lista narišejo sebe, nato pa s slikami, besedami ali simboli prikažejo lokacije zvokov okoli njih. Zvoke, ki jim so bližje, narišejo blizu, bolj oddaljene zvoke pa bolj daleč stran. Določijo tudi smer iz katere zvok prihaja.

LISIČJA UŠESA

Otrokom razložimo, da nam ušesa na nasprotnih straneh glave omogočajo določiti lokacijo iz katere zvok prihaja. Otroci posnemajo lisičja ušesa tako, da odrežejo dno lončkov in jih namestijo na svoja ušesa.

SNEMANJE ZVOKOV

Otroci s tablico snemajo naravne zvoke in zvoke, ki jih proizvaja človek. Poskušajo prepoznati, katere zvoke so posnele druge skupine.

MERILNIK HRUPA

Izberejo si nekaj zvokov in izmerijo njihovo glasnost. Po meritvah primerjamo rezultate in poiščemo najbolj glasne in najbolj tihe zvoke.

PROIZVAJANJE ZVOKOV

Otroci so med poslušanjem zvokov začeli tudi sami »proizvajati« in snemati svoje zvoke, kar je bila zanimiva nadgradnja.

PISANJE PESMI

Otroci na znano melodijo, napišejo svoje besedilo, kjer uporabijo tudi slišane zvoke. Pesem zapišejo in zapojejo, lahko jo tudi posnamejo in zraven uporabijo inštrumente iz narave.

Gremo v gozd, gremo v gozd (melodija Mojster Jaka)

Kaj tam slišiš? Kaj tam slišiš?

_____in _____ , _____in _____ .
Gremo v gozd, gremo v gozd.

2.74 POIŠČIMO METLIŠKI ZAKLAD

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

TINA SAJKO

OŠ METLIKA

Načrtovani učni dosežki:

- spoznajo možnosti za orientacijo v okolju (glede na znane objekte),
- poznajo značilnosti domačega kraja ali soseske (ustanove),
- znajo razlikovati preteklost in sedanjost v svojem življenju in vedo, da je bilo življenje ljudi v preteklosti drugačno.

V razredu se pojavi skrivnostna škatla v kateri je skrivnostno pismo stražarjev (okamenelih krokarjev) z metliškega gradu, raziskovalni grbi z žepki. Stražarja v pismu opišeta, svojo nesrečno zgodbo izpred mnogo let. V skrivnostni škatli pustita tudi skrivnostne tablične računalnike (IKT TEHNOLOGIJA). Ti bodo učence z zemljevidom vodili po Metliki ter na določeni GPS-točki odkrili skrivnostno nalogo. Ob opravljeni nalogi bo vsak učenec dobil del sličice zemljevida z označeno točko, kjer se nahaja metliški zaklad. Z delčki sličic bodo sestavili celoten zemljevid. Ta jih bo vodil do končne točke.

Pristopi vključeni v učni enoti:

SKRIVNOSTNOST, UPORABA IKT TEHNOLOGIJE, MODEL ROKE

2.75 DIE KRAFT DER KRÄUTER (MOČ ZDRAVILNIH RASTLIN)

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MAJA SEVER

OŠ ČRNI VRH

Sončno in toplo vreme nas je zadnje ure izbirnega predmeta nemščine povabilo v naravo. Najprej smo se prijeli za roke, zamižali, naredili nekaj globokih vdihov in izdihov in naravo povohali, zaslišali njeno melodijo, začutili njen dotik … . Učencem sem pripravila lončke z različnimi zdravilnimi rastlinami, ki so jih učenci s prevezo na očeh poskušali prepoznati z vonjanjem, okušanjem in/ ali otipanjem (sivka, kandiran ingver, listek bazilike, melisa, cimetova palčka) … Učence sem povabila na travnik, ki je poln rastlin, ki imajo pozitivne in zdravilne učinke za naše zdravje in dušo. Na travniku so učenci nabrali različne zdravilne rastline ter jih s pomočjo aplikacije PlantSnap in slovarja Pons identificirali in poiskali njihove nemške ustreznice in izgovorjavo ter si naredili svojo zbirko zelišč in njihovih poimenovanj v nemščini. V jogurtov lonček so nabrali poljubne rastline s travnika in izdelali svoj vonj in ga po želji tudi poimenovali.

Izmed nabranih zdravilnih rastlin so si izbrali eno ali več primerkov ter na internetu poiskali informacije o njenih zdravilnih učinkih. S pomočjo aplikacije Stop Motion Studio so učenci posneli filmček, ki prikazuje zdravilno moč izbrane zdravilne rastline.

Sledila je ustvarjalna delavnica 'V barvah travnika'. S kombiniranjem različnih tehnik slikanja smo narisali skupinsko sliko, pri čemer smo uporabili barve in oblike, ki smo jih v naravi opazili. Tako so učenci s pasteli najprej napisali različna nemška poimenovanja zelišč. Preko zapisov smo s pomočjo slamice po papirju razpihali tuš. Sledilo je risanje oblik z akrilnimi barvami (ravne črte, spirale, krogi, trikotniki, ovali, …) in nato še barvni odtisi listov z valjčkom.

Na naslikani umetnini smo nato postali pozorni na detajle. Vsak učenec je iz skupinske slike izrezal poljubne koščke, ki jih je uporabil pri izdelavi lastne umetniške knjižice ali knjižnega kazala.

Sledil je še intervju z izbranim zeliščem in nabor delavnic, med katerimi so učenci lahko poljubno izbrali tiste, ki so jim bile najbolj zanimive: izdelava naravne kozmetike (deodorant/ maska za obraz/ vrtnična kopel …) in/ali izdelava semenske zeliščne bombe (semena zelišč zgnetena v glineno kroglo, ki se jo posadi v zemljo) in izdelava darilne vrečke iz starih koledarjev, v katero so učenci dali izdelek, da bodo z njim obdarili domače.

Skupaj smo za zaključek izdelali tudi herbarij z nemškimi poimenovanji zdravilnih zelišč.

2.76 NARAVOSLOVNI DAN TRAVNIK

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MAJA SEVER

OŠ STIČNA

Učence sem v učilnici pozdravila s fotografijo travnika. Predstavila sem jim ga kot življenjsko okolje, dom živali in rastlin (cvetlic, trave) ter hrana za živali. Ob slikah smo si pogledali, kako je delo na travniku (pospravljanje sena) potekalo nekoč in kako poteka danes.
Nato sem jim predstavila delo na travniku, ki bo potekalo po skupinah (po 5 učencev). Skupine sem oblikovala načrtno, da so bile enakovredne. S pomočjo barvnih obeskov so bili razdeljeni po skupinah. Na nahrbtni strani obeska so imeli učenci narisane in zapisane vloge:
VODJA SKUPINE – ki bo bral navodila za delo (dober bralec)
METLA – skrbi, da bo vse pospravljeno ter prinešeno nazaj v učilnico
SLIKAR – poskrbi, vodi risanje slike
DOBROVOLJČEK – poskrbi za dobro voljo, da se vsi v skupini dobro počutijo
REDAR – poskrbi, da so opravljene vse naloge (pridobljene nalepke)
Vsaka skupine je dobila pripomočke za delo: odejo, za delo na travniku, vedro s povečevalnimi lončki in lupami, risalni list, škarje, navodila za delo (plastificirana) ter mala plastenka z vodo (od fruca) za rastline. Po vsaki opravljeni nalogi učenci pridejo do mene, pokažejo opravljeno nalogo in zanjo dobijo nalepko, katero prilepim v kvadratek ob nalogi (plastificiran list z nalogami).
GLAVNI DEL
Odšli smo na travnik. Učencem sem dodelila prostor, pokošen travnik, kjer so si razgrnili odeje za delo po skupinah. Seznanila sem jih, na katere travnike lahko gredo ter, kje bom jaz, za vsa njihova vprašanja in za deljenje nalepk ob opravljeni nalogi.
Seznanila sem jih tudi z zvokom, ki bo napovedal, naj z delom zaključujejo, ko se prvič pojavi; ko ga zaslišijo drugič pričnejo s pospravljanjem prostora in pripomočkov; ko pa se zvok oglasi tretjič, se skupine zberejo pri meni.
Pričeli smo z delom.
List z nalogami:
1. ODTRGAJ CVETLICO
ODTRGAJ CVETLICO, KI TI JE NAJBOLJ VŠEČ. POVONJAJ JO. OPAZUJ JO S PRSTKI IN ZAPRTIMI OČMI.
SEDAJ JO OPAZUJ ŠE Z LUPO. CVETLICO NATANČNO NARIŠI V ZVEZEK Z NAVADNIM SVINČNIKOM, POBARVAJ JO Z BARVICAMI.
2. ULOVI ŽIVAL
V LONČEK POIZKUSI UJETI ŽIVAL NA TRAVNIKU.
OPAZUJ NJENO TELO: GLAVO, TRUP, NOGE, BARVE.
NATANČNO JO NARIŠI V ZVEZEK.
3. ODTRGAJ TRAVO
NA TRAVNIKU SI OGLEJ TRAVE.
ODTRGAJ TISTO, KI TE NA NEKAJ SPOMINJA.
NARIŠI V ZVEZEK NA KAJ TE SPOMINJA.
4. S CVETLICO SE POIGRAJ
POIŠČI SI MIREN KOTIČEK.

VZEMI SVOJO CVETLICO IN SE IGRAJ IGRO »LJUBI, NE LJUBI«. ČE IGRE NE POZNAŠ, POJDI PO POMOČ K UČITELJICI.

5. SKUPINSKA SLIKA

NARIŠITE TRAVNIK. RIŠITE Z VSEM, KAR NAJDETE V NARAVI.

ZAKLJUČNI DEL

Vse skupine se po končanem delu zberejo pri meni. Razgreti od sonca se odpravimo v gozd. Tam si vsak poišče svoje drevo, se pri njem odpočije in mu zaupa vtise današnjega dne. Nato skupaj zapojemo pesem Potoček, ob spremljavi naravnih instrumentov. Petje in izvajanje posnamem.

pesem POTOČEK:

Potoček postoj in poglej,
kje domek je tvoj mi povej.
moj domek je tam pod goro,
kjer ptički veselo pojo.

Zakaj pa nemirno hitiš,
od doma in ptičkov bežiš?
Saj vrnem se spet pod goro,
ko dežek namoči zemljo.

2.77 UJEMI RAVNOTEŽJE S STOP MOTION-OM

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

TINA SLUGA JERNEJČIČ

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Prispevek obravnava učenje na prostem, v ospredju katerega sta estetski pristop in uporabo IKT na prostem. Estetski pristop vsebuje tri dejavnosti, ki jih združimo v četrto dejavnost – to je animiran film. Prva dejavnost estetskega pristopa je povezana z raziskovanjem, opazovanjem in doživljanjem narave; druga dejavnost je »land art«; pri tretji dejavnosti se prisluhne zvokom narave ali pa se jih ustvari v naravi s pomočjo naravnih materialov in se zajame njihove posnetke. Uporaba IKT vključuje prenosni telefon ali tablični računalnik z naloženo brezplačno aplikacijo Stop Motion Studio, ki omogoča izdelavo stop motion animacije. Ob tem spoznamo osnovne pripomočke in pogoje, ki so potrebni za pripravo na snemanje in izdelavo snemalnega načrta. Namen opisane dejavnosti je posneti kratek animiran film, ki bo prikazoval različne sprostitvene vaje in bo ustvarjen na osnovi lastnih likovnih in zvočnih elementov. Z dejavnostjo razvijamo tudi čuječnost, in sicer sproščeno opazovanje in ozaveščanje opažanj v naravi, estetsko doživljanja narave ter poslušanje in ozaveščane zvokov na prostem. Ob pripravi filma se naučimo novih spretnosti, natančnosti, predvidevanja, sodelovanja in upoštevanja mnenja drugih v skupini, pa tudi poslušanja, načrtovanja, reševanja problemov, sprejemanja odločitev za boljši učinek ter vrednotenje svojega dela in dela drugih. Animiran film pa je možno uporabit tudi kasneje pri pouku, kot uvodna motivacija ali med poukom kot dejavnost minutke za sprostitev lahko pa tudi med pisanjem domačih nalog kot odmor za sprostitev.

2.78 VRTAČA - VEČNAMENSKI PROSTOR

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

SABINA STOPAR

CŠOD

Aktivnost sem zastavila kot medpredmetno aktivnost s poudarkom na športni dejavnosti v naravnem okolju (vrtača) z naravnimi in umetnimi rekviziti in jo nadgradila z Modelom Roke in Estetskim pristopom. V uvodu so učenci prejeli ustna navodila za delo. Vrtačo so iskali z ortofoto posnetkom okolice doma Lipa, opisom in slikovnim gradivom slednje. Z lastnimi dognanji so uvideli, da sta v bližini dve luknji, ki nista plod človeških rok. Videno so opisovali. V peskovniku so nato ustvarjali model vrtače. Učenci so usvojili pojem kraški pojav – vrtača. Udeleženci so v manjših skupinah (3-5 otrok) sledili poligonu, katere naloge so bile predhodno predstavljene. Oblika dela je bila odprti krog (na določenem prostoru vendar po lastnem vrstnem redu). Poiskati in opraviti so morali naloge na izbranih petih od možnih šestih postaj. Za povezovanje športa v naravnem okolju in doživljanje okolja so se aktivnosti dogajali ob domu CŠOD Lipa v/ob naravni »luknji«/vrtači. Na prvi postaji so s pomočjo talnih igral (hlodovi) opravljali gibalne naloge. Na drugi postaji je bil narejen naravni plezalni poligon. S pomočjo požaganega drevesa - štora in vrvi so se učenci vzpenjali in spuščali po strmini vrtače ter opravljali razne naloge (npr. prenašanje predmetov). Na tretji postaji so pridobljeno znanje o novi športni igri (disk golf) preizkusili na terenu. Namreč disk golf koš je bil postavljen na zunanjem robnem delu vrtače in veliko napora so morali učenci vložiti, da so premagali vse naravne ovire in z diskom zadeli v polno. Četrta postaja je bila pri simbolu Bele krajine, pri belih brezah. Spoznali so drevo. Premagati so morali talne ovire (obroče) v določenem zaporedju. Na peti postaji so na smučeh za štiri premagovali zastavljeno pot. Na šesti postaji so s skakanjem v vreči premagovali določeno razdaljo.
Učenci so lahko na posamezni postaji sami ustvarili svojo različico naloge in jo preizkusili.
Zaključili smo z evalvacijo učne ure na dnu vrtače, kjer so učenci razgrnili blazino, se ulegli, zaprli oči ter občutili naraven prostor. Svoje občutke so na kratko zapisali v obliki pisma. Učenci so tudi demonstrirali svojstvene načine premagovanja določene ovire oz. naloge.

2.79 BOGASTVO NA TRAVNIKU

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

LAURA STRAH

OŠ DR. IVANA PRIJATELJA SODRAŽICA, ENOTA VRTEC

Vrtec Sodražica je od jeseni vključen v Mrežo gozdnih vrtcev. Strokovne delavke smo se zavezale, da bomo večkrat tedensko del dejavnosti izvajale na prostem.
Dejavnost, ki jo predstavljam, je bila izvedena v oddelku 1-letnih otrok.
V igralnici smo pripravili edini pripomoček, ki smo ga potrebovali za izvedbo - ličarski lepilni trak. Po krajšem sprehodu smo prišli do travnika. Otroci so se najprej samostojno poigrali, raziskovali, metali kamne v vodo, premagovali naravne ovire na travniku, s storži zadevali bale, ki so bile ob robu travnika. Čez nekaj časa sem otrokom začela okrog zapestja nameščati lepilni trak z lepljivo stranjo navzven. Otrokom sem demonstrirala, kako na zapestnico prilepijo cvetove ali druge dele rastlin. Nekateri otroci so bili pri dejavnosti zelo vztrajni. Nekaj otrok v skupini je nekoliko bolj zrelih. Tisti so za izdelavo zapestnice dobili dodatno navodilo - lepili so cvetlice iste barve.
Z izvajanjem zgornje dejavnosti smo zasledovali naslednje kurikularne cilje:

Gibanje: Razvijanje koordinacije in razvijanje prstne spretnosti.
Matematika: razvrščanje po barvi

2.80 PRAZNIK ČRK S ŠKRATOM OREHKOM

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

FANIKA STROJIN

OŠ ŠENTJERNEJ

Za prvošolce je veliko veselje, ko v šoli začnejo spoznavati in se učiti črke, jih zapisujejo in berejo besede. Zato je potrebno trenutek, ko učenci spoznajo vseh 25 črk slovenske abecede, praznično zabeležiti v srca teh otrok. V ta namen smo imeli v šoli prav poseben dan, imeli smo praznik črk. Da je bila dejavnost še bolj zanimiva, nam je na pomoč prišel še škrat Orehek.

Učenci so bili zelo veseli, ko smo spoznali še zadnjo črko, to je bila črka F. Naslednji dan je otroke v razredu pričakal napis PRAZNIK ČRK. Ko so prebrali, so spraševali, kaj bomo delali, če bomo res praznovali. Takrat je na vrata naše učilnice potrkala druga učiteljica. Povedala je, da je ravnokar našla pošto za naš razred, 1. e. Bili smo zelo presenečeni in veseli. V paketu je bilo 7 oštevilčenih pisem. Začeli smo s prvim pismom, sledili smo navodilom in vsakič, ko so otroci izpolnili nalogo, smo prebrali naslednje pismo. Najprej smo imeli dejavnosti na prostem, nato pa še v učilnici. Prepletale so se dejavnosti slovenščine, glasbe in likovne umetnosti, vse pa je bilo povezano z abecedo in črkami. Dodatna motivacija za otroke je bila, da niso vedeli, kdo jim piše in da bodo to izvedeli, ko opravijo vse naloge. Sredi zadnje dejavnosti pa so otroci doživeli še eno presenečenje. V naš razred so vstopili učenci 4. razreda in povedali, da so nam pripravili krajši program, ker imamo praznik črk. Zapeli in recitirali so nam nekaj pesmi, nam čestitali in nam podarili darilce. V njem nas je čakalo še zadnje pismo, ki smo ga prebrali, ko smo opravili še zadnjo nalogo.

Izvedeli smo, da nas je skozi dan z nalogami in presenečenji popeljal nevidni škrat Orehek, ki živi v naši šoli, nas posluša, opazuje, ponoči pa pregleduje zvezke. Otroci so ostali odprtih ust in presenečeno zrli naokrog po razredu. Pismo smo prebrali še enkrat in ugotovili, da škrata ne moremo videti podnevi, ker je neviden, ponoči pa nas ni v šoli. Potem so se otroci spomnili, da ko smo imeli noč knjige in smo spali v šoli, bi ga pa lahko videli. Povedala sem jim, da takrat sem ga videla pa jaz, saj jih je celo noč pokrival in jim rahljal vzglavnike. Bili so zelo zadovoljni.

2.81 MATEMATIKO PONOVIMO NA PROSTEM

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

MAJA ŠKRBEC

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Učenci 3. in 4. razreda so učno snov matematike ponovili in utrdili z različnimi dejavnostmi, ki smo jih izvajali na prostem (razen peke piškotov). Aktivnosti so vsebovale naloge iz različnih matematičnih sklopov iz učnega načrta: geometrijske oblike in uporaba geometrijskega orodja, transformacije, merjenje, naravna števila, računske operacije in njihove lastnosti, racionalna števila, prikazi, zbiranje in predstavitev podatkov, liki in telesa ter enačbe in neenačbe.
Učenci 3. razreda so se ukvarjali s simetrijo, zbiranjem in predstavitvijo podatkov, iskanjem naravnega materiala določene dolžine, računali račune, ki so jih prebrali s QR kodami, skakali ter pri tem naštevali večkratnike, oblikovali geometrijske like in se igrali štafetni spomin, ki se je nanašal na geometrijska telesa.
Učenci 4. razreda pa so lovili skrivni recept, saj so na zapisanem receptu manjkale količine sestavin. S pomočjo namigov, ki so bili napisani na skritih listkih, so rešitve iskali v okolici šole. Za uspešno reševanje so morali poznati matematično besedišče, pravila pisanja števil z besedami, vrstni red reševanja številskega izraza z oklepaji, vsebine, ki se nanašajo na dele celote, pretvarjati merske enote in rešiti kombinatorični problem. Da so prišli do odgovora, so: poslušali zvočni posnetek ter šteli določene slišane besede, s pomočjo zemljevida prišli do označene točke, iz črk, ki so bile napisane na palčke, sestavili pravo besedo, med papirčki poiskali zapisan številski izraz, iskali kroglice v kinetičnem pesku, tipali določene predmete ter poiskali kodo zaklenjene skrinjice.
Učencem so bile dejavnosti všeč. Najbolj so uživali pri štafetnem spominu in na lovu za receptom.
Dejavnosti so vključevale različne učne pristope. V ospredju je bilo učenje na prostem, vključena je bila tudi IKT tehnologija in učni pristop skrivnostnost.
Kar nekaj izvedenih dejavnosti je mogoče spremeniti, nadgraditi oz. popraviti in jih uporabiti pravzaprav pri vse učnih predmetih v osnovni šoli.

2.82 ŠUMELA JE REKA

Pristop: Estetski pristop (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

IRENA ŠTANGELJ PAVLAKOVIČ

CŠOD

Šumela je reka je avtorska zgodba o vodi in njeni krožni poti, ki je hkrati tudi pot rezultata našega odnosa do nje, saj nam vrača našo brezbrižnost in zavestna škodljiva dejanja. Je zgodba o zavedanju in odgovornosti vsakega posameznika za delovanje v skupno dobro.
Zgodbo kot izhodišče za neko dejavnost velikokrat uporabim, saj že v zgodnjem otroštvu pravljice in pripovedke pripravljajo "psihološki teren" za številne okoliščine in odnose, s katerimi se bo otrok srečeval med svojim razvojem. Dobra zgodba je torej priprava na življenje, saj ga uči razlikovati dobro od zla, posadi semena vrlin in pravih vrednot v otroško dušo, ki se tako sčasoma razvijejo v močno orodje za soočanje z življenjem.
Razvija vse tisto, kar poznamo kot plemenito v človeku.
Otrokom jo pripovedujem v naravnem okolju, ob potoku, ki tudi sicer »nastopa« v zgodbi. Pred tem poiščejo skrite predmete, ki jih uporabim med pripovedovanjem. Na osnovi najdenega jim postavim izziv, da najprej sami izluščijo okvirno vsebino zgodbe, oziroma iščejo povezavo med njimi.
Po zgodbi sledi praktična delavnica, na kateri otroci, po vzoru prizora iz zgodbe izdelajo ladjico iz naravnih materialov. Na jambor pritrdijo jadro z risbo, lepo mislijo, zaobljubo. Preizkusijo njeno plovnost, v svojem domačem kraju pa jo po najbližji reki pošljejo na pot proti morju.
Otroci skozi dejavnost razvijajo kritično razmišljanje in pozitiven odnos do okolja, medsebojno sodelovanje, razumevanje naravnih procesov, kot tudi domišljijo, spretnost besednega izražanja, ustvarjalnost in motorične spretnosti.

2.83 IGRIVO MATEMATIČNO UTRJEVANJE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

INES ŠTAUT

OŠ GRADEC

V članku predstavljam delavnico, pri kateri sem uporabila dva didaktična pristopa: skrivnostnost in odprti krog. Ker motivacija za učenje proti koncu šolskega leta pada, je potrebno iskati inovativne pristope, ki učence motivirajo za delo ter sedeči način in reševanje učnih listov v razredu zamenjati s čim drugačnim, skrivnostnim. Sem učiteljica 4. razreda in poučujem 20 učencev. Zaradi števila učencev vedno potrebujem spremstvo, če želimo kam izven šolskega prostora, gozd ni tako blizu, kar včasih predstavlja težavo. Zato največkrat uporabim kar šolsko igrišče, kjer lahko dejavnosti izvedem sama z učenci. Za učence sem pripravila delavnico s poudarkom na matematičnemu utrjevanju že osvojenega znanja, vključila sem še šport in naravoslovne vsebine. V okolici šole, na igrišču in ob njem, sem pripravila šest različnih postaj, ki so jih učenci po skupinah obiskovali po pristopu odprtega kroga. Naloge so bile igrivo obarvane, spodbujale so timsko delo. Učenci so bili ves čas v gibanju, morali so svoje znanje uporabiti v praksi, pravilno uporabljati merilne instrumente (meter, štoparico, tehtnico). Učence sem preverjala s pomočjo kontrolnih kartončkov in kroženjem med postajami. Ko so opravili nalogo, so prinesli pokazat kartonček ali me poklicali, da sem si ogledala, kaj so ustvarili. Za vsako opravljeno nalogo so učenci prejeli košček sestavljanke in čisto zadnji košček jim je razkril presenečenje oziroma nagrado za vse opravljene naloge. Da se na koncu skriva neko presenečenje, so izvedeli, če so pravilno opravili nalogo na eni izmed postaj pri kateri so s pomočjo pravilno izračunanih računov prišli do gesla, ki je to razkrivalo. Uporaba pristopa skrivnostnosti in odprtega kroga pri pouku zahteva kar nekaj predpriprave, vendar se trud splača, saj zelo popestri učne ure. Učenci so bili nad samo dejavnostjo navdušeni, saj so si lahko sami razporejali čas. Še posebej so bili navdušeni na postajo, kjer so imeli čas za sprostitev. Takih aktivnosti si želijo še več, kar me zelo veseli, saj sem opazila, da so bili veliko bolj motivirani za delo, kot po navadi.

2.84 Z ROKO V ROKI NISI SAM

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

NATAŠA ŠTEBE

Prvošolci za eno dopoldne obiščejo dom starejših občanov Mengeš, z namenom, da jim pripravijo zanimiv, aktiven in poučen dan. Večina starostnikov je na vozičku, zato smo vse učne pripomočke prinesli s seboj, tudi delček narave. Za dobro jutro in začetno spoznavanje se ogrejemo z lahkotno telovadbo. Potem pa sledijo raznolike učne vsebine v učilnicah na prostem: jezikovna, kjer se starostniki preizkusijo v reševanju ugank, poslušanju pesmi in kratkih zgodb. V glasbeni delavnici skupaj zapojejo in zaigrajo na Orffove instrumente. Matematična delavnica jim postavlja izziv v različnih diagramih. Športni poligon je vstopnica za ekipno košarko. V znanstveni delavnici pa se preizkusijo v poznavanju travniških rastlin, zelišč, žit, opazujejo žuželke z opazovalnim lončkom, ter s konkretnim materialom sestavljajo razvojne kroge živali. Starostniki se učencem na koncu zahvalijo s staro skrinjico, ki učence vodi v svet skrivnostnega raziskovanja bližnje šolske okolice. Preko namigov v zvitkih, otroci na koncu poti najdejo še eno zakopano skrinjo. V njej se skriva sporočilo: »Kdor je našel to skrinjo je nagrajen z lesenim kipcem, ki sem jih izdeloval sam. Zaradi starosti, kipcev nisem uspel dokončati in jih okrasiti. Verjamem, dragi raziskovalec, da boš ti našel pravo idejo, kako jih polepšati.« S hvaležnostjo za to darilo, se v tišini usedemo h grajskim razvalinam sredi gozda in še enkrat preletimo dogodivščino od začetka- v domu starejših- do trenutka, ko sedimo tu in nas prevzemajo občutki povezanosti, veselja, miru in topline.

2.85 GOZDNI RAZISKOVALCI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

ANDREJA TOMC

OŠ BELOKRANJSKEGA ODREDA SEMIČ

Učna ura je namenjena preverjanju predznanja o gozdu. Primerna je za 3. in 4. razred v začetku šolskega leta. Dejavnosti lahko prilagodimo tudi mlajšim učencem. Za izvedbo aktivnosti potrebujemo 2 šolski uri in bližino gozda.
V razredu zaslišijo skrivnosten glas šolskega zmaja. Ta potrka in v razred vrže balon s sporočilom. Nanj piše, da so njegovi bratje in sestre kar malo hudi, saj vedo, da se učenci med počitnicami niso nič učili. Škrat pove, da prihajajo v šolo in naj učenci hitro zbežijo proti gozdu, saj ne ve, kaj pravzaprav želijo od njih. Na poti proti gozdu jih čakajo baloni, ki imajo pripeta navodila. Učenci opravljajo različne naloge, ob pravilnih rešitvah pa dobijo nagrado. Ko vse nagrade sestavijo nastane diploma gozdnih raziskovalcev. Zmaji učitelja pooblaščajo, da preverja pravilnost nalog, ne sme pa jim pomagati. Učenci rešujejo naloge povezane z gozdom. Vsebujejo različne naloge od risanja do dobrih sporočil za drevesa, ustnih in pisnih nalog. Ko se aktivnosti bližajo h koncu, zazvoni telefon. Učiteljica na drugi strani pove, da se moramo vrniti v šolo, ker je našla sporočilo zmajev.
Tam učenci sestavijo delčke nagrad in na koncu dobijo diplomo za uspešno opravljene naloge.

2.86 GIBANJE

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

EVA TOMŠIČ

OŠ ŠMARTNO PRI LITIJI

Za uvodno motivacijo se igramo igro Spremenite se. Dejavnost izvedemo v gozdu. Učencem damo navodilo: Spremenite se v medvede. Učenci posnemajo gibanje živali. Po plosku z rokami damo novo navodilo: Spremenite se v žabe ...
Slike živali, ki so jih prinesli učenci premešamo in spravimo v kuverto. Učenci jih izžrebajo. S pantomimo prikažejo gibanje živali na sličici. Ostali ugibajo, katero žival predstavljajo. Vsak učenec ubesedi, kako se žival na njegovi sličici premika, npr. ptica leti, hodi; kača se plazi; muca hodi, teče, pleza … V nadaljevanju učenci sličice živali razvrstijo glede na njihov način gibanja. Nato si ogledajo ilustracije, ki sem jih prinesla s sabo. Povedo, kaj delajo osebe na ilustracijah oz. kako se gibljejo. Učenci razdeljeni v skupine po štiri razvršajo v posamezne skupine osebe in živali, ki se gibljejo podobno. Z učenci se pogovorimo o gibanju živali in ljudi. Učenci primerjajo gibanje živali in ljudi. Povedo, kateri deli telesa so bili pri posameznem gibanju najbolj dejavni. Razvrščamo živali, ki se gibljejo hitreje in živali, ki se gibljejo počasneje.
V zaključnem delu pozornost učencev usmerim na gibanja v naravi . V gozdu opazujemo: gibanje oblakov, dima, dežnih kapelj, krošnje dreves ... Po vsakem opazovanju povedo, kaj povzroča gibanje.
Pogovor usmerim tudi na stvari, ki jih vidimo v naravi in tja ne sodijo, na odpadke. Z učenci se pogovorimo, zakaj smeti ne sodijo v naravo. Z učenci se pogovarjamo o tem, kako onesnaževanje gozda vpliva na živali in človeka.
V zaključku učenci podajajo rešitve, kako bi zmanjšali onesnaževanje okolja, v našem primeru, odpadki v gozdu.
Učenci predlagajo izdelavo piktogramov, ki bi ponazarjali, da odpadkov ne smemo odmetavati v gozd, oz. da moramo smeti odnesti domov in, da poberemo smeti.
Učenecm razdelim vreče za smeti in nekaj zaščitnih rokavic. Na območju gozda, kjer smo izvedli uro, poberemo smeti, ravno tako poberemo vse smeti na poti iz gozda do šole.

2.87 GEOGRAFSKO RAZISKUJMO OKOLICO ŠOLE

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

ANJA TURK

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Glavni namen aktivnosti z naslovom Geografsko raziskujmo okolico šole je učencem na zanimiv, poučen in terenski način prikazati okolico šole. Dejavnost je namenjena učencem višjih razredov osnovne šole, predvsem pa tistim, ki obiskujejo izbirne predmete iz geografskih vsebin, nadarjenim učencem in tistim, ki se tekmujejo iz znanja geografije. Glavni pristop vključuje učenje na prostem, zunaj šole. V dejavnost je vključeno tudi delo z IKT- jem, vključena je skrivnostnost in tudi raziskovalni pristop.

Učenci s pomočjo učnih pripomočkov in delovnega lista z zemljevidom odidejo na teren. Na prvi postaji se s pomočjo kompasa orientirajo v naravi in na zemljevidu. Ugotavljajo na kateri strani neba ležijo vrata v kapelico in na podlagi napisa sklepajo o namenu njene gradnje. Raziskujejo tudi, katere geografske elemente vidijo iz pokrajine. Na drugi postaji v karto vrišejo trenutno stojišče in naredijo legendo, poiščejo kraški pojav, opazujejo vreme in ugotavljajo vrste oblakov. Na poti iz druge na tretjo postajo naberejo tri naravne predmete, od katerih je eden kamen. Na tretji postaji iz predmetov sestavijo kompas, na kamnu ugotavljajo vsebnost apnenca in rešijo križanko, kjer uporabijo znanje sedem imen reke Ljubljanice. Ocenijo tudi višino najvišjega drevesa ter kartirajo hiši. Med tretjo in četrto postajo fotografirajo pokrajino in si izmislijo si slogan za na razglednico našega kraja. Na četrti postaji s pomočjo spleta zapišejo točne koordinate stojišča, izračunajo relativno nadmorsko višino med Cerknico in Slivnico ter izmerijo naklon območja. Na peti postaji v peskovniku naredijo relief okolice šole in na priložen zemljevid vrišejo pot, ki so jo opravili.

Aktivnost je bila izvedena v neposredni okolici šole in je traja dve šolski uri. Skupina je štela deset učencev. Ura jim je bila zanimiva, saj je bila sestavljena iz različnih pristopov in metod in se je izvajala zunaj. Učenci so najraje so fotografirali in opravljali naloge na tablicah /telefonih. Radi so tudi nabirali naravne materiale in izdelovali v peskovniku. Nekoliko težje in manj privlačne so jim bile naloge računanja in orientacije.

Učenci pri aktivnosti osmislijo vsa teoretična znanja, ki so se jih učili pri pouku. Takih aktivnosti bi morali v šoli imeti več, saj je učenje izkustveno in tega nam v šoli manjka. Učenci si tako znanje bolje zapomnijo, predvsem pa povežejo teorijo s prakso. Pri dejavnosti se uporabi tudi veliko učnih pripomočkov (kompas, naklonomer, termometer, klorovodikova kislina, relief …), katere se učenci naučijo uporabljati v praksi, obenem pa s pomočjo njih ugotavljajo značilnosti pokrajine, v kateri živijo.

2.88 VES MOJ SVET JE IZ BESED

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

ANDREJA URŠIČ

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Že pred udeležbo seminarja Didaktika učenja na prostem – Inovativni pristop Model roke sem svoj pouk izvajala na način, ki je kar najbolje vključeval vse učenčeve čute in čutila, jih spodbujal k aktivnemu sodelovanju, razmišljanju, ustvarjalnosti, sodelovanju, prenosljivosti naučenega v svoje vsakodnevno življenje in okolje. Model roke mi je dal potrditev, da je to učinkovita pot učenja, pokazal pa mi je še dodatno možnost – to je možnost učenja zunaj, na prostem, kar se mi je prej zdelo nezdružljivo z mojim učnim področjem, to je s slovenščino, in sicer od 6. do 9. razreda. Tudi v pouk slovenščine je potrebno vključiti čim več gibanja, povezovanja z naravo in okoljem, osebne izkušnje, trajnostnega delovanja, nadosebnih vrednot. Učenci bodo na ta način lažje osmislili to, kar se učijo, predvsem pa zakaj in čemu obstaja učni predmet slovenščina. Pogosto jih namreč slišimo reči: »Saj že znamo govoriti, brati in pisati. Le kaj nam je tega treba?«

Po modelu roke se lahko lotimo spoznavanja ali pa utrjevanja besednih vrst (samostalnik, pridevnik, glagol, prislov, številnik …) že od 5. razreda dalje. Ti jezikoslovni izrazi se marsikateremu učencu zdijo abstraktni, besede težko razvrščajo oz. težko določajo, ali je beseda glagol, samostalnik ali pridevnik. Če pa to povežemo z osebno izkušnjo, učenec lažje poveže besedo z abstrakcijo in prepozna besedno vrsto.

Predstavila bom primer, kako ponoviti besedne vrste s pomočjo učenja na prostem.

2.89 UČENJE ANGLEŠČINE NA PROSTEM

Pristop: Model roke (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

VANJA VELIŠČEK

OŠ IVANA ROBA ŠEMPETER PRI GORICI

Sem profesorica razrednega pouka in angleščine. Že vrsto let poučujem angleščino mlajše učence. Delo je zaradi starosti učencev specifično.

Zgodnje učenje angleščine je v današnjem času izjemno aktualno. Potreba po tekoči komunikaciji v tujem jeziku tako v poklicnem kot v zasebnem življenju skokovito narašča. Mlajši učenci govorijo bolj prožno in tekoče. V komunikaciji so sproščeni, neobremenjeni. Slednje jim omogoča, da lahko usvojijo glasove in intonacijo tujega jezika brez tujega naglasa. Poleg tega jim zavedanje, da dobro govorijo daje prepotrebno samozaupanje, da se lahko pogovarjajo s tujci.

Pri delu z mlajšimi učenci je treba zelo dobro poznati njihove značilnosti. Ker gre za starostno skupino 6 do 8 let, je potrebno vedeti, da so le-ti zelo igrivi, radi raziskujejo, se radi učijo branja in matematike. Potrebujejo zelo aktivne igre. Poleg tega si želijo, da jih poslušamo, upoštevamo, potrebujejo pripadnost skupini. In kar je izjemno pomembno, da so zelo učljivi.

»Življenje je igra. Igrajte jo.«
(Sathya Sai Baba)

Igra je sestavni – nujni del učenja in poučevanja angleščine pri mlajših učencih.

»Igra je učinkovit način za izobraževanje, ker zbuja pozornost učencev in jih motivira k dejavnosti, kar prinaša zanimiv, razgiban pouk in trajnejše znanje.« (Bognar, 1987)

Učenje angleščine preko igre na prostem mi kot učiteljici predstavlja velik izziv. Navadno nam učiteljem omejen prostor, kot je učilnica, predstavlja varno zavetje podajanja znanja. In vendar se na tej točki nekaj ustavi. Sama pri svojem delu opažam, da se učenci spomnijo angleščine – besed, fraz, vljudnostnih vprašanj – samo, ko imajo pred seboj pripomočke za angleščino in ko me vidijo.

Kot učiteljica si pri svojem delu želim, da bi učenci svoje znanje prenašali tudi izven učilnice. Zato se mi zdi prenos pouka na prosto dobra iztočnica za:

- Dvig vsesplošne motivacije za učenje/delo
- Razvoj/spodbujanje spontane komunikacije
- Prenos pridobljenega znanja izven časa učne ure (v popoldanskem času, na hodnikih, med odmori se igrajo/pogovarjajo v angleščini)
- Prenos znanja izven prostora (omejen, zaprt prostor kot je učilnica omogoča omejeno komunikacijo, ki se ob izstopu iz učilnice ne dogaja več.....)
- Prenos znanja izven časa pouka (učenka, ki izhaja iz tuje govorečega jezikovnega okolja povzema metode učenja angleščine in se s svojimi vrstniki učijo/igrajo italijanščino)
- Zavedanje sebe, lastnega delovanja, lastnega jezika
- Sprejemanje različnih tujih jezikov

2.90 URŠKA IN POVODNI MOŽ

Pristop: Drugo (referat)

Datum predstavitve: 25. 8. 2022, CŠOD Prvine

ANA ZEBEC

1. Učence v knjižnici pričaka črn cilinder, prevezan s trakom in slika mladenke (element »skrivnostnosti«). Učence nagovorim k sestavljanju zgodbe, izpeljane iz skrivnostnih predmetov. Vsak učenec si izmisli poved in jo na glas pove. Vsak naslednji učenec se navezuje na svojega predhodnika in na ta način gradimo zgodbo in jo zapisujemo. Nato izberem enega učenca in ga pozovem, naj pomeri cilinder. Med pomerjanjem opazi, da je v cilindru skrito sporočilo (element »skrivnostnosti), v katerem dobimo navodila za naslednjo aktivnost.
2. Učence razdelim v dve koloni. Vsi učenci, razen vodilnega, imajo prevezane oči. Učenci se primejo za ramena svojega predhodnika in se pod vodstvom prvega odpravijo na šolsko igrišče (krajši sprehod na malo drugačen način). Ko prispemo na šolsko igrišče, si učenci razvežejo oči in pristopijo k naslednji aktivnosti.
3. Pred učenci je naslednji izziv v obliki oviratlona, ki je sestavljen iz naravnih materialov, nabranih v bližnjem gozdu. Naloge vključujejo uporabo veščin spretnosti, natančnosti, vzdržljivosti in natančne koordinacije gibov. Ko je opravljena zadnja naloga (učenci so še vedno razdeljeni v dve skupini), si učenci prislužijo vrečko presenečenja, in sicer škatlo čokoladnih piškotov ter Prešernovo slikanico Povodni mož. Prešernovo balado preberemo in obnovimo znanje o obravnavanem literarnem delu. Razložimo neznane oz. manj znane besede. S pomočjo tabličnega računalnika poslušamo posnetek odlomka iz Valvazorjeve Slave vojvodine Kranjske, na osnovi katerega je Prešeren napisal svojo pesnitev. Iščemo povezave med obema deloma.
4. Učence čaka naslednja naloga, pri kateri s tabličnim računalnikom posnamejo video.
1. skupina učencev se prestavi v čas in prostor, kjer je živel France Prešeren. Prevzamejo vlogi Urške in Povodnega moža ter poskušajo prikazati kako bi se omenjena književna lika pogovarjala in obnašala na zmenku tistega časa.
2. skupina učencev prestavi Urško in Povodnega moža v današnji čas in prikaže, kako bi se ta dva književna lika pogovarjala in obnašala na zmenku v sodobnem času (kako bi si sledila na FB, pošiljala SMS-e, všečkala objave drug drugega…).
5. Izzivi naslednje naloge nas popeljejo v bližnji gozd. Učenci iz nabranega naravnega materiala izdelajo preprosti lutki Urške in Povodnega moža (Land art) ter uprizorijo kratko dramatizacijo zgodbe, v katero vključijo tudi zvočne efekte, ki so ustvarjeni z naravnimi predmeti.
6. Prizorišče dogajanja v našem knjižnem delu je mesto Ljubljana, ki jo najbolj karakterizira reka Ljubljanica. Posledično sem našo zaključno nalogo umestila ob bližnji potok Grahovščica. Učenci, razdeljeni v 3 skupine po 6 oseb, s pomočjo navodil izdelajo preprost splav iz vrbovih vejic in jezerske trstike. Splave položimo v vodo in s pomočjo štoparice izmerimo v kolikem času splav prepluje pot po vodi na razdalji 3 m (geografija – merjenje hitrosti vodnega toka).